

Apocaripsi

Rob'rāsutuzéb āma za ĩropsihâi'ré mono zém na,
Zuwā te te āma ĩrob'ui'érezé

Ībaihâ wasu'uzé

Ā ĩbaihâ na rob'ui'ééré'wa hā Zuwā na ĩsisi hā, Zezusihi zadawa wasu'u'wa. Ta hā Zezusihi wasu'uwē na te te dama 're rowasu'u za'ra mono 'ru te, si'ĩhi wapsi, ma tō sērē ni, dazazéb 're, Patemosi na rob'ré za'iti nhisi āma. Tame sāmra ré, ma tō rob'ui'ééré, ā ĩbaihâ na hā.

Ā ĩbaihâ hā Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Zezusihi zazei'wa, siré 're ĩsi'rā'ōtō za'ra mono norĩ ma, ma tō rob'ui'ééré, 7 na tiza'rui mono bâ 're ĩsi'rā'ōtō mono norĩ ma hā. Tinhimi'ui'ééré na ma tō tāma roti za'ra, siptete sina Zezusihi āma 're nomro u'āsi mono da, danhib'rata te te 're robzépata za'ra mono nherē, te te 're rēme za'ra mono tō da.

Sōtō 'rowim ne, da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne, 'Re ĩhâimana u'āsi mono te te tāma 're ĩawaihu'u mono na ma tō rob'ui'ééré, Zuwā hā. Satanasihhi nħiptetezē hā za ĩsi'utōrízém na ma tō rob'ui'ééré, Zezusi za te te āma ĩ'ai'utézém na hā, rob'rāsutuzéb āma.

Āhāna hā Zuwā hā sōtō 'rowim ne, marĩ te te ĩ'ab'madâ'â mono zém na rob'ui'ééré hā wa te 're sōré za'ra mono wamhā, wama pire za'ra di, wa te ĩwaihu'u za'ra da hā. E marĩ wa. Za 're ĩromhâimana mono zém na, te te rowasu'u mono wa, wanhowa, duré zahadu te te wama romhâi'ré mono ō wa. Zuwā hā ma tō te te sima 're wa'awē, ĩpire hā wazô 're wairébé mono wa, 're wapahi za'ra mono tō da. E marĩ wa. Zezu Cristu hā uburé dama pire uptabi wa, duré taha si dama pire na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ wada'uri'wa, 're hâimana mono wa.

1 1-2 Duréihā, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hā ma tō Zezu Cristuhu ma awaihu'u siro, tō sena na za romhutu na 're ĩromhâimana mono zém na, tinhib'a'uwē norĩ ma, te te duré waihu'u sirōmo za'ra da.

Taha wa, Zezusi hā ma tō hâiwa āma romhuri'wa hā we satō Zuwāhā u, marĩ te te tāma waihu'u da. Tawamhā ma tō ĩtēme wi. ĩtēme wisi wamhā, Zezusihi ma, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hā sō'awi te te oto tāma ĩromhâi'rézém na ma tō Zuwāhā ma waihu'u. Sōtō 'rowim ne, ma tō marĩ hā sabu, da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne. Taha wa, tō sena na te za oto Zuwā hā āne aima āma rob'ui'ééré za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, uburé marĩ hā te te ĩ'madâ'ázém na, tō sena 'Re ĩhâimana u'āsi mono nhimiwaihu'uzém na hā, Zezusi hā sena na te te ĩwaihu'uzém na hā. **3** Tawamhā āhā

wasu'u hã za 're ãromhâimana mono zém na ni'wa te te dama 're sôré mono wamhã, tâma 're rowẽ u'âsi mono di za. Duré, ãhã wasu'u hã ni'wa te te 're wapari pese mono wamhã, tâma 're rowẽ u'âsi mono di za. ãma ronomro õ ré, te za 're romhâimana, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te ãwaihu'uzém na hã. Taha wa, ni'wa hã hâimana nhimiza'rese sina, te te 're wapari pese mono wamhã, tâma 're rowẽ u'âsi mono di za.

**Azi'a na ti'a nhisi ãma ãsazei'wa norĩ,
Zuwã te te ãsawi za'ra zé wasu'u**

4 Wa hã, Zuwã. ãnhimi'ui'ére na wa ãma asawi za'ra wa'wa, Azi'a na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma, Zezusihi zazei'wa, asiré 're asi'rã'õtõ u'âsi za'ra wa'aba mono norĩ hã, **7** na daza'rui mono bâ 're ai'rã'õtõ aba mono norĩ hã.

Wa hã wa ai'ãma 're ãmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, ãsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'âsi, ãma 're anomro aba mono da. Ta hã duréihã marĩ õ uptabi ré, ma tô 're hâimana u'âsi. Ône u'âsi te za duré 're hâimana. Hãiwa ãma te 're sãmra u'âsi, danhib'apito simasisizém na. Duré ãpẽ'ezani zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'ãma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã te 'Re ãhâimana u'âsi mono simasisizé uiwada 're hâimana u'âsi. Ta hã ãpẽ'ezani hã **7** na ãsimiromhuri hã. **5** Zezu Cristuhu zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'ãma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã dama ã'umnha, te simi'ẽ na 're hâimana, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'uwẽ 'wa da hã. Ta hã ma tô dawana tihãiwa'utu 'rata, ãhãiba si'utõrĩ waihu'u õ na. Uburé ti'ai ãma danhib'apito norĩ nhipai u, Zezusi hã. Misi, Danhib'apito uptabi, te 're hâimana.

Ta hã te te 're wa'azawi pese. Taha wa, ma tô wazada dârã. Wazada dâ'ã wamhã, ãwapru ma tiwi puru. Tawamhã wawasété na 're wanomro mono ré, ma tô tiwapru na tidã'ázém na te te 're wa'a'upsõ, wawasété ãna ãma 're wanomro mono da oto. **6** Ma tô duré te te 're wa'apisutu, ãmama ma, wa te da'ãma 're romhuri u'âsi za'ra mono da, sasedoti norĩ ne, ãsib'apito ma hã. Ma tô duré te te 're wa'apisutu, ãsadawa para, wapire na 're wahâimana za'ra mono da. Ta hã Zezusi hã wẽ uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

7 Ma'ãpé, asiwi waihu'u pese za'ra wa'aba. Zezusi hã te za wei mo, hãiwa'a na. Wei morĩ wamhã, uburé te za dasiwi 'madã'ã za'ra ni. ã're wi, siwi ãwa'rẽ'wa norĩ hã te za duré 'madã'ã za'ra, siwi ãwĩrĩ'wa norĩ hã. Tawamhã da'upsãtã mono bâ te za sô aiwa'õ za'ra ni, daro mono bâ. Tô sena te za ãne hã tiromhãiba.

8 'Re ihâimana u'âsi mono, dama isiwaihu'uzé hã, âne: “Wa hã imorî'rata na, wa tô 're ihâimana u'âsi. Ône u'â, wa za duré 're ihâimana u'âsi. Uburé marî hã si'utõrî pese nherê, isarina isî'utõrî õ di za.” Âne uburé Danhib'apito uptabi hã isiwasu'uzé hã.

Zuwã hã Zezusi te te isabuzé wasu'u, sõtõ 'rowim ne

9 Wa hã Zuwã, asisânawãi wa'wa. A norî wa'wa hã Zezusihi âma si 're anomro aba mono wa, danhimirob'manharî, 're isépata za'ra wa'aba mono ne, wa duré te 're robzépata, asine za'ra wa'aba, Zezusihi âma si 're imorî wa. Zezusihi âma si wasiré 're wanomro mono wa, wa duré 'Re ihâimana u'âsi mono nhîb'a'uwê 're wahâimana za'ra. Ta hã te za duré te te 're wa'apawaptob u'âsi, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono wa, wa te 're robzépata za'ra mono nherê, wawasété u tiwi 're wasipizari za'ra mono tõ da, wanhiptete u'âsi âma 're wanomro mono da.

Wa hã wa tô te dama 're sadawa wasu'u, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Tô sena na Zezusihi zazei'wa na wa tô duré dama 're isiwasu'u u'âsi. Taha wa, ma tô dasiwi î'âri ni. Ma tô dasiwi îzatõrî ni, Patemosi na rob'rê za'iti nhisi u. **10** Tawamhã tame înhemra ré, Wanhib'apito nhîbâtã na 'Re ihâimana u'âsi mono pê'ézani hã ma tô î'uihã pi'ra. Te te î'uihã pi'rai wa, wa tô aimawi ihâiba, ihâiba waihu'u õ na. Tawamhã ihâiba waihu'u õ na ihâimana ré, wa tô ni'wai mreme hã wapa, îbabarãi hawi. Mreme rãihã na te îma tinha, isimnhihârâzé hârã rãihã na ne hã. **11** Âne te îma tinha:

— Âhãna marî hã te za î'ab'madã'â mo. Tawamhã uburé î'ab'madã'â mono hã te za îbaihã na âma îrob'ui'é. Âma rob'ui'ére parimhã,

*Patemosi na rob'rê za'iti nhisi
Apoc. 1.9*

Zezusihi zazei'wa norĩ, 'ri nho'õmo mono bâ siré 're ïsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te za ïbahiã hã ïsõmri za'ra. 'Ri nho'õmo nhisi mono hã, ãne: Épézu, duré Esimina, duré Pedamo, duré Ti'atira, duré Sadesi, duré Piradépiza, duré Radiseza. ã norĩ ma, te za asimi'ui'ére hã ïsõmri za'ra, ïsazei'wa norĩ ma, 7 na 'ri nho'õmo ãma 're ïsi'rã'õtõ mono norĩ ma hã. — ãne ma tô ïma waihu'u.

12 Tawamhã wa tô ïsibabarãi u 'rãihaipi'ra, ïma ïnharĩ'wa zõ. Sõ ïsipi'rai wamhã, rob'uiewézé sima'warazé hã 7 na ïhãiba za'ra hã duré ïsisiwimhã ïro'o ré hã wa tô 'madã'ã za'ra. Rob'uiewézé sima'warazé mono hã, êt'ëubuzi pré oru 'manharĩ. Te rob'madã'ã nherë, ïnhotõ 'rowi te ïrosawërë ne, wa rob'madã. 13 Tawamhã rob'uiewézé wa'wa, te ni'wa hã za, aibã ne hã. ï'uzã hãpa, ïpara u te tiwi hãihaipra. Duré sõ'utu wasisi ré, te za. ïsõ'utu wasisizé hã, oru 'manharĩ. 14 Duré ïséré hã, rã uptabi di. Pone'ërebã zéré ne hã, rã uptabi di, ïséré hã. Duré, ïto hã, unhama ro'o si'ubuzi ne te 're si'ubuzi zahuré. 15 Duré ïpara hã ïsi'uwazi waipo ne, te 're si'ubuzi zahuré. Duré ïmreme hã, ã'a'a 'rãihã ruru'u ne. 16 Wasi hã 7 na te tété za'ra, tinhib'rata nhimire niwĩ. Duré ïsadaire hawimhã, sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa te da'o, ï'wa pe hã. Duré ï'ubu hã te rowa'a za'ëtë. Abzuma bâdã te te 're ïrowa'a mono ne, te rowa'a za'ëtë.

17 Tawamhã õ hã te 'madã'ã wamhã, wa tô ïpapara aime sa'ëtë, ïdã'ã ne, ïpahi te. Tane nherë, ma tinhib'rata nhimire niwĩ ï'upi, ïpahi tõ da. ãne te ïma tinha:

— ïma aipahi tõ. Wa hã ïsãna'rata hawimhã marĩ õ ré hã, wa tô 're ïhãimana. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherë, ïsarina ïsi'utõrĩ õ di za, wa hã. Õne u'ãsi, wa za 're ïhãimana. 18 Wa tô dãrã aré. ïdã'ã nherë, wa oto 're ïhãimana u'ãsi. ïdã'ã waihu'u õ di za oto. Ma'ãpé, ãne hã waihu'u pese. Te ïsima ïpisutuzéb zarina, wa te te 're da'anho'reptu, adã 're ïhãimana za'ra mono zém hawi, 'Re ïhãimana u'ãsi mono 'rata, 're dahãimana u'ãsi za'ra mono da. 19 Taha wa,

Apoc. 1.12

uburé marĩ hã ĩ'ab'madã hã te za ĩ'a'ui'é, ãhãna ĩpusi mono hã, duré nimahã na ĩpusi mono da hã. ²⁰ ãhãna wa za duré aima waihu'u. Wasi hã ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã ĩ'madã hã, te ãma ĩsimiré'ézé hã waihu'u õ di, a hã. Duré rob'uiwẽ uparizé hã ĩ'madã hã za'ra hã te ãma ĩsimiré'ézé hã, waihu'u õ di duré. Taha wa, wa za oto aima waihu'u, te ãma ĩsimiré'é zahuré zé hã, waihu'u da. Wasi hã 7 na ĩhãiba za'ra hã, ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã, ĩsazei'wa 'madã'ã'wa norĩ, te wasu'u. Duré rob'uiwẽzé sima'warazé hã, duré ĩsisiwimhã ĩro'o ré hã 7 na ĩhãiba za'ra hã, ĩsazei'wa norĩ te wasu'u, 'ri nho'õmo mono bã siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ hã. ãne te ãma ĩsimiré'é zahuré zé hã. — ãne ma tõ ĩma waihu'u, ĩtẽme ĩwi hã.

Épézu ãma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

2 ¹ Tawamhã Zezusi hã ĩtẽme ĩwi hã ma tõ duré ĩma roti, ãne: — Zuwã, te za oto ĩrob'ui'é, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩzazei'wa norĩ 'madã'ã'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, ãne:

“Wa hã wa ĩsi'uihã na aima roti za'ra wa'wa, wasi hã 7 na ĩhãiba za'ra hã ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã, duré 7 na rob'uiwẽzé sima'warazé wa'wa 're ĩmorĩ hã, oru 'manharĩ wa'wamhã. ² Épézu ãma ĩzazei'wa norĩ, uburé 're aihãimana za'ra wa'aba mono zé hã ĩma waihu'u pese di. Asimi'ẽ na te ĩma 're ĩromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da te aima 're rob'manharĩ za'ẽtẽ za'ra wa'aba mono nherẽ, aiwasété u 're aipizari za'ra wa'aba mono õ di, apã. 'Re ĩdanomro wasété mono norĩ nhimiroti hã te 're ĩwẽ'õ pese za'ra wa'aba mo. Ni'wa hã Zezusihi zadawa wasu'u'wa na aima siwasu'u za'ra wa'aba wamhã, awa'awi 're saze za'ra wa'aba mono õ di. ĩsimiroti hã te a'ã 're ĩwapari za'ra wa'aba mo. Tawamhã ĩ'uwai'aba'õ na te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, awa'awi te asina 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, ĩsadawa nhipese na. Taha wa, te ã norĩ hã 're ĩwẽ'õ za'ra wa'aba mo. ³ Da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'ẽtẽ za'ra wa'aba mono nherẽ, 're ĩrẽme za'ra wa'aba mono õ di. ĩwi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ di. ĩãma si te 're aihãimana nhipete za'ra wa'aba mo.

“ãne wa tõ te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, 're aihãimana wẽ za'ra wa'aba mono zém na hã. ⁴ Tane nherẽ, marĩ hã te ĩwi ro'wa'ré, te ai'ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa hã. Duréihã ĩzazei 'rata za'ra wa'aba hawimhã, aré aima ĩzawi pese za'ra wa'aba di. Aré aima dazawi pese za'ra wa'aba di duré. Tane nherẽ, oto aima dazawi prã za'ra wa'aba di, ĩzama. ⁵ Ma'ãpé, ĩãma asipo're pu'u za'ra wa'aba. 'Re ĩzawi pese za'ra wa'aba mono zém hawi ma tõ asina ĩrosapari za'ra wa'wa. Taha wa, aiwasété wi, te za oto 're aipizari za'ra wa'aba mo, apã. 'Re ĩzazei 'rata za'ra wa'aba mono hawi, 're aihãimana wẽ za'ra

wa'aba mono ne, te za oto apâ 're aihâimana wê za'ra wa'aba mo. ãnei õ wamhã, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wamhã, wa za atême ãmorĩ za'ra wa'wa, rob'uiwêzé sima'warazé hã ate wa'wa hã te aiwi âri za'ra wa'aba da. Te aiwi âri za'ra wa'aba wamhã, robaba di za oto, ate za'ra wa'wa hã. ãne, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. ⁶ Duré, misi asimirosa'rata za'ra wa'wa hã, ãma ãwê hã. Nicora'ihĩ nhimiroti wasédé hã te te 're ãwapari za'ra mono norĩ hã te 're hâimana wasété za'ra. 'Re ãhâimana wasété za'ra mono zé hã ãma wê õ di, wa hã. Ta hã ãsine 're wêõ pese za'ra wa'aba mono wa, taha wa, aiãma ãma 're rowê za'ra wa'aba mono di.

⁷ “A norĩ wa'wa hã asimipari pese aba wamhã, ma'ápé wapari pese za'ra wa'aba, ãmama pê'êzani hã ãzazei'wa norĩ ma, te te ãrotizém na hã. ãne ãsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidâ'ázéb u ãwi sipizari ãna Satanasihĩ ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma si, wa za tãma pisutu za'ra, rob'rãĩ u'â hã te te 're huri u'âsi mono da. Taha wede hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 're ãsãmra u'âsi mono zéb ãma te 're sa, rowê uptabi ãma hã, ãrã hã da te 're huri mono wa, dadâ'â ãna 're ãdanomro u'âsi mono zé hã. ãne ãmama pê'êzani te te ãrotizé hã.” — ãne ma tô Zezusi hã ãma waihu'u, Épézu ãma ãsazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'éré da.

Esimina ãma ãsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

⁸ Tawamhã Zezusi hã ãtême ãwi hã ma tô duré ãma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ãrob'ui'é, Esimina na 'ri nho'õmo nhisi ãma ãzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ãwaihu'uzém na te za tãma ãrob'ui'é, ãne:

“Wa hã wa aima roti za'ra wa'wa, duréihã marĩ õ ré 're ãhâimana mono. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherê, ãsarina ãsi'utõrĩ õ di za, wa hã. Wa za 're ãhâimana u'âsi. Wa tô dârâ aré. ãdâ'â nherê, wa tô apâ hãiwa'udu, 're ãhâimana u'âsi mono da oto. ⁹ ãma waihu'u pese di, da te aima 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zém hawi, 're ãrobzépata za'ra wa'aba mono zé hã. Duré, ãma waihu'u pese di, asibrob'õ na 're ãrobzépata za'ra wa'aba mono zé hã. Tane nherê, te asibrob ahã ne, rowê na 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ãnhimipawaptobzém na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa. Duré ni'wam norĩ hã te te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'wa. Te te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono zé hã ãma waihu'u pese di. Ta norĩ hã zudezu na 're poto za'ra mono zahã, te Satanasihĩ nhimiroti zarina si, siwa'ru 're hâimana za'ra. ¹⁰ Za 're ãrobzépata za'ra wa'aba mono zém na hã asina 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. ãwapari pese za'ra wa'aba. Wa'uburé hã nimahã na te za dama ai'mai'ru za'ra wa'wa, da te ai'maiwaibui wa'aba da, dazazéb 're, da te ai'manheme aba da, te te aipibu za'ra

wa'aba da, tô sena ãzaze za'ra wa'aba zô. Tawamhã 10 na bådã hã te za ai'ãma 'mai'hai'utõrĩ za'ra wa'wa, dazazéb 're ai'masimasa wa'aba ré hã, 'ma'irobzépata za'ra wa'aba mono ré hã. ãne wamhã, ma'ãpé ã'mairême aba tõi. Tawamhã da te ai'manhimroi wa'aba zém na ai'masi'utõrĩ aba nherê, ã'mairême aba õ wamhã, dawĩ ã'mai'udã wa'aba õ wamhã, wa za aima wa'ãbã za'ra wa'wa. Rowê, wa za aima pisutu za'ra wa'wa, ã'rata 're ai'ubumroi u'ãsi aba mono da.

¹¹“Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé ãwaparĩ pese za'ra wa'aba, ãmama pẽ'ẽzani hã ãzazei'wa norĩ ma, te te ãrotizé hã. ãne ãsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidã'ãzéb u ãwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ hã 're ãdadã'ã zahu za'ra mono norĩ siré, te te 're robzépata za'ra mono õ di za, unhama ro'o u'ãsi ãma hã. Robze na te za 're hãimana u'ãsi za'ra. ãne ãmama pẽ'ẽzani te te ãrotizé hã.” — ãne ma tõi Zezusi hã ãma waihu'u, Esimina ãma ãsazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ééré da.

Pedamo ãma ãsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹²Tawamhã Zezusi hã ãtême ãwi hã ma tõi duré ãma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ãrob'ui'é, Pedamo na 'ri nho'õmo nhisi ãma ãzazei'wa norĩ 'madã'ã'wai ma. Te aima ãwaihu'uzém na te za tãma ãrob'ui'é, ãne:

“Wa hã sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa ré ãza hã, wa aima roti za'ra wa'wa, ã'wa pese ré hã. ¹³ãma waihu'u pese di, 're ai'ubumroi wa'aba mono zé hã. Tame te Satanasihi nhimiwada'uri na 're dahãimana za'ra. Tame ma tõi ãtipasi hã dasiwi wĩrĩ ni asõ'a za'ra wa'aba, simi'ẽ na te te dama 're ãzadawa wasu'u mono hã. Tane nherê, asõ'a za'ra wa'aba da te dasiwi wĩrĩ nherê, tãma aipahi za'ra wa'aba õ di. ãrême za'ra wa'aba õ di duré. Õne haré te ãnhimiroti na si 're aihãimana za'ra wa'aba mo. ¹⁴Tane nherê, te duré marĩ hã ãwi ro'wa'ré, te ai'ãma ãwaihu'u za'ra wa'wa hã. Ni'wam norĩ hã ma tõi aibã nhimiroti na 're hãimana za'ra, Bara'ã na aibã nhisi hã. Ta hã ma tõi duréihã Baratihi ma te te 're roti, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, sadawa nhipese na te te 're roti wasété za'ra mono da, simiroti wê newa, ãsine 're hãimana wasété za'ra mono da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono upana, romhãiba 'manharĩ ãma 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tãma 're ãsõmri za'ra mono hã, ma tõi Barati hã te te 're a'ru, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, te te 're huri mono da. Ma tõi duré te te tãma 're roti pese za'ra, pi'õ, mro ré nherê, aibã aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da, duré aibã, mro ré nherê, pi'õ aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da. ¹⁵Tane, te ãhãna ni'wam norĩ hã Nicora'ihĩ nhimiroti wasété na 're hãimana za'ra, asiré 're

aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. **16** Ma'ápé ãhãna hã aihâimana wasédé hã sahâri za'ra wa'aba, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono u. Aihâimana wasédé hã sahâri za'ra wa'aba õ wamhã, wa za ãma atême ãmorĩ su'u za'ra wa'wa, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono norĩ hã ãzadai're hawi sib'ézé 'wa si'uiwa ãsa'o na te ai'wapé za'ra wa'aba da.

17 “Asimipari pese aba wamhã, ma'ápé wapari pese za'ra wa'aba, ãmama pẽ'ezani hã ãzazei'wa norĩ ma, te te ãrotizé hã. ãne ãsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidã'ázéb u ãwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma, wa za dasa ãse hã duréi te dama ãhãi're'õ hã te tãma 're anhomri, mana na dasa nhisi hã. Duré étê'a, wa za te tãma 're anhomri ãhãiba mono bã, ãsisi ãtém na ãma ã'ui'ére ré hã dama ãsa'rese'õ hã. Te te 're ãwaihui mono norĩ ma si waihu'u pese di, tinhisi ãtê hã. ãne ãmama pẽ'ezani te te ãrotizé hã.” — ãne ma tô Zezusi hã ãma waihu'u, Pedamo ãma ãsazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rá'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ére da.

Ti'atira ãma ãsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

18 Tawamhã Zezusi hã ãtême ãwi hã ma tô duré ãma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ãrob'ui'é, Ti'atira na 'ri nho'õmo nhisi ãma ãzazei'wa norĩ 'madã'ã'wai ma. Te aima ãwaihu'uzém na te za tãma ãrob'ui'é, ãne:

“Wa hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra, wa aima roti za'ra wa'wa. ãto hã te unhama ro'o si'ubuzi ne 're si'ubuzi zahuré. Duré ãpara hã te ãsi'uwazi waipo ne 're si'ubuzi zahuré. **19** Marĩ hã 're ãmanharĩ wẽ za'ra wa'aba mono zé hã ãma waihu'u pese di. Te 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Te duré 're ãzawi pese za'ra wa'aba mo. Te duré asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo. Te duré ãma 're ãromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da te aima 're rob'manharĩ wasété u'âsi za'ra wa'aba mono nherẽ, te ããma si 're anomro u'âsi aba mo. 'Re ãzaze na'rata za'ra wa'aba mono hawi, ãma 're ãromhuri za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te oto ãma 're ãromhuri pese za'ra wa'aba mo. ãne wa tô ãsi'ãma aiwaihu'u za'ra wa'wa. **20** Tane nherẽ, marĩ hã misi te ãwi ro'wa're, te ai'ãma ãwaihu'u za'ra wa'wa hã. Pi'õ ãwasédé hã te ai'rata 're hãimana za'ra wa'wa, Zézabé na ãsisi hã. Ta hã 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na te dama 're siwasu'u, taré. ãne dama 're siwasu'u mono nherẽ, te ãzazei'wa norĩ ma, simiroti wasété na te te 're roti. Taha zarina, te ta norĩ hã pi'õ aimawi na mro ré nherẽ, ãma dawĩ 're simisaihuri za'ra. Duré pi'õ, mro ré nherẽ, aibã aimawi na te ãma dawĩ 're simisaihuri za'ra. Duré romhãiba 'manharĩ ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono upana 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tãma 're ãsõmri za'ra mono hã te duré te te 're huri. Ta hã, pi'õ hã e niha te simiroti

wasété nherẽ, ai'rata 're hâimana 'wa. E asiwi wê'õ za'ra wa'aba ãna. **21** Ta hã pi'õ hã simiroti wasété nherẽ, ãma i'wa'õ ã di aré, te i'azârizéb da hã. Tiwasété wi sipi'ra da newa, wa tô aré te 're 'madâ'â. Tane nherẽ, tiwasété wi sipi'rai ã di, aibâ aimawi na dawí 're ihâimana mono zém hawimhã. **22** Ma'ãpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Pi'õ hã tiwasété wi sipi'rai ã wa, wa za oto azâ, te te robzépata za'ëtê da. Si'ãma 're ihâimana wasété za'ra mono norí zama ã pi'õi hawi sipizari za'ra ã wamhã, wa za ísu hã za'ra, te te robzépata za'ëtê za'ra da. **23** Pi'õi 'ra ne 're ihâimana za'ra mono norí hã wa za duré hã za'ra, si'utõrĩ da, ísimiroti zarina 're hâimana za'ra mono wa. Tawamhã ãne te tãma rob'manharĩ za'ra wamhã, te za uburé i'zazei'wa norí hã ãma i'waihu'u za'ra, pi'uriwi marĩ hã da te 're 'manharĩ za'ra mono newa, duré pi'uriwi danhimirosa'rada hã da te 're 'manharĩ za'ra mono newa, uburé marĩ hã te dawí 're i'awaihu'u mono na hã. Uburé danhimirosa'rada hã i'ma waihu'u pese di, duré marĩ zô 're ídanhimnhasi za'ra mono zéb zama. Tawamhã ni'wam norí hã marĩ i'wê hã te te 're i'manharĩ za'ra mono zé wa'rãmip si, wa za marĩ i'wê na te tãma 're awa'âbâ. Duré ni'wam norí hã marĩ te te 're i'manharĩ wasété za'ra mono zéb zarina si, wa za te 're ahã za'ra.

24 “Pi'õ nhimiroti 're i'wapari za'ra wa'aba mono ã norí ma si, wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa, i'zazei uptabi 'wa norí ma si. A norí wa'wa hã Satanasihi nhimiroti sima'uri pe hã dawí waihu'u za'ra wa'aba ã di. Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Te oto aima ãma sahu za'ra wa'aba ã di za, i'nhimiroti i'amo na hã i'pire na hã, te te 're asi'wa'rutu tã za'ra wa'aba mono da. **25** Ôhõ na si te za asiptete na i'ãma 're anomro aba mo, we i'morízéb u.

26-27 “Tawamhã ni'wam norí hã tidâ'ázéb u i'wi sipizari ãna Satanasihi ãma te te 're ai'uté za'ra mono wamhã, duré rob'rãsutu u te tãma 're i'wê za'ra mono zéb zarina si, te te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, ta norí hã wa za pisutu za'ra, i'zadawa para dama pire za'ra da, danhib'apito na 're hâimana za'ra mono da. I'mama hã dama i'pire da, sisadawa para te te i'pisutu ne, wa za pisutu za'ra, daro mono bâ te te 're da'madâ'â za'ra mono da. Simiroti nhiptete na te za te te 're dawada'uri za'ra. Ub'rê ne hã zé 'manharĩ hã da te 're i'prub za'ra mono ne, te za te te 're daprub za'ra. **28** Duré awê u, wasi wawê 're ro'o pese mono ré, da'ãma 're i'awê za'ra mono ne, wa za romhâimanazép té, te tãma 're apisutu, rowê hã.

29 “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, i'mama pẽžzani hã i'zazei'wa norí ma, te te i'rotizé wasu'u hã.” — ãne ma tô Zezusi hã i'ma waihu'u, Ti'atira ãma ísazei'wa norí, siré 're ísi'rã'õtõ mono norí ma, te ãma rob'ui'ééré da.

Sadesi āma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

3¹ Tawamhã Zezusi hã ĩtēme ĩwi hã ma tô duré ĩma roti, āne: — Zuwã, te za duré ĩrob'ui'é, Sadesi na 'ri nho'ōmo nhisi āma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, āne:

“Wa hã wasi hã 7 na ĩnhib'rata te ĩtété za'ra hã, wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa. Re ĩhâimana u'âsi mono pê'ězani hã 7 na te te 're ĩromhuri mono zéb ré, te 're ĩmadâ'â mono, wa hã. Uburé marĩ hã 're ĩmanharĩ za'ra wa'aba mono zé hã, ĩma waihu'u pese di. ĩnhimiroti na si 're anomro aba mono na, da te 're aiwasu'u za'ra wa'aba mono zahã, te aipẽ'ẽ 're, atâ'â ne 're anomro aba mo, ĩãma 're anomro aba mono zahã. ² ĩãma 're anomro zei wa'aba mono da, ĩnhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aima ĩpisutu za'ra wa'aba zéb zarina, ĩãma 're anomro aba mono õ di. Taha wa, ma'ápé āma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Marĩ hã 're ĩmanharĩ wẽ za'ra wa'aba mono zé hã, aiwi si'utõrĩ pese aba õ ré, ma'ápé apã ĩãma romhuri wẽ zé hã ĩãma asiwi sa'ěté za'ra wa'aba. ³ Ma'ápé duré ĩãma 're anomro na'rata aba mono zém hawi ĩnhimiroti hã aipo're na 're ĩwapari za'ra wa'aba mono zém na, duré 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, ĩãma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Ta hã ĩnhimiroti hã te za 're ĩmadâ'â pese za'ra wa'aba mo. Duré aiwasété wi te za 're aipizari za'ra wa'aba mo. Āne hã apã ĩãma asipo're pu'u za'ra wa'aba õ wamhã, wa za oto aihã za'ra wa'wa. Nimahã na ĩsimisaihuri norĩ hã sô 're danhimipari za'ra mono õ nherẽ, danhorõwa u 're ĩsisisi mono ne, wa za atēme ĩwisi 'wa, te aihã za'ra wa'aba da. Bâdâ hã atēme ĩwisi za'ra wa'aba zéb da hã waihu'u za'ra wa'aba õ di za. ⁴ Tane nherẽ, nima norĩ si Sadesi āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã te ĩãma 're anomro wẽ wa'aba mo, ai'umro wa'aba nherẽ. Da'uza hãirã da, hã upto wi da te 're ĩmadâ'â pese za'ra mono ne, te aiwẽ na ĩãma 're anomro aba mo. A norĩ wa'aba si da'uza hãirã ne aiwasété āna 're anomro aba mono si, te za ĩsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're aiwēsãmri za'ra wa'aba mono wa, te za ĩrãta 're anomro u'âsi aba mo.

⁵ “Duré ni'wam norĩ hã tidâ'ázéb u ĩwi sipizari āna Satanasihĩ āma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã te za duré uza hãirã na ĩrãta 're hâimana za'ra, āne hã. ĩbaihã na 're ĩdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ĩsimi'wara mono zém na ĩsisi ĩsimi'wara hã te tiwi pari za'ra õ di za. ĩmama nho'a, wa za sô'awi ĩnhib'a'uwẽ na te tãma 're wasu'u za'ra, hãiwa āma tãma ĩromhuri'wa norĩ nho'a zama.

⁶ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ápé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pê'ězani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizém na.” — Āne ma tô Zezusi hã ĩma waihu'u, Sadesi āma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te āma rob'ui'éré da.

Piradépiza âma ãsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

⁷ Tawamhã Zezusi hã ãtẽme ãwi hã ma tô duré ãma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto duré ãrob'ui'é, Piradépiza na 'ri nho'õmo nhisi ãma ãzazei'wa norĩ 'madã'ã'wai ma. Te aima ãwaihu'uzém na te za tâma ãrob'ui'é, ãne:

“Wa hã 're ãwasété mono õ, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, ãnhimiropisutuzéb zarina, sena na te dama ãma 're ã'a'uwaimrami mono 'wa hã. Duréihã Dawi hã te 're hãimana, dama ãpire hã. ãsõrõwa hã 'ri za'ëtẽ uptabi di. Tame te ni'wa hã 're sãmra, 'ridawazéb ré hã, te te dama 're ãridawa mono da hã, duré te te dawí 're ãridawa nhito mono da hã. Tane wa hã, wa hãiwa ãma ãmama nhorõwa 'ridawazéb ré 're ãhãimana u'ãsi, ãwétési. Wa hã te dama 'ridawa wamhã, ni'wa apã te te dawí sito waihu'u õ di. Duré te 'ridawa nhito wamhã, ni'wa te te 'ridawa waihu'u õ di.

⁸ “Duré 're ãmanharĩ za'ra wa'aba mono zé hã ãma waihu'u pese di. Ai'umrore wa'aba nherẽ, dama aipire na 're aihãimana za'ra wa'aba mono õ nherẽ, te ããma si 're anomro wẽ wa'aba mo. Te duré ãnhimiroti si 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo. Ma'ãpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa tô asõwa 'ridawa za'ra wa'wa, ãmama, daãma 're ãsib'a'uwẽ mono zéb u 're asisisi aba mono da. Taha 'ridawa hã ni'wa te te aiwi 'ridawa nhito waihu'u za'ra wa'aba õ di. ⁹ Ma'ãpé duré, waihu'u pese za'ra wa'aba. Satanasihi niwĩ 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã, e niha wa za tâma rob'manharĩ za'ra, ta norĩ ma hã. Ta norĩ hã zudezu nherẽ, zudezu norĩ hãimana wẽ zém na 're ãhãimana za'ra mono na, dama 're siwasu'u za'ra mono zahã, te Satanasihi nhimiroti zarina si 're hãimana za'ra, sadawa nhipese na. Taha wa, wa za ãne tâma rob'manharĩ za'ra. Aipapara te za 're sina wa'wa, tâma aipire za'ra wa'aba wa. Taha wa, te za aiwaihu'u za'ra wa'wa, te 're ãasawi pese za'ra wa'aba mono na. ¹⁰ Da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherẽ, te aima ãroti za'ra wa'aba zéb zarina, ãmreme na si 're anomro aba mono wa, ma tô asina ã'u'uwaimrami za'ra wa'wa, ãnhimiroti hã. Taha wa, ropsi'utõrĩzéb u, za marĩ ãpipa hã ãwairébé mono hã wa za aima ba'a za'ra wa'wa, ãwasété norĩ, za te te ãda'apibui mono zéb ãma hã, ti'ai ãma daro mono bâ 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã. ¹¹ Atẽme ãmorĩ aba zé hã romhuture di oto. Taha wa, ma'ãpé asiptete u'ãsi ããma 're anomro u'ãsi aba mono, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhoprubzé hã da te aiwi 'mai'ãri tõ wa'aba da.

¹² “Tawamhã ni'wam norĩ hã tidã'ázéb u ãwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã, ta norĩ hã wa za te 're pisutu za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma hãimana nhiptete na 're hãimana u'ãsi za'ra mono da, 'ri uparizé, rési ãna 're ãsimasab u'ãsi mono ne. 'Ri uparizé hã marĩ te te 're rési za'ra mono õ di. Tane te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, simirosa'rata si'rúi ãna, ãma 're wata u'ãsi

za'ra. Taha wa, wa za ìhâiba na ãma ui'ééré za'ra, Ìnhib'apito nhisi hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono te, 'ri nho'ômo nhisi na, wa za duré ìhâiba na rob'ui'ééré za'ra. 'Re ìhâimana u'âsi mono te, 'ri nho'ômo nhisi hã, Zeruzarê ìtém na ìsisi hã, hâiwa hawi za te te we ìsi'ra hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hawi. Ìnhisi tém na, wa za duré ìhâiba na rob'ui'ééré za'ra.

13 “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, Ìmama pẽ'êzani hã ìzazei'wa norĩ ma, te te ìrotizém na.” — ãne ma tô Zezusi hã ìma waihu'u, Piradépiza ãma ìsazei'wa norĩ, siré 're ìsi'rã'õtô mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ééré da.

Radiseza ãma ìsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

14 Tawamhã Zezusi hã ìtème ìwi hã ma tô duré ìma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ìrob'ui'é, Radiseza na 'ri nho'ômo nhisi ãma ìzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ìwaihu'uzém na te za tãma ìrob'ui'é, ãne:

“Wa hã tô sena, ì'umnhasi sina, sena na 'Re ìhâimana u'âsi mono te dama 're sadawa wasu'u wẽ mono da, 're ìhâimana mono. Wa hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiropoto waihu'u pese zarina, ropoto na'rata 'wa, 're ìhâimana mono. 15-16 'Re ì'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã ìma waihu'u pese di. Wa za oto ãma aima romnhimiréé za'ra wa'wa. Â wahã hã dama se ti, da te 're ì'âhuri mono da hã. Duré â wa'ro hã marĩ ìse da, da te 're ì'âwa'ro za'ra mono da hã, dama wẽ di. Tane nherê, â wapu hã dama sei ô di, da te 're ì'âhuri mono da hã. Dama sei ô wa, te za sa'wari ni.

“Tane, te a norĩ wa'wa hã â wapu dama ìsei ô ne, ìma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ìãma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zahã, te 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mo. Ìãma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono ô 'wa'âhã, aré ìma wẽ di. Tane nherê, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono nherê, ìzazei'wa na asadawa nhipese na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, te da te 're ìwasu'u wasété za'ra.

“Taha wa, â wapu ìsei'ô hã da te 're ìsa'wari za'ra mono ne, wa za oto aiwẽ'ô pese za'ra wa'wa.

17 “ãne te duré 'rãwi asima 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo: ‘Wa norĩ hã wanhibro pese za'ra di. Marĩ zô wawi 're ro'wanhi'riti waihu'u za'ra mono ô di.’ ãne te asima 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo. Tane nherê, robzei'ô na si te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ãne na 'rãwi 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono ô di. Taha wa, wa ai'ãma 're ìpẽ'êzé za'ra wa'wa. Asibrob ahã na 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherê, asibrob'ô ne, te ìma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aipẽ'ê 're wa'aba hã. Duré da'uza ô na 're ìdahâimana za'ra mono ne, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ai'uréwi. Datob'a na 're ìdahâimana za'ra mono ne, te duré 're anomro aba mo. 18 Taha wa,

wa za oto aima roti pese za'ra wa'wa. Êtê'ubuzi pré oru uptabi hã ïwazari'ô hã da te 're ïruiwapari za'ra mono zéb zarina, da te dawï 're ïuipra za'ra mono ne, te za ïnhimiroti zô si 're asôpré wa'aba mo, ïwê uptabi zô si, aipê'ê 're asibro pese ne, rowê na si ïãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Duré da'uza hâirã hã te za da te dawï 're uipra za'ra, ãma 're dasi'uza za'ra mono wa, da te 're 'madâ'â ze za'ra mono da. Tane te za duré a norï wa'wa hã ïwi 're ïrowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo, wa hã te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, ïãma 're anomro wê wa'aba mono da, taha zarina, asisém na 're aihâimana za'ra wa'aba mono tô da oto. Duré datômo nhihâzém na 're dasitômo wê za'ra mono da, 're dasitômonhiehã za'ra mono da, da te dawï 're ïuipra za'ra mono ne, te za ïzô 're asôpré u'âsi aba mo, ïnhimiroti hã waihu'u pese za'ra wa'aba da. **19** Wa hã te 're ïazawi pese mono norï hã wa te tãma 're roti pese za'ra, tiwasété na 're sisãmri za'ra mono da. Wa duré te 're hã za'ra, apâ 're nomro wê mono da. Taha wa, te za aiwasété wi aipizari za'ra wa'wa, sena ïãma 're anomro u'âsi aba mono da oto.

20 “Ma'ápé duré, wapari pese za'ra wa'aba, te ãma ïsimiré hã. Aibã te 'ridawab za. Tawamhã 'ri tede'wa te 'mahã, sãmra zô, ïtême sébré da. Tawamhã 'ri tede'wa te te wapari wamhã, te za tãma 'ridawa, sitême te te 'mazébré da, siré sa zahuré wa, rowê na te te sima rowasu'u zahuré da. Tane wa hã aibã, 'ridawa ïsam ne, wa asô 're ïnhimipari za'ra wa'wa. ïmreme 're wapari za'ra wa'aba mono wa, ïzô 're aihãsi aba mono zô, wa 're ïnhimipari u'âsi. Tawamhã ïzô 're aihãsi aba mono wapsi, duré asitême 're ïmazasi za'ra wa'aba mono wapsi, wa za aipê'ê 're, 're ïnhamra u'âsi za'ra wa'wa. Tawapsi, wa za wasiré rowê na 're wahâimana u'âsi za'ra.

21 “Duré, ni'wam norï hã tidâ'ázéb u ïwi sipizari ãna Satanasihï ãma te te ï'ai'uté za'ra norï hã, ta norï hã wa za pisutu za'ra, danhib'apito 're ïsimasisi mono zéb ãma, ïzababa 're si'ubumroi u'âsi mono da. Wa hã ïdâ'ázéb u ïsipi'rai ô na Satanasihï ãma te ai'uté wa, ïmama zababa 're ïnhamra u'âsi mono ne, te za ta norï hã ïzababa 're si'ubumroi u'âsi.

22 “Asimipari pese aba wamhã, ma'ápé wapari pese za'ra wa'aba, ïmama pê'ézani hã ïzazei'wa norï ma, te te ïrotizé hã.” — ãne ma tô Zezusi hã ïma waihu'u, Radiseza ãma ïsazei'wa norï, siré 're ïsi'rá'ôto mono norï ma, te ãma rob'ui'éré da.

Hãiwa ãma, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé wasu'u

4 ¹ Taha za'u si, wa tô duré marï hã te ab'madâ'â, danhotô 'rowim ne da te 're ïrosawêrê za'ra mono ne. Hãiwa u wa tô rob'madâ. Te rob'madâ'â wamhã, wa tô 'madâ, hãiwa 'ridawa hã. Ône haré 'ridawa hã.

Tawamhã ni'wai mreme, mreme 'râihâ na ïsimnhihârâzém hârâ ne te ïwaparî 'rata ne hã wa tô duré wapa. ãne te ïmahã:

— We ãwa aimorĩ hãimo, te aima awasu'u mono da, za 're ïromhãimana mono zéb da hã ab'madã'â mono da. — ãne te ïmahã.

²Tawamhã 'Re ïhãimana u'âsi mono pê'êzani hã ma tô duré ï'uihã pi'ra, awa'awi. Te te ï'uihã pi'rai wa, wa tô duré aimawi ïhãiba, ïhãiba waihu'u ô na. Tawamhã ma tô ïzaprõ, hãiwa u. Hãiwa u, te te ïzaprõni wamhã, danhib'apito simasisizé hã wa tô sabu. Ni'wa te ãma nhamra. ³Tawamhã ãma ïsãmra hã te nasi hãibahai'ubuzi, êtê'ubuzi zarob'a uptabi ne hã. Duré êtê'ubuzi ïtobro'o préro'o ne hã te nasi ai'ubuzi. Tawamhã ïsimasisizé mana wawi, te tãiwaipo ne hã nasi ai'ubuzi, êtê'ubuzi ro'o uzé ne hã. ⁴Tawamhã danhib'apito simasisizé mana wawi te dasimasisizé hã aimasa, 24 na danhib'apito te ne hã. Taha na te asimro, dama ïpire norĩ hã 24 na ïhãiba za'ra hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono nhimiroti na si 're ïsõpré pese mono norĩ hã. Uza hãpa hãirã ré te asimro. Êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ na da'rãzaza ré zama te asimro. ⁵⁻⁶Duré danhib'apito simasisizém hawi te tã si'ubuzi ne hã nasi ai'ubuzi, ïwapsa'a zama, duré ïrãrã'ã zama. 'Rãsitõ hã te duré ïsõ're tiro'o za'ra, 7 na ïhãiba hã, ïro'o hã hã. Ta norĩ hã 'Re ïhãimana u'âsi mono pê'êzani nhimiromhurizéb zarina hã 7 na. Â poré hã te duré ïsõ're nomro. Â hã ïsarob'a uptabi, simhi ïsarob'a uptabi ne.

Maparane si'uiwa na ropoto na ïhãiba norĩ hã te duré 'rãwi ïmana wawi si'uiwada za'ra. ã norĩ hã ïhãiba nho're niwĩ tob ahã di. Duré ïbabarã niwĩmhã tob ahã di duré. ã norĩ hã tob ahã wa, ïhãiba upsibi ré norĩ hã wa tô 'madã'â za'ra. ⁷⁻⁸Ïmorĩ'rada hã, hu'u zérépa 'rã ne ïrã hã. Duré ïsãna'remhã powawê ïba'õmo 'rã ne ïrã hã. Duré si'ubdatõ ãma hã da'rã ne ïrã hã. Duré maparane si'uiwa na ãma hã si'õmo 'rã ne ïrã hã, hãiwi 're sisa'rei mono wa, ïrã ne hã. ã norĩ hã 6 na ïpaihi za'ra hã, ïhãiba mono bâ. Duré ã norĩ hã ïhãiba upsibi ré norĩ, tob ahã wa, ïhãiba na hã.

Tawamhã bâtã bâre duré mara bâre te tinho're za'ra, tinho're te te 're sahãri za'ra mono ãna, ãne:

“Uburé Danhib'apito uptabi hã 'Re ïhãimana u'âsi mono hã, 're ïwasété mono ô. Siwaprosi 're ïwasété waihu'u mono ô uptabi. Wê uptabi di. E ni'wa hã ïsipai u waihu'u pese na 're hãimana mono bâ. Ôhõ si, siwaprosi ïwaihu'u pese uptabi hã. Duréihã marĩ ô uptabi ré, ma tô 're hãimana u'âsi. Te za duré 're hãimana u'âsi. Si'utõrĩ waihu'u ô di.”

⁹ãne te ã norĩ hã maparane si'uiwa na ropoto na ïhãiba norĩ hã nasi ãma tiwata za'ra, danhib'apito simasisizém na ïsãmra ãma, 'Re ïhãimana u'âsi mono ãma. Waihu'u pese uptabi wa, te nasi ãma tiwata za'ra, duré sõpru uptabi wa. ¹⁰Nasi ãma wata za'ra siré, te

nasi 24 na dama ïpire za'ra norĩ hã danhib'apito simasisizém na ïsãmra nho're hi'rãtitõ ana, siré ãma wata za'ra da. Te duré nasi hi'rãtitõ si'ubumro sina, ti'rãzaza sani za'ra ïsõ're, tãma pire za'ra wa, ãma wata za'ra da. ¹¹ ãne te nasi ãma tiwata za'ra:

“Wanhib'apito, 'Re ïhãimana u'âsi mono, a hã aiwẽ uptabi di. Aiwaihu'u pese di. Aiwaihu'u pese na ma tô ï'aropoto mo. Asima ïwẽ zarina ma tô uburé pese ï'aropoto mo. Asima ïwẽ zarina te oto uburé marĩ hã 're hãimana za'ra, asimipoto mono bâ. Taha wa, uburé ï'aropoto mono zéb zarina tô ïbãre, wa ai'ãma si 're wawata u'âsi za'ra.”

ãne te ãma tiwata za'ra, 24 na dama ïpire za'ra norĩ hã.

ãne, wa tô te ab'madã'ã, ïnhotõ 'rowim ne.

**Pone'ërebã hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono wi,
ïbaihã ïsinhai ré te te ï'arizé wasu'u**

5 ¹ Tawamhã wa tô duré sabu, ïbaihã ïsinhai ré hã. Danhib'apito simasisizém na ïsãmra hã te tinhib'rata nhimire niwĩ tété. ïbaihã nhinha hã, ï'ui'ére si'uiwa ré hã. Duré 7 na ïhãiba hã ï'uptobzé hã siwasihu tõ da, ni'wa te te söré tõ da.

² Tawamhã wa tô duré sabu, hãiwa ãma 'Re ïhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa, ïsimiwada'uri pire hã. ãne te nasi anha, mreme 'rãihã na:

— E 'wa hã danhipai u ïwẽ uptabi hã, duré ïwaihu'u pese uptabi hã te za 7 na ïbaihã nhinha uptobzé hã prub za'ra, ïbaihã te te sõ'a da. E 'wa hã te sada tihãiba. — ãne te nasi anha.

³ Tane nherẽ, ni'wa hã sada hãimana õ di hãiwa ãma hã, ïpru'wa da hã, te te pru wa, ïbaihã nho'a'wa da hã, duré te te ïsöré da hã. Duré ti'ai ãma 're ïdahãimana za'ra mono hã sada da'maihãimana õ di. Duré ti'ai 'rowi adã 're ïhãimana za'ra mono hã ni'wai õ di, sada hã. ⁴ Taha wa, wa tô sa'ëtẽ aiwa'õ, 're ïdahãimana za'ra mono hã sada da'maihãimana õ wa, ïpru'wa da hã, duré te te ïsabu da hã. ⁵ Tawamhã 24 na dama ïpire norĩ te misi ïma tinha, ãne:

— Aiwa'õ tõ. Ma'ãpé 'madã'ã. Õhõta te za, Zudaha nhihudu hã. Hu'u zérépa nhiptete nhipai u 're ïhãimana mono ne, te õ hã danhipai u 're hãimana, danhib'apito na. Ta hã apito Dawihi nhihudu, za ïsine pire na te te 're ïda'ab'madã'ã mono da hã. Ta hã uburé dama waihu'u pese uptabi di. Ta hã tinhitob'ru norĩ nhimiromhuri wasété nhiptetezé hã ma tô tiwi uprosi za'ra. Taha wa, te õhõ si sada tihãiba, 7 na ï'uptobzé hã te te ïprub za'ra da hã, duré ïbaihã ïsinhai ré te te ïsõ'a da hã. — ãne ma ïma 'maiwaihu'u, dama ïpire norĩ hã.

⁶ Tawamhã wa tô 'madã, Pone'ërebã hã. Danhib'apito simasisizéb 'rata te za, maparane si'uiwa na ropoto na ïhãiba norĩ wa'wab zama, duré 24 na dama ïpire norĩ wa'wab zama. Da te dasiwi wĩrĩ

Rowamremezê
Apoc. 5.8

wa, da te ïwa'rézéb ré te za. 7 na ïõmo ré hã, Pone'ërebâ hã. Duré 7 na ïtõmo ré hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'ëzani hã danhipai u uburé marĩ na ïwaihu'u pese zé, te wasu'u, ïtõmo za'ra hã. 7 Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô ai'ré, danhib'apito simasisizém na ïsãmra u, ïbaihã nhinha hã te te âri da, tinhimire niwĩ te te ïtéde hã. Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô ti'â, ïbaihã nhinha hã. 8 Te te âri wamhã, ma tô maparane si'uiwa na ropoto na ïhâiba norĩ hã Pone'ërebâi ma, hi'rãtitõ ana, 24 na dama ïpire norĩ zama. Rowamremezêb ré ma tô tãma aiwê'ë za'ra, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ u'awi ne ré zama. U'awi 'remhã wedewa'u ïsadaze, te ï're tiro'o za'ra. Taha nhizé hã hâimo haré ïsizé hã, ta hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norĩ, tãma 're ïmreme zusi mono zé, te wasu'u. 9 Tawamhã ta norĩ hã te Pone'ërebâi ma tinho're za'ra, tinho're ïtém na. ãne te tãma tinho're za'ra:

“A hã ma tô dasiwi aiwĩrĩ ni. Ma tô dazada atã. Dazada atã'ázém na ma tô ïdawa'â, dawasédé hã dama 're aparĩ mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê oto 're danomro mono da.

Dapoto mono bâ a hã ma tô ïda'awa'â, damreme sipo'o mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono hã. Danhipai u aiwê uptabi di, a hã. Aiwaihu'u pese uptabi di duré.

Taha wa, te aiwétési sada aihâiba, ïbaihã ïsinhai ré hã âri da, duré ï'uptobzé hã prub za'ra da.

10 A hã ma tô duré Wanhib'apito 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ï'awa'âbâ mono norĩ hã 're ï'apisutu mo, sasedoti na te te tãma da'ãma 're romhuri u'âsi za'ra mono da, duré ti'ai ãma pire na za dama 're hâimana za'ra mono da.”
ãne te tãma tinho're za'ra, tinho're ïtém na.

11 Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'â wamhã, hâiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te nemo tizadawa'a'a. Ahã uptabi di. Da te ïsa'rata waihu'u õ. Danhib'apito simasisizé hã ma siwi uirĩ. Duré maparane si'uiwa na ropoto na ïhâiba norĩ mana wawi te asõré, 24 na dama ïpire za'ra norĩ hã ïsisõré mana wawib zama. 12 ãne te sõ're rãihã na tizadawa'a'a:

“Pone'ërebâ hã da te dasiwi ïwĩrĩ hã, õ hã danhipai u wê uptabi di. Ôhõ si wê uptabi wa, õhõ ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Ô hã uburé Roptede'wa. Tô sena waihu'u pese uptabi di. Waihu'u pese uptabi wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Wama pire uptabi wab zama, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono.”

Ñe ma tô sô're 'râihâ na ãma tizadawa'a'a, hâiwa ãma romhuri'wa norĩ hã.

13 Tawamhã wa tô duré wapa, uburé pese 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìda'apoto mono bâ, duré te te ì'apoto mono bâ, ìhâiba ré mono hã, hâiwa ãma, duré ti'ai ãma, duré ti'ai 'rowi adâ 're ìhâimana za'ra mono zéb ãma, duré â 'rowi uburé pese ìhâiba ré mono hã. Uburé pese te simisutu dasiwazari tazadawa'a'a ni, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìda'apoto mono bâ. Ñe te tazadawa'a'a ni:

“Danhib'apito simasisizém na ìsãmra ãma, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Duré Pone'ërebâi ãma, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Wê uptabi zahuré wa, duré waihu'u pese uptabi zahuré wa, wa za ãma 're wawata u'âsi za'ra.”

Ñe te ãma tawata zahuré ni.

14 Tawamhã maparane si'uiwa na ropoto na ìhâiba norĩ hã te ãma sô're uze pese za'ra:

— Tô sena, tô sena. — Ñe te ãma sô're uzei pese za'ra. Duré 24 na dama ìpire za'ra norĩ hã ma tô hi'râtítô tãma ana, ãma wata za'ra da.

Ñe ìnhotô 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awapari mono hã.

Pone'ërebâ, ìbaihâ nhinha uptobzé te te ìprub za'ra zé wasu'u

6 1 Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, Pone'ërebâ hã da te dasiwi ìwĩrĩ hã ma tô ìbaihâ nhinha uptobzé ìmorĩ'rada hã pru. Tawamhã maparane si'uiwa na ropoto na ìhâiba norĩ hã te ìmorĩ'rada hã hã, mreme 'râihâ na:

— We aiwatobro. — Ñe te hã.

2 Tawamhã ãne hârâ wi, wa tô marĩ sabu, awaru ìrã hã. Ìmapraba'wa hã te umnhi'âsi ré nhamra. Tawamhã ma tô ì'rãzaza hã tãma sêrê ni. Ìrãzaza hã za te te da'ãma ì'ai'utézê, te wasu'u. Tawamhã ma tô wara ti'ai u, tinhitob'ru norĩ zô, siwamnhasi sina te te ãma ai'uté za'ra da, ãma sib'apito za'ra da.

3 Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô duré ìbaihâ nhinha uptobzé hã ìsãna'remhã pru. Te te pru wi, ropoto na ìhâiba norĩ hã ma tô duré ìsãna'remhã hã:

— We aiwatobro. — Ñe te hã.

4 Tawamhã awa'awi awaru ìpré uptabi hã ma tô watobro. Ìmapraba'wa ìsisiwi te nhamra. Tawamhã sib'ézé 'wapa ma tô tãma sômri ni, da'wapézéb da hã. Ma tô tãma pisutu ni, dasi'wapé hã te te dazada wazere da, dasi'wapé na 're dasisimroi mono da.

5 Tawamhã Pone'ërebâ hã si'ubdatô ãma ìbaihâ nhinha uptobzé hã ma tô duré pru. Te te pru wi, wa tô duré wapa, si'ubdatô ãma ropoto na ìhâiba norĩ hârâ hã, ãne:

— We aiwatobro. — Ñe te hã.

Tawamhã awa'awi wa tô awaru tisã, ãrãdã hã. Ìmapraba'wa hã te marĩ pibuzé hã 're ti'ã, tinhib'rata, amnho pibuzéb da hã. ⁶Tawamhã wa tô duré wapa, damreme uptabi ne hã, maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ ãsimasabzém hawi. ãne te rowa'ãbãzé hã tãma anhoré, awaru 'mapraba'wai ma:

— ãne misi bãtã na dapawa'ã hã, tô misi ãpibu, tridu wa'ãbãzéb zarina hã za. ãne te za dawĩ ãsarõ hãimo, rowa'ãbãzé hã. Tane nheré, azeitona wede hã 're ãsimasa mono hã, duré uwa 'ru hã 're ãsimnhatã mono hã u'a za'ra õ di za, azeitona 'rãĩ wa'ui wabre hã si'utõrĩ tõ da a'ã, uwa 'ru 'rãĩ wa'u ãsé zama. — ãne ma tô ãma pa'uwati.

⁷Tawamhã Pone'ërebã hã ma duré pru, maparane si'uiwa na ãma ãbaihã nhinha uptobzé hã. Te te pru wi, wa tô duré wapa, ropoto na ãhãiba norĩ hã maparane si'uiwa na ãma hã, da'rãsutu'wa hã. ãne te hã:

— We aiwatobro.

⁸Tawamhã hãrã wi, wa tô duré sabu, dadã'ã wa, dahãiba'a ne awaru ãhãiba'a hã. Ìmapraba'wa nhisi hã Adã'ã na ãsisi hã. Duré ãhãiba amo, 'rãwi te te ãsa'u mono nhisi hã, Adã 're ãhãimana za'ra mono zé. Tawamhã ma tô pisutu zahuré ni, te te da'a'uprosi zahuré mono da, daro mono bã, dasi'wapé na. Duré mram na te te da'uprosi zahuré mono da, ma tô pisutu zahuré ni, duré dahãzé pire na te te 're ãdaduri mono na, duré abaze zahi na zama. Tawamhã daza'rata ahã prã na te za dasi'utõrĩ, daro mono bã. Maparane si'uiwa na dahãiba wamhã, misi si te za dadã'ã za'ra. Taha zarina te za da'ahã prã na ai'utõrĩ ni, daro mono bã.

⁹Tawamhã Pone'ërebã hã ma tô duré ãmrotõ hã pru, ãbaihã nhinha uptobzé hã. Tawamhã te te pru wamhã, wa tô duré 'madã'ã za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti te te 're sazei pese za'ra

Tridu na daburu
Apoc. 6.6

mono 'ru te, da te 're ĩsimroi mono norĩ pẽ'ẽzani hã, tũ sena na Zezusihi zazei'wa na pahi ãna dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ĩsimroi mono norĩ pẽ'ẽzani hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, danhoprubzẽ nomrizẽb 'rowi te asimro, wedeza ne 'rowi. ¹⁰ Tawamhã mreme 'rãihã na te hã:

— Wanhib'apito, danhipai u aiwaihu'u pese di. Aiwẽ uptabi di. Tũ sena, a hã. Taha wa, e nimahã na hã wa'uprosi'wa norĩ ãma ĩwasẽdẽ hã sa'ra õ di za, ti'ai ãma 're ĩhãimana wasẽtẽ za'ra mono ãma. E niwamhã wa'ruiwa'ãbã za'ra õ di za, asimi'ahãrizẽm na hã. — ãne te hã, mreme 'rãihã na.

¹¹ Tawamhã da'uza hãirã hãpa, ma tũ tãma sũmri za'ra ni, tidã'ãzẽb u sipizari ãna, Zezusihi ãma 're hãimana za'ra mono wa. Ma tũ durẽ tãma nharĩ za'ra ni:

— Ma'ãpẽ, asimi'ẽ na a'ã 're asimipari za'ra wa'aba mono. Da te 're ĩsimroi mono norĩ za'ratazẽ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisutuzẽ hã zahadu da te dasina azahutu õ di. Da te ai'uprosi'aba ne, asirẽ ĩsazei'wa norĩ, za da te 're ĩsimroi mono norĩ za'ratazẽ wab õ wa, te za a'ã asimi'ẽ na sũ 're asimipari za'ra wa'aba mo. — ãne ma tũ tãma nharĩ za'ra ni.

¹² Tawamhã wa tũ durẽ 'madã. Te 'madã'ã wamhã, ma tũ Pone'ẽrebã hã durẽ pru ĩmropã ãma hã, ĩbaihã nhinha uptobzẽ hã. Te te pru wamhã, awa'awi ma tũ ti'a hã sãã'ã, sa'ẽtẽ uptabi. Bãdã hã ma tũ durẽ titoptã'ã, zazahã ĩhã 'rãdã'ã uptabi ne. A'amo hã ma tũ durẽ titũmo wapru. ¹³ Wasi hã ma tũ durẽ rere, ti'ai u. Pidera wede 'rã hã rowa'u'u za'ẽne hã te te 're pari za'ra mono wa, 're ĩ'a'a mono ne, ma tũ wasi hã rere, ti'ai u. ¹⁴ Tawamhã ma tũ durẽ hãiwa nhirũno hã ai'ub'rã, ĩbaihã da te 're ĩ'ub'rã za'ra mono ne. Durẽ ti'a hã sãã'ã wamhã, ẽtẽ 'rãihã, daro mono bã 're ĩsimasa mono hã ma tũ sina si'rẽ, 're ĩsimasa mono zẽm nhiti. Rob'rẽ za'iti zama, ma durẽ uburẽ sina si'rẽ, 're ĩsimi'wara mono zẽm nhiti. ¹⁵ Tawamhã ti'ai ãma danhib'apito mono bã dama ĩpire mono bã ma tũ ẽtẽ 'rãihã zahãpã sima'uri, da'madã'ã'wa norĩ hã, durẽ da'wapẽi'wa norĩ nhib'apito norĩ hã. ĩsibrob ahã norĩ zama ma tũ sima'uri, ĩsibrob'õ norĩ zama, pawã'ãbã ãna ĩwada'uri zarina si te te dama 're ĩromhuri za'ra mono norĩ zama, durẽ wada'uri ãna si'uihã na 're ĩhãimana za'ra mono norĩ zama. Uburẽ ma tũ dasima'uri, ẽtẽ 'rãihã zahãpã ẽtẽ're 're, durẽ ẽtẽ nhi'riti 're, dasi'utõrĩ tũ mono da. ¹⁶ Tawamhã ẽtẽ 'rãihã norĩ ma, te nasi si'mahãrã za'ra, ẽtẽ tũmo wawẽ norĩ ma zama. ãne te nasi tãma si'mahãrã za'ra:

— Ma'ãpẽ, wanhisiwi we airere'e aba mono, wa'upsibi za'ra wa'aba mono da, hãiwa ãma danhib'apito simasisizẽm na ĩsãmra hã te te wa'asãmri tũ da. Durẽ Pone'ẽrebã nhimihãzẽ wi, wanhisiwi we asa'wari aba, tiwi wazuwa za'ra wa'aba mono da. ¹⁷ Bãdã ĩpipa

hã ma tô oto ïwa waptãrã, õ norĩ hã te te ïwa'uprosi zahuré mono zéb da hã. E 'wa hã hãiba ré tiwi watobro da bâ. Ni'wa hã dã'ã ãna tiwi watobro waihu'u õ di za. Sõ'rata waihu'u zahuré õ di za. — ãne ma tô êtẽ tõmo wawẽ norĩ ma, nasi si'mahârã za'ra.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

Izarazéhé nhihudu uihâi ui'éré za'ratazé wasu'u, 144 miu na

7¹ Tawamhã wa tô duré sabu za'ra, maparane si'uiwa na hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, romhuri'wa norĩ hã. Bãtã pusizém niwĩ misi te za, ti'ai ãma hã. Bãtã zasizém niwĩ te duré misi za. Duré hãiwa'a're si'uiwa na te duré si'uiwada zahuré. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãpisutu za'ra zéb zarina, te ta norĩ hã rowa'u hã si'u tété za'ra, bãtã pusizém niwĩ, duré bãtã zasizém niwĩ, duré hãiwa'a're si'uiwa na, te te 're rowapõrĩ tõ za'ra mono da. Te te 're âzasisi za'ra tõ mono da, te rowa'u hã siwi tété za'ra, duré wede hã te te 're rési tõ za'ra mono da. ²⁻³ Taha parimhã, wa tô duré sabu, hãiwa ãma romhuri'wa hã aimawi hã. Bãtã pusizém hawi ma tô we sihãiré. Ta hã te rob'ui'ére siro hã tinhib'rata we 're ti'ã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ ãma te te 're ã'aza'ra mono zéb da hã. Tawamhã maparane si'uiwa na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te 'mahârã za'ra, mreme 'rãihã na:

— Tô'ã. Ti'ai ma, rob'manharĩ za'ra wa'aba tõ a'ã, ã poré ma zama, duré wede ma zama. Wanhib'apito 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ hã a'ã wa te a'uihã ui'ére mono, pibui pese da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimihãzém na dazu te te robzépata za'ra tõ da. — ãne te 'mahârã za'ra hãiwa ãma romhuri'wa hã, tinhib'rata rob'ui'ére siro te te 're ã'rã'ãri hã. Tawamhã ma tô oto a'uihã ui'ére, bãtã pusizém hawi ãwatobro hã tisiré norĩ me. Maparane si'uiwa na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tãma 'ru za'ra aré, ãsimi'manharĩ waihu'u pese zém na ti'ai ma, te te rob'manharĩ za'ra da aré, duré ã poré ma, te te rob'manharĩ za'ra da. Tane nherẽ, hãiwa ãma romhuri'wa aimawi hã ma tô ãma pa'uwati za'ra, ti'ai ma, te te a'ã rob'manharĩ tõ za'ra da.

⁴ Tawamhã wa tô duré wapa, ni'wai mreme hã. Te ãma wasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ za'ratazé hã. ãne te ãma wasu'u:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ za'ratazé hã ãne, ã'uihã ui'ére ré norĩ hã 144 miu na ãhãiba za'ra hã. — ãne ma tô ni'wa hã ãma waihu'u. ã hã Izarazéhé nhihudu norĩ za'ratazé, te wasu'u. ãsihudu sidãpãsi, te awasu'u. ⁵ Zudaha nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Rubẽhẽ nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Dadihi nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. ⁶ Duré Aséhé nhihudu uihã ui'ére za'ratazé hã 12 miu na. Duré Naptarihi

nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Manaséhé nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. ⁷ Duré Simi'áhã nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Réwihî nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Isacaha nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. ⁸ Duré Zeburôhõ nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Zuzéhé nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Bêzamihî nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Simisutu hã, ã'uihâ ui'éré za'ratazé hã 144 miu na ãsa'ratazé hã, Izarazéhé nhihudu norĩ za'ratazé hã, ãsihudu sidâpâsi.

Ãne wa tô waihu'u, ãnhotõ 'rowim ne.

Da'ahâ uptabi na 'Re ãhâimana u'âsi mono nho're ãdahâimana za'ra zé wasu'u

⁹⁻¹⁰ Taha parimhã, wa hã Zuwã, wa tô duré 'madã. Te 'madãhã wamhã, wa tô da'ab'madã, da'ahâ uptabi na, da te ãdaza'rata waihu'u õ hã. Dapoto mono bâ te aimasam ni, damreme sipo'o mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono hã. Danhib'apito simasisizém nho're te aimasam ni, duré Pone'ërebã nho'reb zama. Da'uza hãpa hãirã ré te ãsõ're aimasam ni. Tawamhã wa'asu ne hã, da te tété za'ra sina, te damreme 'rãihã na ãma tawata za'ra ni, ãne:

— Wanhib'apito 'Re ãhâimana u'âsi mono, danhib'apito simasisizém na ãsãmra hã ta hã, Wa'anho'reptui'wa. Duré Pone'ërebã hã ãsiré Wa'anho'reptui'wa. ã norĩ hã ma tô wawasété wi te te 're wa'anho'reptu zahuré, 're ãwasi'utõrĩ za'ra mono zé wib zama. — Ãne te damreme 'rãihã na ãma tawata zahuré ni.

¹¹ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te zahadu danhib'apito simasisizé mana wawi aimasa. ²⁴ na dama ãpire za'ra norĩ hã ãsisõré mana wawib zama te zahadu aimasa, maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ mana wawib zama. Ta norĩ hã hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã ma tô duré danhib'apito simasisizém nho're hi'rãtitõ ana, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma wata za'ra da. ¹² Ãne te ãma tiwata za'ra:

— Tô sena, wa ai'ãma si 're wawata u'âsi za'ra. Tô sena, aiwaihu'u pese uptabi di. Duré aiwẽ uptabi di. Duré asõprub uptabi di. Tô sena danhipai u uptabi dama aipire na te 're aihãimana mo. Tô sena, wa ãne ai'ãma wawata za'ra ni. — Ãne te ãma tiwata za'ra, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã.

¹³ Tawamhã ãma wata za'ra pari, ma tô ²⁴ na dama ãpire norĩ siré hã misi ãmazadanha, ãne:

— E 'wam norĩ hã, õ norĩ hã, da'uza hãpa hãirã ré hã. E ma hawi we ãdasi'aba'ré. — Ãne te ãmazadanha.

¹⁴ Tawamhã asa wa tãma tinha:

— Me. Wa hã te waihu'u õ di. Aima waihu'u pese di, a hã.

Tawamhã ma tô oto ãma waihu'u, ãne:

— ã norĩ hã ropsi'utõrĩzéb ãma, ti'ai ãma da te 're ãrobzépata za'ětē za'ra mono zéb 'rãsutu u, hãiba ré ré 're ãhãimana za'ra mono. Da te dasima 're ãrob'manharĩ wasété za'ra mono zém na 're ãdasi'utõrĩ mono zém hawib õ di. Te te 're robzépata za'ětē za'ra mono nherē, hãiba ré ré we ãwairébé, ã norĩ hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, ma tô sihãiba 'ru za'ra, Pone'ërebã wapru na dazada ãdã'ázém na ãwasété wi te te 're a'upsõi pese mono da, da'uza hã hãirã da, da te 're ã'upsõi pese za'ra mono ne. ¹⁵ Taha wa, te ã norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono simasisizém nho're aimasa, uza hãpa hãirã ré. Romhuri zahãri ãna te te tãma 're romhuri u'ãsi za'ra, ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma hã. Duré danhib'apito simasisizém na ãsãmra hã te za duré 'rãwi ãma 're sisapĩ u'ãsi za'ra, ã'uza hãpa hãirã ré norĩ ãma hã, ã'rata za oto 're sãmra u'ãsi za'ra mono wa. ¹⁶ Tawamhã ã norĩ hã mra te te 're sépata zahu za'ra mono õ di za oto. Duré te te 're 'rubu zahu za'ra mono õ di za oto. Bãdã hã te te 're hãiba zata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Duré aimawi rowa'ro ãpire hã te te 're hãiba zata waihu'u za'ra mono õ di za oto. ¹⁷ E marĩ wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Pone'ërebã hã danhib'apito simasisizéb ãma ãsa hã te te 're 'madã'ã pese za'ra mono wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za. A'ubuni wi, danhimizama da te 're ã'madã'ã pese za'ra mono ne, te za te te 're 'madã'ã pese za'ra. Te za duré ub're u te te 're simroi u'ãsi, ã u'ãsi u, da te 're ãhuri mono wa, 're ãdanomro u'ãsi mono zéb u. 'Re da'ry'ry mono wa, da'upĩ hã da te dasima 're ã'u'õ za'ra mono ne, te za duré te te 're apawapto, pẽ'ězé ãna oto 're nomro u'ãsi mono da.

— ãne ma tô 24 na dama ãpire norĩ siré hã misi ãma 'maiwaihu'u.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'ab'madã'ã mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

Pone'ërebã hã 7 ãma ãbaihã nhinha uptobzé te te ãprubzé wasu'u

8 ¹ Tawamhã ãmrotõ ãma hã 7 ãma hã ma tô Pone'ërebã hã ãbaihã nhinha uptobzé hã pru. Te te pru wi, ma tô rowarõtãrã, hãiwa ãma hã. Bãtã pibuzé za'ratazé wãiwa ma tô ãma ai'utõ, rob'éé ré hã. ² Tawamhã wa tô duré 'madã'ã za'ra, 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho're, ãsimasam norĩ hã. Ta norĩ ma, ma tô 7 na danhimnhihãrãzézé hã sõmri za'ra ni.

³⁻⁴ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã ma tô wei mo, misi aimawi hã. Wedeza ne 'rata te za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati ãsadaze hã da te tãma 're ãzata za'ra mono zéb 'rata. U'awire ne hã ãtē'ubuzi pré oru 'manharĩ te 're ti'ã, wedewati ãsadaze nhemezéb da hã.

Tawamhã wedewati ïsadaze hã ma tô ahâ na tãma sômri za'ra ni, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, te te zata za'ra da. Tawamhã wedeza ne oru 'manharĩ ãma ma tô zata za'ra, danhib'apito simasisizém nho're. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïsadaze hã te te hã da, ma tô zata za'ra, wedewati ïsadaze hã. Te te zata za'ra wamhã, ma tô ïsizé hã si'ré hâimo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê 're ïmreme zusi mono mreme siré. Hâiwa ãma romhuri'wa nhib'rata hawi, te ïsizé hã si'ré hâimo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nho're ïsam nhib'rata hawi. ⁵Tawamhã hâiwa ãma romhuri'wa hã ma tô pr'éa 'manhe, u'awire ne hã oru 'manharĩ 're, wedewati ïsadaze nhemezéb 're. Wedeza ne na, wedewati zadaze hã da te 're ïzata za'ra mono zém hawi ma tô pr'éa 'masisi. Te te 'masisi wamhã, ma tô õne haré ti'ai u sa'wa, uzâ hã. Te te sa'wari wamhã, ma tô tâiwapsa hã watobro, tãirãã zama. Tãsi'ubuzi zama, ma tô duré watobro. Ma tô duré ti'a hã sãsãã.

Hâiwa ãma romhuri'wa norĩ, tinhimnhihârâzém na ïsimnhihâsizé wasu'u

⁶Tawamhã 7 na hâiwa ãma romhuri'wa norĩ hã ma tô oto asõré pese, tinhimnhihârâzém na simnhihâsi da.

⁷Tawamhã ïmorĩ'rada hã ma tô tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, ma tô tâzâ hã rere ti'ai u, unhama zama. Dawapruï wazari, ma rere uzâ hã, duré tâzâ hã. Ti'ai u rere'e wamhã, daro mono bâ ma tô ti'a hã zada, ïwãiwa prã na. Wede hã 're ïsimasa mono hã ma tô duré si'uzâ, ïsa'ratazé wãiwa prã na. Du zama ma tô uburé sihõmo, daro mono bâ.

⁸Tawamhã maparane ãma hã hâiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré amnhihârâ, tinhimnhihârâzém na. Simnhihârâ wi, ma tô marĩ hã êtê 'rãihã ne hã âi ba waptãã, unhama ro'o ré. Waptãã wamhã, â poré mono bâ ma tô â wãiwa prã na âwapru. ⁹Tepe norĩ hã â 'rowi 're ïhâimana za'ra mono hã ma tô duré si'utõrĩ, ahâ prã na, ïsa'ratazé wãiwa prã na. Ma tô duré uba're hã ahâ prã na si'utõrĩ, â nhisi baba 're ïsisa'rei mono hã. ïsa'ratazé wãiwa prã na ma si'utõrĩ.

¹⁰Tawamhã hâiwa ãma romhuri'wa hã si'ubdatõ ãma hã ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, ma tô wasi ïsa'ëne hã waptãã, hâiwa hawimhã. Rãsitõ ro'o ne, te ro'o'a'a. Waptãã wamhã, nima niwĩmhã panho'õmo norĩ nhisiwi, ma tô waptãã. ïsa'ratazé wãiwa prã na panho'õmo nhisiwi, ma waptãã, ubre nhisiwib zama. ¹¹Tawamhã pa nho'õmo norĩ nhisiwi ïwaptããzéb ãma hã ma tô dawi ti'ázé pire. Tawamhã da te âhuri wamhã, ma tô da'ahâ na dasi'utõrĩ, âzé pire uptabi wa. Wasi ïsa'ëtê nhisi hã âzé'wa na ïsisi hã.

¹²Tawamhã hâiwa ãma romhuri'wa hã maparane si'uiwa na ãma hã ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi,

ma tô bândâ hã ãtômo wãiwa prã na titobra. A'amo zama ma duré ãtômo wãiwa prã na titobra. Wasi norĩ zama, ma duré ãtômo wãiwa prã na tobra. Taha wa, te te rob'uiewẽ prã za'ra di wasi hã, duré bândâ hã, duré a'amo hã.

13 Taha pari, wa tô duré 'madâ, si'u hã. Hâimo uptabi te 're wara. Wara sina, te mreme 'rãihã na dama rob'mahã, ãne:

— Ni'ãpé, ni'ãpé, ni'ãpé. Ti'ai ãma uburé pese 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, aima ropipa uptabi za'ra wa'aba di za. Hãiwa ãma romhuri'wa norĩ si'ubdatõ ãsimnhihãsi õ, tinhimnhihãrãzém na oto simnhihãsi wamhã, ãsimnhihãsi sidãpãsi te za ropipa uptabi hã asõ tiwairébé 'wa. — ãne te si'u hã dama rob'mahã.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te 'ãzabui mono hã, duré te 'ãwapari mono hã.

9 1 Taha pari, ma tô ãmrotõ ãma hã amnhihãrã duré, hãiwa ãma romhuri'wa hã, tinhimnhihãrãzém na. Simnhihãrã wi, wa tô sabu wasi hã, hãiwa hawi ti'ai u 'ãwaptã hã. 'Ridawazé hã ma tô wasi ma sãmri ni, ab're 'rehã 'ridawazé hã. (Ab're 'rehã hã, wa'uburé norĩ 're ãhãimana za'ra mono zé). 2 Tawamhã wasi hã ma tô ab're 'rehã hã 'ridawa. Te te 'ridawa wamhã, ma tô ãsizé hã watobro, ab're 'rehã hã. ãsizé hã unhama ro'õ za'ãtẽ nhizédé ne hã. Tawamhã, watobro wamhã, ma tô bândâ hã tãmo zuwa. Ma tô duré hãiwa'utõ, ab're 'rehã nhizé hã. Taha wa, ma tô daro mono bã tirobra. 3 Tawamhã ãsizédé hawimhã ma tô 'ridi hã wairé, ti'ai u. Tawamhã ta norĩ ma, ma tô pisutu za'ra ni, apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ãsé uptabi ne, te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimi'manharĩ waihu'u pese zém na. 4 ãne te ni'wa hã tãma nharĩ za'ra:

— Dui ma, 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono õ di za, wesuirã ma zama, wede ma zama. — ãne te ãma uwati za'ra. Te duré tãma da'ru za'ra:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ'õ, uihã ui'éré ãna 're ãnomro mono norĩ ma si, te za 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. 5 Tane nherẽ, 're danhimroi wa'aba mono õ di za. A'amo ãmrotõ na si te za dama 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ãsé pire ne, te za dama 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo, da te 're robzépata za'ãtẽ uptabi za'ra mono da. — ãne te tãma dahãiba 'ru za'ra. 6 Tawamhã a'amo ãmrotõ na da te 're robzépata za'ãtẽ za'ra mono wa, te za 'rãwi da te dasima 're rosa'rata wasété za'ra, dasi'uihã na 'rãwi 're dasisimroi mono da. 'Re dasisimroi mono da nherẽ, 're dasisimroi waihu'u mono õ di za. Te za da te 're robzépata hã za'ra, a'ã.

7 Tawamhã 'ridi hã te asõré, awaru hã dasi'wapé da, da te 're ãpese za'ra mono ne. ãtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na da'rãzaza ne ré,

te asôré. Duré da'ubu ne ï'ubu mono, awaru hã. **8** Duré ïséré mono hã aiwa pi'ô zéré ne. Duré ï'wa mono hã, aiwa hu'u zérépa 'wa ne, ï'wa hã. **9** Tawamhã ïsi'uwazi tete 'manharĩ ne ré, te sô'utu ubu ré aimasa. Duré ïsaripi ruru hã ruru'u za'êtê uptabi di. Aiwa awaru na wedewarare tete 'manharĩ ruru'u ne hã, dasi'wapé zô âma 're ïdasisa'rei mono ruru'u ne, ïsaripi ruru hã. **10** Duré ïna're 'wamhi mono hã apa'apa 'wa nhi'oto na're 'wamhi ne. Taha nhipsari ne, sé pire di, ïsimiwa'rézé hã. Tawamhã tina're 'wamhi na te za tô te te dama 're rob'manharĩ wasété za'ra. A'amo ïmrotô na te za te te 're dahâzub u'âsi. **11** Duré ïsib'apito za'ra hã te 're hâimana, ab're 'rehâ 'madâ'â'wa hã. Zudezu norĩ nhiminhisizém na hã, Abado na ïsiminhisizé hã. Duré deredu norĩ nhiminhisizém na hã Apori'ã na ïsiminhisizé hã. ïsisi hã da'uprosi'wa, te wasu'u.

12 Tawamhã ropipa hã ïmorĩ'rata na ïwatobro hã ma tô ai'utô. Tane nherê, te za duré ropipa hã maparane dazô pu.

13 Tawamhã hâiwa âma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã ïmropâ âma hã ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, wa tô duré ni'wai mreme hã wapa. Oru 'manharĩ na wedeza ne na 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati ïsadaze, da te tâma 're ïzata za'ra mono zé 'rã'wa mono hawi, ïmreme hã. **14** Hâiwa âma romhuri'wai ma, ïmropâ âma ïsimnhihârâ ma, te te ïnharĩ hã wa tô wapa. Âne ïmreme hã:

— Ma'âpé, wa'uburé maparane si'uiwa na ïpawasisi ré norĩ ma, ïpawasisizé hã wasihu za'ra na, Eprati na pa nho'ômo nhisi âma 're ïsi'ubumroi mono norĩ ma. — Âne ïmreme hã.

15 Tawamhã ma tô oto tâma wasihu za'ra. Duréihã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã âma ropisutu sirômo za'ra, niwapsi bâdâ te te ïpisutuzé hã, ïwa waptã'ã wapsi, te te da'uprosi mono da. Tô ã bâtâ na ïwa waptã'ã wa, ma tô ïpawasisizé hã tâma wasihu za'ra. Tawamhã daro mono bâ da'ahâ uptabi prã na te za wa'uburé norĩ hã te te da'uprosi, daza'ratazé wãiwa prã na. **16** Tawamhã wa tô wapa, daza'ratazé 'mahârâ hã, dasi'wapé zô awaru na ïdasisa'rei mono norĩ za'ratazé hã. Âne daza'ratazé 'mahârâ hã, te ïwapari hã, 200 mirôisi na. Da'ahâ uptabi di. **17** Tawamhã awaru, wa tô sabu za'ra, dasi'wapé zô âma 're ïdasisa'rei mono zé hã. Danhotô 'rowi, da te 're ïrosawêrê za'ra mono ne, wa tô ïnhotô 'rowim ne sabu za'ra, ïsisiwi ïsi'ubumroi mono norĩ zama. Ta norĩ hã ïsi'uwazi tete 'manharĩ ne ré, te sô'utu ubu ré ïsisi asimro. ïsô'utu ubu mono hã unhamã ro'o pré ne na, ïwamnarĩ mono hã. Duré sôté uzé ne na ïsô'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré 'rênhipré nho'utu uzé ne na, ïsô'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré awaru 'rãi mono hã, aiwa hu'u zérépa 'rã ne. ïsadai're hawi mono hã te unhamã ro'o mono ne hã nasi wairé, duré ïsizedé hã, êtê ro'o nhizedé uzé pire zama. Duré

ĩsizedé uzé pire hã te duré nasi wairé, dapãrízé hã. **18** Tawamhã ã hã, unhamã ro'o ne hã duré ĩsizedé hã duré êtê ro'o nhizedé uzé pire hã ma tô te te da'uproxi, awaru zadai're hawi, ĩwairébé mono hã. Daro mono bâ da'ahã uptabi prã na ma tô te te da'uproxi, daza'ratazé wãwa prã na. **19** ãne ma tô tizadai're ro'o nhĩpãrĩ na te te da'uproxi, tizamo na zama. ĩsamo mono hã wahi ne ĩsamo hã. Tô wahi 'rã ne na ĩsamo 'rãsutu mono hã. Taha na ma tô te te dahãzu.

20 Tawamhã dahãiba ré ĩdasi'atarême mono hã ĩdadã'ã mono õ hã, 'rãwi dasi'uihã na 're dasisãmri za'ra mono õ di. Zahadu te wa'uburé norĩ ãma si 're dawata za'ra. Te duré zahadu ropoto hãiba 'manharĩ ãma si 're dawata za'ra, danhib'manharĩ nhĩpese na da te 're ĩrob'manharĩ za'ra mono ãma, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ ãma, duré êtê'ubuzi'a prata 'manharĩ ãma, duré ĩsi'uwazi waipo 'manharĩ ãma, duré êtê 'manharĩ ãma, duré wede 'manharĩ ãma. Zahadu da te rême mono õ di. Ropoto hãiba 'manharĩ hã te te rob'madã'ã õ nherê, duré simipari õ nherê, duré morĩ õ nherê, te zahadu ãma 're dawata za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono upana. **21** Duré zahadu dasipãrĩ hã da te sahãri mono õ di. Duré simi'ã, da te sahãri mono õ di. Duré pi'õ na danhimisaihuri hã da te sahãri mono õ di, duré aibã na zama. Duré dasiwi romnhimi'uri hã da te sahãri mono õ di. Zahadu dawasété wi 're dasipizari za'ra mono õ di. Õne u'ãsi te marĩ ĩwasété na si 're dahãimana za'ra.

ãne ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'awaihu'u mono hã.

Hãwa ãma romhuri'wa hã ĩbaihã nhinha ĩsryre te te 're ĩrã'ãrizé wasu'u

10 **1** Tawamhã wa tô duré sabu, hãwa ãma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã ĩsimiwada'uri pire hã. Hãwa hawi ma we si'ra, hãwa'a na ubu ré. Tãwaiwãpore te duré ĩrã nhisiwimhã za. Duré ĩ'ubu hã aiwa bãtã ro'o ne. Duré unhamã ro'o pa ne, ĩza hã. **2** Tawamhã ĩbaihã nhinha ĩsryre te sõi haré 're ti'ã, tinhib'rata. Tawamhã ã poré nhisiwi ma tô tipara nhimire niwĩmhã tipara hã tisã. Ti'a nhisiwi ma tô duré tipara nhimi'e niwĩmhã tipara hã tisã. **3** Tawamhã mreme 'rãihã na te hã. Hu'u zérépa wairõ 'rãihã ne, ĩhãrã hã. Hãrã wamhã, awa'awi ma tô tãiwapsa hã tiwapsa'a za'ra, wapsa'a 'rãihã na. **7** na ĩwapsa'a za'ra hã. **4** Wapsa'a za'ra wamhã, damreme ne hã wa tô wapa. Taha wa, wa tô ĩmreme za'ra hã te ĩwapari na aré rob'ui'ééré. Tãne nherê, te ni'wa hã hãwa hawimhã ĩma tinha, te rob'ui'ééré tõ da. ãne te ĩma tinha:

— Tô'ã. Rob'ui'ééré tõ. Asima si waihu'u, tãiwapsa'a norĩ mreme hã. — ãne te ãma ĩpa'uwati.

5 Tawamhã hãwa ãma romhuri'wa hã ã nhisiwi ĩsa hã ti'a nhisiwib zama ĩsa hã te ĩmadã hã ta hã ma tô hãwa nho'õmo

tinhib'rada hã wẽ, tinhimire niwĩ hã. 6-7 Tawamhã simiwẽ sina, ma tô waihu'u:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono hã za te te ìrob'manharĩzéb da hã sô rowaptâ'â õ di za oto. 7 ãma hâiwa ãma romhuri'wa hã tinhimnihârâzém na simnihârâ wamhã, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ãma uwaimra, duréihã te te da'ãma sima ìropisutuzé hã dama ìwaihu'u'õ hã. Duréihã tizadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ ma, te te ìropisutuzém na te za oto dama rob'manha. ãne, wa tô sena na awaihu'u, 'Re ìhâimana u'âsi mono nho'a, ìsimiropisutuzém na zama. — ãne ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa para waihu'u, hâiwa ãma romhuri'wa hã, hâiwa nho'õmo tinhib'rada te te ìwẽ hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ta hã hâiwa 'manharĩ'wa, duré ti'ai 'manharĩ'wa, duré â poré 'manharĩ'wa, duré uburé ìwa 're ìdahâimana za'ra mono poto 'wa.

8 Tawamhã hâiwa hawi we te te ìma ìnharĩ 'rata mreme hã wa tô duré wapa. ãne te duré ìma tinha:

— Ma'âpé, sô aimorĩ, ìbaihâ nhinha ìsyryre zô, âri da, hâiwa ãma romhuri'wa, sô'a haré tinhib'rata te te 're ìrâ'âri zô. Õ hã hâiwa ãma romhuri'wa, â nhisiwi ìsa hã, ti'a nhisiwib zama. — ãne te sô ìzatõ.

9 Tawamhã wa tô ìtème sô mo. Sô ìwisi wamhã, wa tô tiwi waptẽ, ìbaihâ nhinha ìsyryre hã. Te tiwi waptẽrẽ wamhã, te ìma ti'ru, ãne:

— Ma'âpé âri, 'rêne da. 'Rêne wamhã, ropĩni ne hã ìsei uptabi za, asadai're 'remhã. Tane nherẽ, oto sômri wamhã, adi'i 'remhã te za anomozé. — ãne ma tô ìma waihu'u.

10 Tawamhã wa tô oto ti'â, ìsib'rata hawi ìbaihâ nhinha ìsyryre hã. Te âri wamhã, wa tô ti'rẽ. Te 'rêne wamhã, ropĩni ne hã sei uptabi di, ìzadai're 'remhã. Tane nherẽ, te sômri wamhã oto, ìdi'i 're, ma oto ìnomozé. 11 Tawamhã ni'wa hã te ìma tinha:

— Te za duré 'Re ìhâimana u'âsi mono hã dama 're ìsadawa wasu'u mo, dapoto mono bâ za dama 're ìromhâimana za'ra mono zém na hã, damreme sipo'o mono bâ. Daro mono bâ dama ìpire za'ra norĩ ma, za 're ìromhâimana mono zém na zama te za duré dama 're ìsadawa wasu'u mo. — ãne ma tô ìma waihu'u.

ãne ìnhotõ 'rowim ne, te ì'ab'madâ'â mono hã, duré te ì'awapari mono hã.

'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ wasu'u

11 1 Tawamhã ma tô ìma sômri ni, wedehu waré ne hã marĩ pibuzé hã. Tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô ìzatõ:

— Mo oto aimorĩ ti'ai ãma ìnhorõwa u, wedehu waré ne na, 'ri hã pibui mono da, duré ìma danhoprubzé nomrizé hã pibui mono da, wedeza ne hã, danhimizama da te ìma 're ìzata za'ra mono zé hã.

Ma'ápé duré ĩnhorōwa āma, ĩ'āma 're ĩdawata za'ra mono norĩ hã sa'rata za'ra na. ² Tane nherẽ, 'ri 'wawi wa'ra 're, 'ri nho'remhã pibui mono õ di za. Ta hã wa tō pisutu, ĩnhib'a'uwẽ'õ norĩ si te te āma 're ubumroi mono da. Ta norĩ hã niwapsi te za Zeruzarẽ āma hã 'ri nho'u ĩwẽ uptabi āma hã da'āma ai'uté za'ra. Taha wa, te za te te sina dawasi za'ra. ⁴² na a'amo ĩhâimana u te za te te da'āma rowamnarĩ za'ra, 1,260 na bådâ za da'āma ĩsi'utõrĩzéb u. ³ Taha ré, wa za ĩzadawa wasu'u'wa norĩ hã satõrĩ zahuré, tō 1,260 na bådâ ĩsi'utõrĩzéb u simi'ẽ na te te ĩzadawa wasu'u zahuré mono da. Tawamhã pone'ërebâ zéré 'manharĩ na uza wasété ré, te za tineb zahuré, pẽ'ëzé uptabi zahuré wa, da te dasiwi 're ĩwẽ'õ pese za'ra mono wa. — Āne ma tō ĩma waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁴ Ā norĩ hã azeitona wede ne, te duré 're hâimana zahuré, ĩrãĩ wa'ui wabre hã ĩro'o pese ne, simi'ẽ na te te dama 're sadawa wasu'u zahuré mono wa. Rob'uiwëzém ne, te duré 're hâimana zahuré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rob'uiwë zahuré mono wa. Uburé Danhib'apito nho'a te 're sima'wara zahuré. ⁵ Tawamhã ni'wa hã te te tãma rob'manharĩ wasété zahuré da nherẽ, te za tizadai'ré hawi unhama ro'o na wĩrĩ zahuré. Āne na te za si'utõrĩ ĩsitob'ru norĩ hã, te te tãma rob'manharĩ wasété za'ra mono da nherẽ. ⁶ Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã ĩsimipawapto waihu'u pese zém na te za hâiwa pese zahuré, tã ta'a tō da, te te dama sadawa wasu'u zahuré mono sina. Duré te te waihu'u pese zahuré di, te te âwapru zahuré da hã, duré te te sima ĩwẽ zahuré zéb zarina, ti'ai ma, te te nasi ĩrob'manharĩ wasété zahuré da hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono u, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, te za āne te te dama arob'manharĩ zahuré.

⁷ Tawamhã te te sadawa wasu'u zahuré mono pari, te za ropoto siwamnarĩ hã ab're 'rehã hawi ĩwatobro hã sô tisi zahuré, te te 'wapé zahuré da. Tawamhã ropoto siwamnarĩ hã aibã norĩ ma, siptete zahuré wa, te za pãrĩ zahuré. ⁸ Tawamhã 'ri nhi'riti 're za'ëtẽ āma, te za taré ĩhâiba hã hã tiza'wari zahuré, 'ri nho'õmo za'ëtẽ āma, wede nhonhi'rãmi na ĩsib'apito za'ra, da te dasiwi ĩwĩrĩzém nho'õmo āma, dama ĩsa'rese za'ëtẽ āma. Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi āma, 're ĩdahâimana wasété za'ra mono ne, ã 'ri nho'u hã. Duré Ezitu na romnhisi āma 're ĩdahâimana wasété za'ra mono ne hã, ã 'ri nho'u hã. Āne 'ri nho'õmo zahuré na āma ĩsimiré'ézé hã, Zeruzarẽ hã. ⁹ Tawamhã da'ahã uptabi na te za ĩtẽme ubumro zahuré ni, ĩhâiba hã hã da te dasiwi 'madâ'ã zahuré da, 'ri nhi'riti sa'wari ré. Si'ubdatõ bådâ ĩne wãiwab u, te za dapoto mono bã dasiwi 'madâ'ã zahuré ni, damreme sipo'o mono bã, 're ĩdahâimana za'ra mono hã. Te za duré āma tasi'uwati za'ra ni, da te dasiwi za tō da. ¹⁰ Tawamhã ti'ai āma daro mono bã 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ ma hã rowẽ

za'ra di za, ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã dâ'â zahuré wa. Taha wa, te za 're dato za'ra. Te za duré danhibzari na tasisawi za'ra ni. ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, te te dama 're ropipa zahuré mono ré, dâ'â zahuré wa, te za 're dato za'ra. 11 Tawamhã si'ubdatõ bâdâ, âma ãneb zahuré zé wãiwa pari, te za 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ãpẽ'êzani hã apâ tãma sõmri zahuré, hãiba ré 're neb zahuré da apâ. Taha pari, te za oto hãiwi aima'wara zahuré. Sima'wara zahuré wamhã, te za tãma tapahi uptabi za'ra ni, da te ãmadâ'â za'ra norĩ hã. 12 Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã te za wapari zahuré, hãiwa hawi ni'wai mreme hã. Mreme 'rãihã na te za sô tihãrã zahuré:

— We ane wa'aba, hãimo. — ãne te za ni'wa hã sô tihãrã zahuré.

Tawamhã ãruiwapari'wa norĩ hã te te 'madâ'â za'ra mono ré, te za hãiwa'a na tizasi zahuré, hãiwa u. 13 Tawamhã zasi zahuré wi, awa'awi te za sa'êtẽ uptabi ti'a sãsã hã watobro. Watobro wamhã, 'ri hã nima norĩ hã te za sina, Zeruzarẽ âma, 'ri nho'õmo 'remhã 're ãsimasa mono hã. 10 na 'ri 'maihâimana wamhã, te za misi si dawi rere'e. Te za duré 7 miu na tadâ'â za'ra ni, ti'a sãsã'ã na hã. Tawamhã dadâ'â ãna ãdasi'atarẽme mono hã te za tapahi uptabi za'ra ni. 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma te za tawata za'ra ni, hãiwa ãma 're ãsãmra mono ãma, simi'manharĩ waihu'u pese uptabi wa.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ãawapari mono hã, duré te ãazabui mono hã.

14 Tawamhã ropipa hã maparane ãpu hã tâibã oto. Tane nherẽ, zahadu si'ubdatõ ãma zô, te rowaptã. Romhuture di oto, duré ropipa ãwatobro da hã. Ma'ãpẽ ãne waihu'u pese za'ra wa'aba.

7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhimnihãrãzém na ãsimnihãrãzé wasu'u

15 Tawamhã 7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô tinhimnihãrãzém na amnihãrã. Simnihãrã wi, hãiwa ãma damreme 'rãihã hã wa tô wapa. ãne te nharĩ za'ra:

— Satanasihĩ nhimi'madã, 're danomro mono da, ma tô da te dasima 're wẽ za'ra aré, daro mono bã. Tane nherẽ, ropã te za oto 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimi'madã'â si 're danomro, Wanhib'apito nhimi'madã hã. Danho'reptui'wa da, te te ãpisutu nhimi'madã'â zama te za 're dahãimana za'ra oto. Wanhib'apito hã te za tô te te 're da'ab'madã'â u'âsi oto, õne u'âsi. — ãne wa tô wapa, hãiwa ãma damreme 'rãihã hã.

16 Tawamhã 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nho'a tisimasisizém na ãsi'ubumro norĩ hã ma tô hi'rãitõ tãma ana, ãma wata za'ra da. 17 ãne te ãma tiwata za'ra:

“Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhâimana u'âsi mono, a hã danhipai u asiptete uptabi di. Duréihã marĩ õ ré hã, te 're

aihâimana u'âsi mo. Ai'utõrĩ waihu'u õ di. Õne u'âsi te 're aihâimana mo. A hã aiwaihu'u pese zé hã, duré danhipai u asiptetezé hã ma tô oto dama ãhâi'ré, da te oto 're 'madâ'â za'ra mono da. Taha zarina ma tô oto danhipai u da'madâ'â pire na ãma ãsãna'ra, ãhãna hã. Taha wa, wa ai'ãma wawata za'ra ni.

18 Ai'ãma 're ãdawata za'ra mono õ norĩ hã ma tô asada tizahi pese za'ra. Taha wa, ma tô oto ãwa waptãrã, asiwi ãda'awẽ'õ pese zéb zarina, dama ãrob'manharĩ wasété zéb da hã.

Ma tô duré ãwa waptãrã, dahâimanazéb zarina dama ã'arowairébézéb da hã, uburé adã'â norĩ ma hã, asimiroti hã te te 're ãwapari za'ra mono õ norĩ hã uburé 're ahã za'ra mono da, duré uburé asimiroti wapari pese 'wa norĩ ma, tãma 're ab'manharĩ wẽ mono da.

Ma tô ãwa waptãrã, asadawa wasu'u'wa norĩ ma, marĩ ãwẽ hã 're anhomri mono da, te te aima 're ãromhuri pese za'ra mono zé wa'rãmi. Uburé pese asib'a'uwẽ norĩ ma, marĩ ãwẽ hã 're anhomri mono da, ma tô ãwa waptãrã, ai'ãma 're ãwata za'ra mono norĩ ma, dama ãpire norĩ ma, dama ãwapu norĩ ma zama.

Ma tô duré ãwa waptãrã, ti'ai ãma da te 're ãrowasété za'ra mono norĩ hã uprosi da.”

Ãne 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã ma tô ãma po're pu'u za'ra.

19 Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma hã, ma tô ni'wa hã 'ridawa hã 'ridawa. Te te 'ridawa wamhã, te oto wedehã're hã sõ'awi 'ri para za. Wedehã're 're, te êtẽpo ã'ui'ééré ré hã da'wa, duréihã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te tinhib'a'uwẽ ma ãropisutuzéb ui'ééré ré hã. Tawamhã ma tô tãiwapsa hã watobro, tãirãrã'ã zama, tãsi'ubuzi zama. Ti'a hã ma tô duré sãsã'ã. Tãzã hã ma duré asa'wa, ãpire hã.

Ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

Pi'õi wasu'u, Satanasihi wasu'u me

12 1 Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'â wamhã, marĩ hã ma tô hãiwa nho're na sihãi'ré, dama ãsa'rese'õ hã, ãma 're ãdatob'uzu za'ra mono hã. Ta hã damã ãwaihu'u'õ hã wa tô 'madã, pi'õ ãsa hã. Bãtã ro'õ ne na ã'uza hã. ãpara 'rowimhã a'amo te za. Duré 'rãzaza ré te za. ã'rãzaza na hã wasi te aimasa, 12 na. 2 ã'ra te duré ãma sépu, pi'õi ãma. ãma sépu'u wa, te hãzé te, 're sadari.

3 Tawamhã ma duré marĩ hã sihãi'ré, hãiwa nho're na, marĩ ãsa'rese'õ hã. Ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hãiba za'ëne hã te za. ãhãiba hã ãhãiba pré. Duré 7 na ã'rã hã. 10 na duré ã'u hã.

Powawẽ õmo ne, ĩõmo za'ra hã. Duré 7 na ĩrã za'ra 'rãzaza hã, danhib'apito 'rãzaza ne hã. ĩrãzaza si'ubuzi na ĩrãzaza za'ra hã. **4** Tawamhã tizamo na ma tô wasi hã waibu, hãiwa ãma 're ĩsimasa mono hã. Ahã uptabi prã na ma tô waibu, ĩsa'ratazé wãiwa prã na. Tawamhã te te waibui wamhã, ti'ai u ma tô sa'ẽtẽ sãmra.

Tawamhã pi'õ nho're te za, ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã. Pi'õ te sapa ĩ'ra zô, waptã'ã wi te te 'rẽne da. **5** Tawamhã ma tô tãma waptãrã aibã na, simiwada'uri nhiptete na za daro mono bã te te 're ĩda'awada'uri mono da hã. Tawamhã ma tô tiwi âri ni, 'Re ĩhãimana u'âsi mono u, danhib'apito simasisizém na 're ĩsãmra mono u, ĩsiré danhib'apito na 're hãimana mono da. **6** Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ wi, te pi'õ wara, a'ubuni u, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te tãma ĩropese sirõmo zéb u, te te tãma ĩpisutuzéb u. Tame hãimana mono ré, te za 1,260 na bådã ĩhãimana u te te 'madã'ã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã.

7 Tawamhã dasi'wapé, hãiwa nho're ãma ma tô watobro. Hãiwa ãma romhuri'wa hã Midé na ĩsisi hã, duré hãiwa ãma ĩsiré tãma ĩromhuri'wa norĩ hã, te ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hãiba za'ẽne hã siwi 'wapé. Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô sina ana, hãiwa ãma tãma ĩromhuri'wa norĩ me. **8** Tane nherẽ, ma tô Midé norĩ hã ãma ai'uté za'ra. Taha wa, hãiwa ãma 're hãimana waihu'u za'ra mono õ di za oto. **9** Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô siwi time ti'ai u, apã morĩ tõ da. Ta hã Satanasi, wanhitob'ru. Ta hã duréihã wahi na ĩsihãiba. Uburé tizadawa nhipese na te te 're ĩda'a'rãmi mono, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa para newa, ti'ai ãma daro mono bã. Tawamhã wa'uburé norĩ zama ĩsib'a'uwẽ zama ma tô ĩsiré siwi sãmra ti'ai u, apã si'aba'rẽ tõ da.

Ãne wa tô te ab'madã'ã, ĩnhotõ 'rowim ne.

10 Tawamhã wa tô duré ni'wai mreme hã wapa. Mreme 'rãihã na te tinha:

— 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tô oto wa'anho'reptuzém na wama ãma uwaimra, wanhitob'rui wi. Danhib'apito na siptete na te te 're ĩda'ab'madã'ã mono zé hã ma tô duré dama hãiré oto. Duré Danho'reptui'wa da, te te ĩpisudu hã te duré ĩsiré te te 're da'ab'madã'ã oto, waihu'u pese na. Wasiré ĩsazei'wai ãma, awẽ sidãpãsi simizazãri ãna ĩwasédé hã te te ãma 're ĩaza'ra mono hã ma tô oto 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã sihawi time hãiwa hawi, ti'ai u, Wa'uburé hã. **11** Pone'ẽrebã hã dazada ĩdã'ãzéb zarina, ma tô wasiré ĩsazei'wa norĩ hã ãma ai'uté za'ra, Satanasihi ãma. ĩwasu'uwẽ hã sena na te te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zém na zama, ma tô ãma ai'uté za'ra. Duré da te 're ruiwapari za'ra mono wa, dawĩ 're sihãiba zawi za'ra mono õ di, 're dã'ã tõ za'ra mono da.

Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono wi sipizari ãna, ma tô duré Satanasihi ãma ai'uté za'ra. ¹² Taha wa, ma'ãpé 're ato za'ra wa'aba mono, hâiwa ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. Tane nherẽ, ti'ai ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za, â poré na 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma zama. E marĩ wa. Wa'uburé hã sahi uptabi na atême morĩ aba na dâ'âsina, ti'ai u. Ti'ai ãma te te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono da, za 're ìhâimana hutu mono zém na te te sina waihu'u wa, ma tô tizahi pese. Taha wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. — ãne te ni'wa hã tinha, mreme 'rãihã na.

¹³ Tawamhã ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hâiba za'ene hã hâiwa hawi da te ìme na siwaihu'u wamhã, ma tô pi'õ zarina 're mo, aibã na ì'ra tãma ìwaptã'ã zarina. ¹⁴ Tane nherẽ, ma tô si'õmo wawẽ paihi hã ìsaripi ré hã pi'õi ma za ni, a'ubuni u 're ìsãmra mono zéb u, ãma wara da, tô õme, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te tãma ìropese sirõmo zéb u. Tame te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're 'madã'ã, si'ubdatõ wahum nhipai u wãiwa, ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ wi. ¹⁵ Tawamhã ho'orã ne hã ma tô â hã tizadai'ré hawi sa'wa pi'õ zarina, â pré da, â te te 'mapraba da. ¹⁶ Tane nherẽ, ti'a hã ma tô pi'õi ãma aime. Ti'a hã ma tô si'ridawa, â zô, â hã ìwa a'a da. Tawamhã ma tô â hã ìwa ti'a'a tô, ho'orã hâiba ne tizadai'ré hawi pi'õ zarina te te ìsa'wari hã. ¹⁷ Tawamhã ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô pi'õ da tizahi pese, tiwi simani wa. Taha wa, ma tô ìsihudu norĩ zô mo, te te 'wapé za'ra da. E 'wam norĩ hã te wasu'u, ìsihudu norĩ hã. Ta norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ìwapari pese za'ra mono, duré tô sena na Zezusihi zazei'wa na 're ìsiwasu'u za'ra mono, te wasu'u. Ta norĩ zô te mo, ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã te te 'wapé za'ra da. ¹⁸ Tawamhã te oto ta hã â poré zaihã na za, supara'ré wa.

ãne ìnhotõ 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awapari mono hã, za ìromhâimana mono zém na hã.

Ropoto siwamnarĩ pipa zahuré wasu'u, â 'rowimhã, duré ti'ai 'rowimhã

13 ¹ Tawamhã wa hã wa tô duré sabu, â 'rowi ropoto siwamnarĩ hã â hawi watobro ré. Ìhâiba misi nherẽ, ⁷ na ì'rã hã. Duré ¹⁰ na powawẽ õmo ne, ì'õmo mono hã. Ì'õmo na hã danhib'apito 'rãzaza si'ubuzi ne ré, te õmo 'rãzaza ré aimasa, ¹⁰ na. Duré ì'rãi mono na rob'ui'éré za'ra ré hã aiwa 'Re ìhâimana u'âsi mono newa, 'Re ìhâimana u'âsi mono wamri na ìsiwaptẽrẽ ui'éré wasédé hã. ² Duré ìhâiba hã, hu'u hâiba ne. Ìpara hã robzahi para ne hã ursu para ne. Duré ìsada'i'ré hã, aiwa hu'u zérépa zadai'ré ne,

ĩsadai're hã. Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã, Satanasi hã ma tô tinhiptetezẽ hã tãma tisõ, ĩsadawa para sirẽ te te da'ãma 're romhuri wasẽtẽ zahurẽ mono da, ĩsimiromhuri waihu'u pese zẽm na. ³ Tawamhã misi ĩ'rãĩ ãma hã ĩ'u'a rẽ hã da te wĩrĩ wa, ĩ'wa're ne hã. Tane nherẽ, ĩ'wa're hã ma tô tãma ato. Taha wa, daro mono bã uburẽ 're ĩdahãimana za'ra mono hã ma ãma tatob'uzu za'ra ni. Ma durẽ ãma sasõmri za'ra ni, ĩsimiwada'uri na. ⁴ Ma tô durẽ ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ ãma tawata za'ra ni aihĩni, â hawi ropoto siwamnarĩ ma, tinhimi'manharĩ waihu'u pese zẽ hã te te tãma sõmri wa. Tane ma tô durẽ â hawi ropoto siwamnarĩ ãma tawata za'ra ni. ãne te ãma tawata za'ra ni:

— E 'wa hã ĩsine hãimana waihu'u pese bã. E 'wa hã ĩsiptete wabzu'wa pã. — ãne te ãma tawata za'ra ni, daro mono bã da'ahã na.

⁵ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã, te 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã wa'ẽi wasẽtẽ, 'rãwi waihu'u pese na sina wata dã'ãsina. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te sadawa uwati õ di. Ma tô durẽ tãma waprosi, dama pire na te te da'awada'uri wasẽtẽ mono da a'ã, 42 na a'amo ĩsisõrẽ mono u. ⁶ Taha rẽ, ma tô 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã wa'ẽi wasẽtẽ tô, ĩsisi na zama. 'Re ĩsãmra mono zẽm na ma tô durẽ timreme wasẽtẽ, durẽ hãiwa ãma 're ĩhãimana za'ra mono norĩ ãma zama. ⁷ Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tô durẽ tãma waprosi, â hawi ropoto siwamnarĩ ma, ĩsib'a'uwẽ te te 'wapẽ za'ra da, te te ãma ai'utẽ za'ra da, ĩsib'a'uwẽ norĩ ãma. Ma tô durẽ tãma waprosi, simiwada'uri wasẽtẽ nhiptete sina te te 're da'awada'uri mono da, dapoto mono bã, durẽ damreme sipo'o mono bã 're ĩdahãimana za'ra mono hã. ⁸ Tawamhã ti'ai ãma daro mono bã 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ hã te za ãma 're dawata za'ra, da'ahã uptabi na. Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã ãma 're wata za'ra mono õ di za, ĩbaihã na 're ĩdahãimana u'ãsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ĩsimi'wara mono zẽm na ĩsisi 're ĩsimi'wara mono norĩ hã. Durẽihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te ropoto mono õ rẽ, danhisi na te te ãma ĩrob'ui'erẽ za'ra hã ã ĩbaihã hã, Pone'ẽrebã, da te dasiwi ĩwĩrĩ te hã.

ãne za ĩromhãimana mono zẽm na ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hã, durẽ te ĩ'awapari mono hã.

⁹ Ma'ãpẽ, aipo're 'repu'u rẽ za'ra wa'aba wamhã, wapari pese za'ra wa'aba. ¹⁰ Ni'wa hã ĩsazei'wai wamhã, dazazẽb 're da te 're sẽme mono da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te dawĩ 're sawi za'ra mono õ wamhã, te za tô da te 're sẽ. Durẽ sib'ẽzẽ 'wapa na da te 're simroi mono da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te dawĩ 're sawi za'ra mono õ wamhã, te za tô da te 're simro. ãne da nherẽ, te za sipizari ãna ãma 're nomro, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma.

¹¹ Tawamhã wa tô durẽ sabu ropoto pipa hã, ti'ai hawi ĩwatobro hã. Maparane ĩ'u hã, pone'ẽrebã 'rare õmo ne hã. Tane nherẽ,

ĩmreme hã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ mreme ne, ĩmreme hã. **12** Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhuri, ti'ai hawi ĩwatobro hã. ĩsadawa para te te 're da'awada'uri pese, ti'ai âma daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã â hawi ropoto siwamnarĩ âma 're dawata za'ra mono da, ĩrãĩ âma ĩ'uázé tâma ĩsitob âma. **13** Tawamhã ti'ai hawi ropoto pipa hã ma tô te te 're aromhõsi, marĩ ĩwaih'u'õ na, dama ĩsa'rese'õ na. Hãiwã hawi unhama ro ĩwaptã'ã na ma tô datõmo nho'a romhõsi. **14** ãne 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô tâma wãprosi, â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhõsi mono da. ãne ma tô tinhimiromhõsi na dama 're sadawa nhipese, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa para newa, ti'ai âma daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ ma hã. Ma tô duré dama ti'ru, romhãiba, da te dasiwi 'manharĩ da, â hawi ropoto siwamnarĩ hãiba na, sib'ézé 'wapa na da te dasiwi wĩrĩ nherẽ, apã ĩhãiwã'utu hãiba na. **15** Tawamhã romhãiba hã da te dasiwi 'manharĩ parimhã, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ti'ai hawi ropoto pipa ma wãprosi, romhãiba ma, ĩpẽ'ězani te te tâma sõmri da, mreme ré oto 're morĩ da, duré romhãiba âma 're ĩdawata za'ra mono õ norĩ hã te te 're anhimroi mono da, ti'ai hawi ropoto pipa hã. **16** Tawamhã ti'ai hawi ropoto pipa hã ma tô te te da'awada'uri, da te dasima wãprosi za'ra da, ni'wam norĩ hã ĩsib'rata nhimire niwĩ da te sib'rata ui'ére za'ra mono da, duré ni'wam norĩ hã ĩ'uihã mono na da te uihã ui'ére za'ra mono da. Tawamhã ma tô da te a'ui'ére tô, daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono hã, dama ĩwapu mono bâ duré dama ĩpire mono bâ, duré danhibro pese mono bâ, duré danhibrob'õ mono bâ, duré dapawa'ãbã ãna dawada'uri zarina si da te dama 're ĩromhuri za'ra mono bâ, duré dawada'uri ãna dasi'uihã na 're ĩdahâimana za'ra mono bâ. Da'upsãtã mono bâ ma tô da te da'ui'ére za'ra. **17** Tawamhã danhib'rata ui'ére õ nherẽ, da'uihã ui'ére õ nherẽ, da te 're rob'uipra waihu'u za'ra mono õ di. Duré da te 're rowede waihu'u za'ra mono õ di. Â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na da'uihã ui'ére hã, duré danhib'rata ui'ére hã, ĩsisi za'ratazé hã. ãne wa tô te awaihu'u, ĩnhotõ 'rowim ne.

18 A norĩ wa'wa hã ai'maiwaihu'u pese aba wamhã, ma'ãpé ĩsisi za'ratazéb ui'ére hã 'maiwaihu'u aba, ĩwasu'uzé hã. 666 na ĩsisi za'ratazé hã danhisi za'ratazém na ĩsisi hã te wasu'u.

**'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩwasété hawi te te ĩwa'ãbã za'ra norĩ
nho're wasu'u**

14 ¹Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã hã wamhã, Pone'ërebã hã wa tô sabu, da te dasiwi ĩwĩrĩ hã. Si'ã na êtẽ 'rãihã nhisiwi te za. Duré 144 miu na dahãiba hã te ĩsiré aimasam

ni, ïsisi na ï'uihâ u'éré ré mono hã, duré Ìmama nhisi na zama ï'uihâ u'éré mono hã. ²Tawamhã wa tô duré wapa, hâiwa hawi ni'wai mreme hã. Â'a'a 'râihâ ruru'u ne, ïmreme hã. Duré tâiwapsa'a za'êtê rãrã'ã ruru'u ne, ïmreme hã. Rowamreme'wa, tinhimirowamremezém na te te 're ïrowamreme za'ra mono ne, ïmreme hã. ³Tawamhã 144 miu na ïhâiba za'ra norï hã te danhib'apito simasisizém nho're asôré, maparane si'uiwa na ropoto na ïhâiba norï nho'reb zama, duré dama ïpire za'ra norï nho'reb zama. Tinho're ïtém na te tinho're za'ra, dama ïsa'rese'ô na. Â norï si 're ïdanomro wasété mono zém hawi, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïwa'âbâ za'ra norï si te te waihu'u pese za'ra di, ïsô're hã. ⁴Â norï hã ma tô 're si'madâ'â pese za'ra, 're siwasété tō za'ra mono da, pi'ô na 're ïdanhimisaihuri za'ra mono ô ne. Duré pi'ô za'rese'ô'wa 're ïhâimana za'ra mono ne, ma tô 're si'madâ'â pese za'ra. Pone'ërebâ nhirã zarina si ma tô 're nomro. Ta norï si ma tô 're ïdanomro wasété mono zém hawi wa'âbâ za'ra. Ta norï hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono ma sisômri na'rata za'ra, Pone'ërebâi ma zama. ⁵Duré 're sadawa nhipese za'ra mono ô di. Duré ïwasédé hã sena na da te ãma 're sa'ra waihu'u mono ô di, ïwê na si 're hâimana za'ra mono wa.

Si'ubdatō hâiwa ãma romhuri'wa norï nhimirowasu'uzé wasu'u

⁶Tawamhã wa tô duré 'madâ, hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa hã. Hâimo uptabi te 're wara. Ìwasu'uwê hã te dama 'mahâ, ïsi'utô'rï'ô hã, dapoto mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norï ma, duré damreme sipo'o mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norï ma. ⁷Âne te mreme 'râihâ na te te dama 'mahârâ:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã 're wazé pese za'ra wa'aba mono. Duré wê uptabi wa, ãma 're aiwata uptabi za'ra wa'aba mono. Ma tô ïwa waptãrã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te da'ãma ï'arowairébézéb u da hã, uburé pese. Taha wa, te za Ropoto'wai ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, hâiwa 'manharï'wai ãma, duré ti'ai 'manharï'wai ãma, duré â poré 'manharï'wai ãma, duré ub're 'manharï'wai ãma. — Âne te hâiwa ãma romhuri'wa hã te te dama hâiba 'ru 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ãma 're dawata u'âsi za'ra mono da.

⁸Tawamhã te duré ïsãna'remhã 're wara, hâiwa ãma romhuri'wa hã ïhâiba amo hã. Âne te duré ta hã te te rob'mahârâ:

— Ma tô daré ai'utô. 'Ri nho'ômo za'êne hã ma tô daré ai'utô, Babironiza hã. Ma tô uprosi ni. Âsipãrï na si pi'ô hã 're ïsai mono hã te za tihâiba amo norï ma ti'ru, ïsiré te te âhuri wa, si'rã idi'iti pese za'ra da, ïsiré. Tane ma tô Babironiza ãma 're ïdahâimana wasété za'ra mono norï hã te te 're dawada'uri za'ra daro mono bâ, da'rã

idi'iti wa, siwa'ru 're ĩdanomro mono ne, ĩsine 're danomro wasété mono da. Taha wa, ma tô daré ai'utô, Babironiza hã. — Āne te hãiwa āma romhuri'wa ĩsãna'remhã te te rob'mahãrã.

9-10 Tawamhã si'ubdatô āma hãiwa āma romhuri'wa hã te duré 're wara, hãimo uptabi, maparane nhana're ĩwatobro hã. Āne te duré ta hã mreme 'rãihã na te te rob'mahãrã:

— Ni'wa hã â hawi ropoto siwamnarĩ āma 're wata mono wamhã, duré ĩhãiba 'manharĩ na romhãiba āma 're wata mono wamhã, duré ĩsisi na uihã ui'ére ré 're morĩ wamhã, duré sib'rata ui'ére ré 're morĩ wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimihãzé ĩpire uptabi hã te za te te 're sêpata. Ni'wa hã âzé te za dama ti'ru, â na ĩwazari'ô hã ĩsé pire uptabi hã te te hã'rêne da. Te te hã'rêne wamhã, ti'uihã idi'iti na, te za sêpata. Tane, ropoto siwamnarĩ āma 're ĩwata za'ra mono norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimihãzé ĩpipa uptabi hã te za te te 're sêpata za'êtê uptabi za'ra, tãma wê'ô pese za'ra wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma hã. Unhama ro'o na te za te te 're robzêpata za'ra, êtê ro'o nhizédé uzé pire na, ĩsi'utôrĩ'ô na. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, hãiwa āma romhuri'wa norĩ nho'a, te za te te 're robzêpata za'êtê za'ra, Pone'ërebã nho'a zama. 11 Tawamhã unhama ro'o nhizé hã te te āma 're ĩrobzêpata za'ra mono nhizé hã te ône u'ãsi 're sizédé 'rãti u'ãsi, hãimo. Unhama ro hã ro'o nhimizazãri waihu'u ô di, â hawi ropoto siwamnarĩ āma 're ĩwata za'ra mono norĩ ma hã, duré ĩhãiba 'manharĩ na romhãiba āma 're ĩwata za'ra mono norĩ ma hã, duré ĩsisi na ĩ'ui'ére za'ra norĩ ma hã. Ône u'ãsi te ã norĩ hã robzêpata wi 're wairébé waihu'u mono ãna, te te 're robzêpata u'ãsi za'ra. — Āne te si'ubdatô āma hãiwa āma romhuri'wa hã te te rob'mahãrã.

Āne ĩnhotô 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hã, duré te ĩ'awapari mono hã.

12 Āne hã za 're romhãimana mono dâ'ãsina, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwê hã sipizari ãna 're hãimana nhiptete za'ra, ĩsimiroti te te 're ĩwapari pese za'ra mono hã, Zezusihi āma si 're ĩnomro mono hã.

13 Tawamhã wa tô duré wapa, hãiwa hawi ni'wai mreme hã. Āne te ĩma ti'ru:

— Ma'ãpé, ãne āma rob'ui'ére: “Āhãna te ĩwaihu'uzém hawi, ni'wam norĩ hã Wanhib'apito ma, te te 're romhuri zawéré za'ra mono ré, 're dâ'ã za'ra mono wamhã, tãma 're rowê uptabi za'ra mono di za.”

Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ëzani hã ma āma saze, timreme na. Āne ma āma saze: “Tane tô. Tãma 're rowê uptabi za'ra mono di za tô. Simi'ê na tinhimromhuri wê ré, te za hãiwa u ĩré 're sisisi. Taha wa, te za oto romhuri na tisiwasudu hã sahãri za'ra.”

Ñe 'Re ìhâimana u'âsi mono p'êzani te te ãma ìsazezé hã. Ñe te za ãma ìrob'ui'é. — Ñe ma tô ìma ti'ru, te ãma rob'ui'ére da.

Ti'ai ãma roptehârizém na, ãma ìsimiré'ézé wasu'u

14 Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'â wamhã, hãiwa'a hã te za. Ìsisiwimhã aibã hã te nhamra, ti'ai ãma dasiré ìpodo hã êt'è'ubuzi pré oru 'manharĩ na 'ràzaza ré. Roptehârizéb ré zama te nhamra, ì'wa pese ré. 15 Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ìhãiba amo hã ma tô hãiwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono 're ìsãmra mono zém hawi watobro, 'ri 'ràihã hawi. Watobro wamhã, te mreme 'ràihã na 'mahã, hãiwa'a na ìsãmra hã. Ñe te 'mahã:

— Ti'ai ãma daro mono bã ma tô rob'rãiré pese. Ma tô ìwa waptãrã, ìroptehãri mono zéb da hã. Taha wa, ma'ãpé roptehãri mono, asimiroptehârizém na. — Ñe ma tô hãiwa ãma romhuri'wa hã tãma ti'ru, ãma ìromnhimiré'ézém na, rob'rãsutuzém na hã. Ti'ai ãma 're ìdahâimana za'ra mono norĩ ubumrozé hã te wasu'u, roptehârizé hã.

16 Tawamhã hãiwa'a na ìsãmra hã ma tô te te roptehãri tô, daro mono bã tinhimiroptehârizém na.

17 Tawamhã wa tô duré 'madã, hãiwa ãma romhuri'wa hã aimawi hã. Hãiwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono 're ìsãmra mono zém hawi ma duré watobro, 'ri 'ràihã hawi. Roptehârizé hã te duré ta hã 're ti'ã, tinhib'rata.

18 Tawamhã ma tô duré hãiwa ãma romhuri'wa aimawi hã watobro, wedeza ne hawi, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Ta hã wedeza ne na unhama 'madã'ã'wa. Ta hã roptehârizé te te 're ì'rã'ãri hã te 'mahã. Ñe te 'mahã:

— Ma'ãpé, uwa 'ru 'rã hã anhimizuhãri mono, daro mono bã 're ìsimnhatã mono hã. Asimiroptehârizém na te za oto ì'anhimizuhãri mo, 'rã prédu mono wa. — Ñe te tãma ti'ru.

19 Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô te te anhimizuhãri tô, uwa 'ru 'rã hã daro mono bã, ti'ai ãma hã. Te te anhimizuhãri mono wamhã, ma tô te te anhamra êt'è're 're, ìwa'u zô, dapara na da te 're ìwati za'ra mono zéb 're. 20 Tawamhã uwa 'ru 'rã, êt'è're 're te te anhamra mono wamhã, ma tô a'rãiwati, ìwa'u zô. 'Ri nho'ômo nhiti da te 're ìwati za'ra mono zéb 're, ma tô a'rãiwati. Te te awati wamhã, dawapru na ìwa'u hã tawamhã, ma tô puru, êt'èzapu'u hawi. Pu'u wamhã, ã wara tete ne te tipraba, dawapru na ìwa'u hã. 300 na ti'ai pibuzéb zarina te tipraba, dawapru hã. Duré misi ìpibuzé wãiwa, ma ti'ã'masisi hãimo, ã 'rehã prã na. Ñe 'Re ìhâimana u'âsi mono, 're ìdahâimana wasété za'ra mono norĩ ahârizém na ãma ìsimiré'ézé hã.

Ñne ãnhotõ 'rowim ne, te ãazabui mono hã, duré te ãawapari mono hã, za ãromhãimana mono zém na hã.

7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã, oru 'manharĩ na u'awi ré ãsimasabzé wasu'u

15 ¹Tawamhã wa tô duré marĩ hã sabu, hãiwa nhirõtõ na dama ãsa'rese'õ hã ãma 're ãdatob'uzu za'ra mono hã. Hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã 7 na te aimasa. Ta norĩ ma, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã pisutu, 7 na rob'manharĩ pipa mono hã, ãrême ma te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da. Á norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimi'ahãrizéb 'rãsudu, te wasu'u.

²Tawamhã wa tô duré sabu, â poré ne hã. Simhi ãsarob'a uptabi ne hã â hã, unhama ro'o na ãwazari ré hã.

Tawamhã wa tô duré sabu, â hawi ropoto siwamnarĩ ãma te te ãma ã'ai'uté za'ra norĩ hã, tô õhõ ãma 're ãwata za'ra mono õ norĩ hã. Taha nhisi hã danhisi za'ratazém na ãisi hã. ãhãiba na romhãiba ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã wa tô duré sabu za'ra. Ta norĩ hã te aimasa, simhi ãsarob'a ne â poré zarob'a 'rata. Rowamremezéb ré te aimasa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãsõmri za'ra ré. ³Te duré tizadawa'a'a, Mozésihi nho'rezém na, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa nho'rezém na, Ezitu hawi ãsib'a'uwẽ norĩ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te dawĩ ãsõ'reptu za'ra zém na. Te duré tizadawa'a'a, Pone'ërebã te te 're ãda'anho'reptui mono zém na. ãne te ãma tizadawa'a'a:

“Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, aiwaihu'u pese uptabi di.

'Re ã'ab'manharĩ mono zé hã wẽ uptabi di.

A hã daro mono bâ uburé pese Danhib'apito.

Tô sena uptabi na si te dama 're ã'aroti wẽ uptabi mo. Upai ãna, te duré 're ãda'ab'madã'ã wẽ mo.

⁴Wanhib'apito, dama aipire uptabi wa, te da te dasiwi 're aiwazé.

Uburé pese, te da te 're aiwasu'u wẽ za'ra, danhipai u pese, aiwẽ uptabi wa.

Aiwétési tô sena aiwẽ uptabi hã.

Daro mono bâ 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã te za we ai'ãma 're dawata u'ãsi za'ra, upai ãna dama 're ã'arob'manharĩ wẽ mono zé hã da te 're 'madã'ã za'ra mono wa.”

Ñne te tizadawa'a'a, â hawi ropoto siwamnarĩ ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã.

⁵Taha parimhã, wa tô duré sabu, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zé hã, 'ri paramhã 'ri 're wa'wa ãma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 're ãsãmra mono zé hã. Ni'wa hã ma

tô 'ridawa hã 'ridawa. ⁶Tawamhã ni'wa te te 'ridawa wamhã, ma tô 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã tô õ norĩ hã wairé 'ri para hawi, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisutu za'ra norĩ hã rob'manharĩ pipa na te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da. Uza hãirã ré ìhã si'ubuzi ré ma wairé, duré êt'ë'ubuzi pré oru 'manharĩ na sô'utu wa'rãmi ré. ⁷Tawamhã maparane si'uiwa na, ropoto na ìhãiba norĩ siré hã misi ma tô 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma sômri za'ra, oru 'manharĩ na u'awi hã, 7 na ìhãiba za'ra hã. U'awi hã uwa 'ru 'rãi wa'u ìsé pire ré hã. Uwa 'ru 'rãi wa'u ìsé pire hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimihâzé, te wasu'u. ⁸Tawamhã hãiwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb 'remhã ma tô romnhizé hã rob'utõ, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimirowa'a za'ëtë hawimhã. Tawamhã 'ri para u 're danhisisi waihu'u mono õ di za, a'â. 7 na rob'manharĩ pipa na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ te te dama 're rob'manharĩ 'rãsutu za'ra mono parip si, te za 're danhisisi.

Ñe ìnhotõ 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awapari mono hã, za ìromhâimana mono zém na hã.

U'awi 're, uwa 'ru 'rãi wa'u ìsé na 'Re ìhâimana u'âsi mono, 7 na te te dama ìrob'manharĩ pipa mono zé wasu'u

16 ¹Tawamhã wa tô duré wapa, 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme hã, ìmreme 'rãihã hã hãiwa ãma, ãma 're ìdawata za'ra mono zém hawi. 7 na hãiwa ãma tãma ìromhuri'wa norĩ ma, te rob'ru za'ra. Ñe te tãma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'réi wa'aba ti'ai u, 7 na u'awi hawi ìnhimihâzé hã sa'wari za'ra wa'aba mono da. — Ñe te tãma rob'ru za'ra.

²Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ìmorĩ'rata uimrehëne ma tô mo, ti'ai u. Tinhi'u'awi wamhã, ma tô te te sa'wari ti'ai wa, daro mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma tô da'wa're ìwasété uptabi hã duré ìsé uptabi hã te te daduri, â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ì'ui'ére ré mono norĩ hã, ìhãiba 'manharĩ na romhãiba ãma 're ìwata za'ra mono norĩ hã.

³Tawamhã ìmorĩ'rata nhana'remhã ma tô duré hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhi'u'awi wamhã, te te sa'wari âi ba, â poré mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma âwapru, â poré mono bâ. Adâ'â wapru si'u'ëtë ne na, ma te te âwapru. Ma tô duré si'utõrĩ, â 'rowi uburé pese 're ìnomro mono hã.

⁴Tawamhã si'ubdatõ ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã, te te sa'wari, âi ba, panho'õmo mono bâ, duré ub're mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma duré âwapru. ⁵Tawamhã wa tô wapa, hãiwa ãma romhuri'wa hã, â mono bâ, â 'madâ'â'wa hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, ãne:

— A hã tô sena te marĩ na upai ãna i'wuwaibaba si dama 're i'arowairébé mo. A hã 're aiwasété mono õ. Marĩ õ ré hã te 're aihâimana u'âsi mo. Ai'utõrĩ waihu'u õ di. Ône u'âsi te 're aihâimana mo. ⁶ 'Re i'danomro wasété mono norĩ hã ma tô asib'a'uwê norĩ te te 're simro, asadawa wasu'u'wa norĩ zama. Ma tô te te 're wapru pu'u za'ra. Taha wa, ma tô i'wa'rãmi dawapru hã tãma i'anhomri mo, õhõ si da te 're âhuri mono da. Ìbãre ma tô rowasédé hã sô tiwatobro za'ra tô. — ãne te ãma tiwata, 'Re i'hâimana u'âsi mono ãma, i'simi'manharizém na.

⁷ Tawamhã wa tô duré wapa ni'wai mreme hã, wedeza ne hawi, 'Re i'hâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Te duré 'Re i'hâimana u'âsi mono ãma tiwata, ãne:

— Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re i'hâimana u'âsi mono, tô sena aiwaihu'u pese uptabi di. Marĩ na upai ãna te i'wuwaibaba si dama 're i'arowairébé mo, sena na. — ãne te ãma tiwata.

⁸ Taha pari, hãiwa ãma romhuri'wa hã maparane si'uiwa na ãma ma tô duré ta hã tinhi'u'awi wamhã sa'wa, båtã nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô titõmo wa'ro pese. Taha wa, ma tô te te dahãiba zata, båtã tõmo wa'ro zé pire hã. ⁹ Ma tô te te dahãpré pese. Tawamhã ma tô 'Re i'hâimana u'âsi mono hã 'ruiwapti za'ra ni, rob'manharĩ pipazém na te te dazada ãma 're rowairébé mono wa. Tane nherẽ, dawasété wi dasipizari za'ra õ di. Duré siptete uptabi nherẽ, 'Re i'hâimana u'âsi mono ãma 're dawata za'ra mono õ di.

¹⁰⁻¹¹ Tawamhã imrotõ ãma hã ma tô hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhi'u'awi wamhã sa'wa, ropoto siwamnarĩ â hawi i'watobro simasisizém nhisiwi, danhib'apito simasisizém ne nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô robra hã watobro, ropoto siwamnarĩ nhimi'madã'ã norĩ, 're i'hâimana za'ra mono zéb ãma. Tame te dahãzé hã sépata za'ëtẽ za'ra ni. Dahãzé te, te da'wa na 're dasisoto ubu'iti za'ra. Tawamhã te duré 'Re i'hâimana u'âsi mono ãma wasété uptabi za'ra ni, hãiwa ãma 're i'sãmra mono ãma, dahãzé da te sépata za'ëtẽ za'ra 'ru te, da'wa're te te daduri mono 'ru te zama. Tane nherẽ, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono õ di.

¹² Tawamhã imropã ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã sa'wa, Eprati na panho'õmo za'ëtẽ nhisi nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô ti'ã'ré. Båtã pusizém hawi darob amoi hawimhã dama i'pire norĩ hã, tisiré da'wapéi'wa norĩ zama â 'ré na te te saprĩ za'ra da, ma tô ti'ã'ré. ¹³ Tawamhã wa tô duré sabu, si'ubdatõ wa'uburé norĩ hã, i'wasété norĩ hã. Uti hãiba ne i'hãiba za'ra hã. Ropoto siwamnarĩ zadai'ré mono hawi, ma tô misi si wairé, ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hãiba za'ëtẽ zadai'ré hawi, duré â hawi ropoto siwamnarĩ zadai'ré hawi, duré ti'ai hawi ropoto pipa zadai'ré hawi. Ti'ai hawi ropoto pipa hã, ta hã 'Re i'hâimana

u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi ò 'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimipisutu newa sadawa nhipese na te te 're ìda'a'râmi mono. 14 Ta norĩ hã si'ubdatõ wa'uburé norĩ hã simiromhõsi waihu'u pese za'ra di. Ta norĩ hã niwamhã te za ropé daro mono bâ, dama ìpire za'ra mono zô, da'wapéi'wa norĩ zô zama te te ubumroi mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te siwi 'wapé da. ã hã bâdâ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimipisudu, danhipai u bâdâ ìpire hã.

15 Tawamhã âne danhotõ 'rowim ne, da te 're ìrosawêrê za'ra mono ne, te azabui mono ré, wa tô Zesusihi mreme hã wapa, tizazei'wa norĩ te te ìpo're pu'uzé hã. ãne te tinha: “Ma'âpé, aipo're pu'u za'ra wa'aba. Ìsimisaihuri zô 're danhimipari za'ra mono ò nherê, danhorõwa u 're ìsisisi mono ne, wa za wei mo apâ. Áté ni'wa hã tisiwadi zô simipari wamhã, sõtõ âna te za sô rob'madââ u'âsi. Tawamhã ì'uza hã te za ì'rata nomro 'râwi, ìsiwadi hã we ìtême wisi wa, si'aba're na te te sisada âri su'u da, âma si'uza da. Tane asimiza'rese sina, ìzô 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ìmorĩ wamhã, aima 're rowê uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ni'wa hã datõmo nho'a ai'urêiwi 're morĩ wa, 're ìsisé mono ne, ìma aséb za'ra wa'aba tõ da, asimiza'rese sina ìzô 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ìmorĩ wamhã, aima 're rowê uptabi za'ra wa'aba mono di za.” ãne Zesusihi nhimiroti hã.

16 Tawamhã wa'uburé norĩ hã ma tô oto ubumro, dama ìpire za'ra norĩ hã, dama ìpire norĩ siré, da'wapéi'wa norĩ zama. Amadedo na zudezu norĩ mreme na romnhisi âma ma ubumro.

17 Tawamhã da'rãirême hã 7 âma hâiwa âma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã sa'wa, hâiwa nho're 're ìromhâimana mono nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, hâiwa âma 'Re ìhâimana u'âsi mono âma 're ìdawata za'ra mono zéb 're, danhib'apito simasisizém hawi te tinha, mreme 'râihã na:

— Tâibã za oto. ã hã, da'rãsutu'wa. — ãne te tinha.

18 Tawamhã tâiwapsa hã ma tô watobro, tâirãrã'ã zama, tâsi'ubuzi zama. Ti'a hã ma tô duré sãsã'ã, sa'êtê uptabi. Niwamhã âne hã 'maiwatobro ò di, dapoto na'rata hawimhã, ti'a sãsã hã.

19 Tawamhã Babironiza na 'ri nho'õmo za'êtê nhisi âma, ma ti'a sãsã'ã na ti'a sipo'o. Si'ubdatõ ma tô âma aiwã. ãne ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhimi'ahâri pipa zém na te te dama arob'manharĩ, Babironiza âma 're ìdahâimana wasété za'ra mono norĩ ma. 'Re ìdahâimana wasété za'ra mono zé hã tiwi simani ò di. Taha wa, uwa 'ru 'rãi wa'u ìsé pire hã da te 're huri mono wa, da te 're ìsépata za'ra mono ne, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimihâzé hã da te 're sépata za'ra. Duré daro mono bâ 'ri nho'õmo mono bâ ma duré ropsisa'wari. Uburé ma ropsi'utõrĩ pese, 'ri nho'õmo mono bâ. 20 Rob'rê za'iti zama ma uburé pese sisa'wari. Á si ma tô te te

sina sinarĩ. Duré êtê 'rãihã 're ãsimasa mono zama ma rere'e, uburé pese. ²¹ Duré tâzã hã ãsa'êtê uptabi hã ma danhisiwi sisa'wari. Ìnhama pibuzé hã 35 na. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tinhimirob'manharĩ pipa uptabi na te te dama rob'manharĩ 'ru te, te ãma wasété za'ra ni.

Ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã, za ãromhãimana mono zém na hã.

Pi'oi wasété wasu'u

17 ¹ Tawamhã 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ siré hã ma tô we ãtême 'maimo, u'awi ré norĩ siré hã. Tawamhã te ãzatõ, ãne:

— We ãsiré aimorĩ, Babironiza na 'ri nho'õmo za'êtê nhisi ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ ma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãrob'manharĩ pipa zé hã sabu da. Panho'õmo si'rutu 'rata, te 'ri nho'õmo za'êne hã 're hãimana. Pi'oi wasédé ãmro'õ hã aibã zô si te te 're ãrowasutu mono ne, te Babironiza ãma hã 're dahãimana wasété uptabi za'ra. ² Aibã hã pi'oi hãimana wasété na 're ãhãimana wasété mono ne, ma tô daro mono bã danhib'apito norĩ hã dama ãpire za'ra hã Babironiza ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ siré 're wasété uptabi za'ra. Âzé nhipãrĩ para da'uinhã idi'iti zarina, da te 're ãrobzanhamri za'ra mono ne, tane ma tô daro mono bã Babironiza ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ siré, 're dahãimana to za'ra, dawasété na. — Ãne ma tô ãma waihu'u, pi'õ ãwasété na ãma ãsimiré'ézém na hã. Pi'õ ãwasédé hã timro upana aibã aimawi zô si te te 're ãrowasutu mono hã, Babironiza ãma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã marĩ ãwasété zô, da te 're ãrob'ruiwapari za'ra mono norĩ, te wasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono upana.

³ Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'êzani hã ma tô duré ã'uinhã pi'ra. Te te ã'uinhã pi'rai wa, wa tô duré aimawi ãhãiba. Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ãzaprõ, a'ubuni u, supara're u. Tame pi'õ hã wa tô sabu. Ropoto siwamnarĩ pré nhisiwi, te nhamra. Ta hã ropoto siwamnarĩ hã ãhãiba na hã rob'ui'ééré. Rob'ui'ééré hã ma hãiba'utõ. Aiwa 'Re ãhãimana u'ãsi mono newa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono wamri na, ãsiwaptêrê ui'ééré wasédé hã. Duré 7 na ãrã hã, ta hã. Duré ã'u hã 10 na. Taha hãiba nhisiwi, te pi'õ nhamra. ⁴ Pi'oi uza hã ãhãipré pese na ã'uza hã, duré ãhã'uzé dâ'ã na, uburé da'uza wamri nhipai u, ãwa'ãbã za'êne hã. Uburé marĩ hã tisipesezé hã ãwa'ãbã za'êtê mono bã te te si'ãma ã'aza'ra mono ré, te nhamra, oru 'manharĩ ré, duré êtê'ubuzi 'manharĩ ré, duré a'é tãmo wawê ne ãtob'a 'manharĩ ré, ãwa'ãbã za'êtê ré. Hãsize hã oru 'manharĩ na ã'manharĩ hã te duré 're ti'ã tinhib'rata, uwa 'rã wa'u ãsé pire ré hã. Uwa 'ru 'rã wa'u ãsé hã pi'õ ãpo're'õ siwamnarĩ hãimanazé, te

wasu'u. Aibâ na 're ãhâimana siwamnarĩ u'âsi mono zé, te wasu'u. ⁵ Duré pi'oi uihâ na rob'ui'éré hã dama ãwaihu'u'ô na ãwamrizé hã, ãma ãsimiré'ézém na hã. ãne ãwamrizé hã, ãmorĩ'rada hã: Babironiza na 'ri nho'ômo za'êtê na. Duré daro mono bâ dawasété 'ru na'rata 'wa na, ãwamrizéb amo hã. Duré ãwamrizéb amo hã pi'oi wasété norĩ na na, ãwamrizéb amo hã, ãsine aibâ na 're hâimana wasété za'ra mono da, pi'ô norĩ te te 're wada'uri za'ra mono wa. ⁶ Tawamhã ã hã pi'ô hã wa duré 'madâ, apâ. Da'uihâ idi'iti wa, dato sina da te 're ãrobzanhamri za'ra mono ne, te pi'ô hã robzanha. 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê, ãsadawa para, da te 're simroi mono wê te, te 're to, pi'ô hã. Duré Zezusihi zazei'wa norĩ sipizari ãna, Zezusi te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're simroi mono wê te, te pi'ô hã 're to.

Tawamhã pi'ô hã te 'madâ'â wamhã, wa ãma ãtob'uzu, ãma sa'rese ô wa. ⁷ Tawamhã hãwa ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã te ãzadanha, ãne:

— E marĩ da, ma tô ãma atob'uzu. E waihu'u ã bâ. Waihu'u ô wa, wa za oto aima hãiré, pi'oi hãimanazé hã dama ãsa'rese'ô hã. Duré â hawi ropoto siwamnarĩ hãimanazé hã wa za duré aima hãiré, ãsisiwi pi'ô ãsãmra hãimanazé hã, ⁷ na ãrãĩ ré hã, duré 10 na ã'ômo ré hã. ⁸ ã hã â hawi ropoto siwamnarĩ hã ãmadâ hã ãhãiba ré hã aré. Tane nherê, ãhãna hãiba ré, hãimana ô di a'â. Tane nherê, te za romhutu na hãiba ré watobro, ab're 'rehâ hawi. Watobro wamhã, niwapsi te za 'Re ãhâimana u'âsi mono hã uprosi. Taha ô ré, aré dâ'â nherê, hãiba ré ab're 'rehâ hawi watobro wa, te za da te 'madâ'â za'ra sina ãma tatob'uzu za'ra ni, ti'ai ãma daro mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono hã. Ropoto na'rata hawimhã, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã danhisi hã a'ui'ére ãbãihã na, za ã'rata rowê na 're ãdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi hã. Tawamhã ãbãihã na ãsisi ãsimi'wara ô norĩ hã te za ãma tatob'uzu za'ra ni, ropoto siwamnarĩ ãma hã.

⁹ — ã hã te aima ãhãiré hã ni'wa hã simirosa'rata nhiptete uptabi wapsi, te za waihu'u. ã hã ⁷ na ãrã za'ra hã ⁷ na êtê rãihã mono hã te wasu'u, pi'ô, ãhãiba nhisiwi ãsãmra za'ra hã. Duré ⁷ na dama roti'wa norĩ hã te wasu'u za'ra. ¹⁰ ⁷ na ãhãiba za'ra hã ma tô ãmrotô na siparabâsi nasi ai'ére za'ra, da'madâ'â hawi. Ta norĩ za'u hã te oto misi te te 're da'ab'madâ'â. Duré ãhãiba amo, da'rãsutu'wa hã zahadu sébré ô di, da'madâ'â'wa da hã. Sébré wamhã, tô sena te za te te 're da'ab'madâ'â hutu. ¹¹ Da'madâ'â'wa norĩ hã uburé sisarina wairébé parip si, te za ropoto siwamnarĩ â hawi ãwatobro hã ãzé, te te 're da'madâ'â mono da, aré hãiba ré nherê, ãdâ hã. ⁸ ãma te za ãzé daza'u, te te 're da'madâ'â mono da. Ta hã te za niwapsi 'Re ãhâimana u'âsi mono hã uprosi.

¹² — Tawamhã duré â hawi ropoto siwamnarĩ u hã ¹⁰ na ãmadâ'â za'ra hã, ¹⁰ na dama ãpire za'ra norĩ hã te wasu'u, da'madâ'â'wa na

zahadu te te ãma ãsãna'rata za'ra õ hã. Niwapsi te za tãma waproshi za'ra ni, â hawi ropoto siwamnarĩ siré te te 're da'madâ'â hutu za'ra mono da. ¹³ ã norĩ hã misi haré simisutu ãsimiroti za'ra hã za, marĩ 'manharĩ da hã. Taha wa, te za simisutu tãma sisõmri za'ra, â hawi ropoto siwamnarĩ ma hã, ãsadawa para te te 're da'madâ'â za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da. ¹⁴ Te za duré ropoto siwamnarĩ siré siwi 'wapé, Pone'ërebâ hã. Tane nherê, te za Pone'ërebâ hã ãma ai'uté za'ra. Ta hã Pone'ërebâ hã danhipai u Uburé Danhib'apito uptabi na 're hãimana mono wa, duré danhipai u dama pire na 're hãimana mono wa, te za ãma ai'uté za'ra. Ni'wam norĩ hã ãsirã zarina si 're nomro mono da, Pone'ërebâ te te 're ã'apisutu mono norĩ hã, duré simi'ê na õhõ ãma si 're ãnomro mono norĩ hã, ta norĩ hã te za Pone'ërebâ siré ãma ai'uté za'ra, ropoto siwamnarĩ norĩ ãma hã. — ãne te hãiwa ãma romhuri'wa hã ãma rowasu'u.

¹⁵ Tawamhã te duré ãma tinha, ãne:

— ã pa nho'õmo si'rudu hã ã'madâ hã pi'õi wasédé ãsisiwi ãsãmra hã, daro mono bâ, damreme sipo'o mono bâ 're ãdahãimana za'ra mono, te wasu'u, ã pa nho'u hã. ¹⁶⁻¹⁷ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te za pisutu za'ra, ¹⁰ na dama ãpire za'ra norĩ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te sima ãpisutuzéb zarina, misi haré simisutu te te 're rosa'rata za'ra mono da, duré ropoto siwamnarĩ ma sisõmri za'ra wa, ãsapari te te 're romhuri za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tinhimiropisudu hã romnhowa te te ã'aza'ra mono hã za te te ãma ã'a'uwaimrami mono zéb u, te za ropoto siwamnarĩ zapari te te 're da'madâ'â 'rãsutu za'ra.

— Taha wa, ropoto siwamnarĩ ã'madâ hã ã'õmo norĩ me hã te za ã pi'õi wasédé hã siwi 'ruiwapa. Tawamhã pi'õi wi, te za rob'ubumro za'ra, ai'uréwi hãimana da. Te za duré ãnhi hã siwi ti'rê. Te za duré siwi uprosi, unhamana. ãne te za Babironiza ãma hã 're dasi'utõrĩ.

¹⁸ — Duré ã pi'õ ã'madâ hã ã 'ri nho'õmo za'êne hã te wasu'u, dama ãsa'rese za'êne hã. ã 'ri nho'õmo ãma danhib'apito hã dama ãpire hã, daro mono bâ dama ãpire mono nhipai u 're ãhãimana mono. Õ norĩ hã te te 're ã'awada'uri mono. — ãne ma tô hãiwa ãma romhuri'wa hã ãma rowasu'u 'rãsutu. Za ãromhãimana mono zém na ma tô ãma romhãiré, romnhimiré'ézém na hã.

Babironiza hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ã'uprosizé wasu'u

18 ¹ Taha pari, wa tô duré 'madâ, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã. Hãiwa hawi te wei mo, ãsimiwada'uri pire hã. ãhãiba hã te rowa'a za'êtê. Uburé

daró mono bâ te sina rowa'a. ²Tawamhã mreme 'rãihã na te 'mahã. ãne te 'mahã:

— Babironiza hã dahu nho'u dama ãsa'rese za'êne hã ma tô daré ai'utô. Ma tô uprosi ni. Ahã uptabi na te oto ãwasété norĩ hã ãwa 're hãimana za'ra, wa'uburé norĩ hã. Sipahutu norĩ zama, duré si'ômo norĩ zama te oto ahã uptabi na ãwa 're hãimana za'ra, uburé si ãwasété norĩ hã. ³ãwa 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ hã ma tô aré te te 're dawada'uri wasété za'ra, daró mono bâ 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã ãsiré 're dahãimana wasété uptabi za'ra mono da, da'rã idi'iti wa, siwa'ru 're ãdanomro mono ne. Da te ãma 're sasômri za'ra mono wa, ma tô ãsine 're danomro wasété. Ma tô duré daró mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ãpire za'ra hã siré 're wasété uptabi za'ra. Aibã hã timro upana pi'ô aimawi zô si te te 're ãrowastutu za'ra mono ne, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono upana, marĩ ãwasété zô si da te 're rob'ruiwapari za'ra. Duré Babironiza ãma marĩ zô si, da te 're ãrob'ruiwapari za'êté uptabi za'ra mono zarina, ma tô marĩ hã da te 're uipra za'êté uptabi za'ra, siwa'ru. Taha na da te tiwi 're ãrob'uipra za'ra mono zém na, ma tô daró mono bâ dama rowede'wa norĩ hã 're sisibro pese uptabi za'ra. ãne wa, ma oto Babironiza hã ai'utô. — ãne te 'mahã, hãiwa ãma romhuri'wa hã.

⁴Tawamhã wa tô duré wapa, damreme hãiba amo hã hãiwa hawi te te ãnharĩ hã. ãne te tinha:

— ãnhib'a'uwẽ norĩ, ma'ãpé ta hawi aiwairébé aba, 'ri nho'ômo za'êté hawi, dasine 're aiwasété tô za'ra wa'aba mono da, duré dawasété norĩ hã za te te 're ãrobzépata za'ra mono norĩ zu, 're robzépata tô za'ra wa'aba mono da.

⁵Marĩ hã da te 're ãsibu 'rãihã za'ra mono ne, ma tô Babironiza ãma 're ãdawasété za'ra mono zé hã tinhibu 'rãihã uptabi, hãiwa u. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô ãma sipo're pu'u, Babironiza ãma 're ãdawasété uptabi za'ra mono zéb ãma.

ãne wa tô wapa, hãiwa hawi damreme hã.

⁶Tawamhã te duré tinha, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma:

— Ma'ãpé Babironiza ãma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ ma, tâma ãma wa'rãmi za'ra wa'aba asa, aiwab da, ãnhib'a'uwẽ norĩ ma, te te 're ãrob'manharĩ za'ra mono ne. Ta norĩ nhimirob'manharizéb zarina ma tô ãnhib'a'uwẽ norĩ hã te te 're robzépata za'êté za'ra. Taha wa, ãnhib'a'uwẽ norĩ ma, te te tâma 're ãrob'manharĩ za'ra mono zém nhipai u, te za tâma ãma ãwa'rãmi za'ra wa'wa, Babironiza ãma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ ma, ãsipai u te te 're robzépata za'êté za'ra mono da.

7 Ta norĩ hã ma tô sina 're wata pese za'ra. Tinhimirosa'rata wasété zarina ma tô sina 're hâimana wasété uptabi za'ra. 'Re ãhâimana wasété za'ra mono zarina, te za aiwa tâma 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo, te te 're robzépata za'êtê za'ra mono da, duré tiwi 're robzei'õ pese za'ra mono da. Tawamhã pi'õ te nasi si'ãma tinha: Wa hã dama ãpire na, wa 're ãnhamra. Duré ãmrotõ hã timro zõ 're ãsiwa'õ za'ra mono ne, 're ãhâimana mono õ di. ãsiré norĩ hã ahã uptabi di. Niwamhã ãwi robzei'õ waihu'u õ di za. ãne te pi'õ hã si'ãma nasi tinha, Babironiza ãma 're ãdahâimana za'ra mono norĩ ãma ãsimiré hã.

8 ãne te te nasi si'ãma nharĩ wa, te za niwapsi rob'manharĩ pipa hã båtã na õne haré sô watobro, dahâzé hã, duré dadâ'âzé hã, duré mra hã. Tawamhã uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã ãwasédé te te ãma ãhiri hã waihu'u pese uptabi wa, te za uprosi unhamana, pi'õ hã.

ãne te ni'wa hã pi'õ na ãma simiré'é, Babironiza ãma 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ ãma hã.

9 Tawamhã daro mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ãpire za'ra norĩ hã ã pi'õ na 're ãhâimana wasété za'ra mono norĩ hã pi'õ ãzata nhizé te te sãmri za'ra wamhã, te za ãma aiwa'õ za'ra. 10 Tawamhã pi'õ te te ãrobzépata pipa te, te za romhã na aimasa. ãne te za ãpibu ma 're sadari za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô asô tiwatobro 'wa, Babironiza ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zõ. Ropipa uptabi di. Misi båtã na ma ropipa uptabi hã õne haré asô tiwatobro 'wa, 'ri nho'õmo za'êtê ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zõ. Taha na ma tô ãrobzépata za'êtê za'ra wa'wa. — ãne te za dama ãpire za'ra norĩ hã ãma tipê'ézé za'ra.

11 Tawamhã daro mono bâ roptede'wa norĩ hã dama rowede'wa norĩ hã te za duré sô ti'ry'ry. Te za sô aiwa'õ za'ra, ni'wa hã za oto te te tiwi 're rob'uipra za'ra mono dai õ wa. 12 ãne rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ãuipra za'ra mono hã; êtê'ubuzi pré oru hã, duré êtê'ubuzi'a prata hã, duré êtê'ubuzi ãwa'ãbã za'êtê upsãtã mono bâ, duré a'é tãmo wawê ne ãtob'a 'manharĩ hã, ãwa'ãbã za'êne hã. ãne duré, rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ãuipra za'ra mono hã; zazahã ãhã wê uptabi 'manharĩ hã, ãhã prépe hã duré ãhã uzétã hã ãwa'ãbã za'êne hã. Duré wede hã ãwa'ãbã za'êtê upsãtã mono bâ, te te dama 're wede za'ra aré, duré wede wa'ãbã za'êtê 'manharĩ mono hã, duré uhã nhisi'reti 'wa'ratahi 'manharĩ mono hã, duré ãsi'uwazi waipo pré 'manharĩ mono hã, duré ãsi'uwazi tete 'manharĩ mono hã, duré êtê su'u rã 'manharĩ mono hã. 13 ãne duré, rowede'wa norĩ wi, aré

da te 're ĩ'uipra za'ra mono hã; wedewa'u zadaze upsãtã mono bã, dasai warĩrĩzéb da hã, duré 'ri 're zadazezéb da hã, duré dasihãiba'u'rézéb da hã, wedewa'u zadaze ĩwa'ãbã za'ětë mono hã. ã hã rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ĩ'uipra za'ra mono hã; uwa 'ru 'rãĩ wa'u ĩsé hã, duré azeitona 'rãĩ wa'ui wa hã, duré tridu 'rãĩ ré hã, duré ĩsu pese uptabi hã, duré powawë hã, duré pone'ërebã hã, duré awaru hã, duré wede na wedewara hã, duré dapawa'ãbã ãna da te dama 're ĩromhuri za'ra mono hã. ãne te uburé marĩ hã da te 're uipra za'ra aré, rowede'wa norĩ wi hã. **14** Tawamhã rowede'wa norĩ hã te za 'ri nho'õmo ma nharĩ za'ra, ãne:

— Uburé pese marĩ ĩwë hã sô 're ĩrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono hã ma si'utõrĩ. Uburé asibro hã ma tô ĩsimini pese za'ra wa'wa. Oto sôpëtë zahu za'ra wa'aba õ di za. — ãne te za rowede'wa norĩ hã nharĩ za'ra, Babironiza ãma 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma.

15 Tawamhã roptede'wa norĩ hã dama rowede'wa norĩ hã danhibro pese na da te tiwi 're ĩrob'uipra za'ra mono zém na 're ĩsisibro pese uptabi za'ra mono norĩ hã te za duré romhã na aimasa, 'ri nho'õmo nhiti. Babironiza ãma da te ĩrobzépata za'ra pipa te, te za romhã na aimasa. Te za duré sô aiwa'õ za'ra.

16 Sô siwa'õ za'ra sina, te za ãne sima ãma nharĩ za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô dazô watobro, 'ri nho'õmo za'ětë ãma 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ zô hã. Da'uza ĩhãiwë uptabi na te aré 're dasi'uza za'ra, ĩhãpré pese na duré ĩhãpré dâ'ã na ĩwa'ãbã za'ětë na si. Dasipesezém na ĩwa'ãbã za'ětë na ma tô aré 're dasipese za'ra, oru 'manharĩ na, duré ëtë'ubuzi ĩwa'ãbã za'ětë na, duré a'é tãmo wawë ne ĩtob'a 'manharĩ na. ãne aré marĩ na 're ĩdasipese za'ra mono zé hã. **17** Tane nherë, ma tô õne haré ropsi'utõrĩ, si'aba'rëĩ waré na danhibro hã. — ãne te za rowede'wa norĩ hã sô siwa'õ za'ra sina, sima nharĩ za'ra.

Tawamhã â poré mono bã uba're na 're ĩdahãimana za'ra mono hã te za duré romhã na aimasam ni, uba're na roti'wa norĩ hã, duré ãma ĩromhuri'wa norĩ hã, duré uba're na 're ĩdanomro mono hã dama rowede'wa norĩ hã. **18** Tawamhã ã norĩ hã 'ri nho'õmo nhizé, te te sãmri za'ra wamhã, te za duré 're sadari za'ra. 'Re sadari za'ra mono sina, te za ãne sima nharĩ za'ra:

— Ô hã 'ri nho'u hã ĩwë uptabi aré. ĩsine hã 'ri nho'u hã ĩ'maihãimana õ. — ãne te za sima nharĩ za'ra, uba're na 're ĩdahãimana za'ra mono hã.

19 Tawamhã rob'ru te, te za duré robzapru hã ti'rã nhisiwi sa'wari za'ra. Siwa'õ za'ra sina, te za duré ãne sima nharĩ za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô sô tiwatobro za'ra, 'ri nho'õmo za'ětë ãma 're ĩdahãimana za'ra mono zô hã. Ropipa uptabi di. Danhibro

pese na ĩwa da te wawi 're ĩrob'uipra za'ra mono zém na, wa tô aré 're wasisibro pese za'ra, uba're na 're ĩwahâimana za'ra mono hã. Tane nherẽ, ma tô si'aba'reí waré na ropsi'utõĩ õne haré. — ãne te za uba're na 're ĩdahâimana za'ra mono hã sô dasiwa'õ za'ra sina, dasima nharĩ za'ra ni.

20 ãne te ĩawapari mono hã, ĩnhotõ 'rowim ne.

Taha wa, ma'ãpé hãiwa ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono hã ãma 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono, 'ri nho'õmo za'ene hã ĩsi'utõrĩzém na. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ, ma'ãpé 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ zama, duré Cristuhu zadawa wasu'u'wa norĩ zama. E marĩ wa. Babironiza ãma da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te da'uprosi wa oto. Taha wa, te za ãma 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mo.

21 Tawamhã ãne, wa tô duré te azabu. Hãiwa ãma romhuri'wa ĩsimiwada'uri pire hã ma tô êtẽ tõmo wawẽ uptabi hã sarõtõ. Te te sarõtõ wamhã, ma tô âi ba time, â poré ãma. Te te me sina, te ãne tinha:

— ãne te za Babironiza hã 'ri nho'õmo za'ene hã sa'êtẽ uptabi daré uprosi, si'utõrĩ da. Tawamhã ropsi te za oto sô nomro. 22 Tawamhã rowamremezéb õ di za oto. Danhimnhihârâzéb õ di za. Duré danhimnhihârâzé ĩsryre hã robaba di za. Rowamreme'wai õ di za, duré ĩsõ're'wai õ di za, da te aré 're ĩwapari za'ra mono hã. Rob'éé uptabi di za. Duré romhuri nhipese'wa norĩ hã robaba uptabi di za. Duré êtẽ tõmo wawẽ 'manharĩ na amngo, da te 're ĩsub za'ra mono zé ruru hã da te 're wapari za'ra mono õ di za. Rob'éé uptabi di za. 23 Duré rob'uiwẽzé hã te te oto dama 're rob'uiwẽ za'ra mono õ di za, Babironiza ãma hã. Duré dasina 're damro za'ra mono õ di za oto.

Babironiza ãma dama rowede'wa norĩ hã ma tô aré danhipai u sibro pese na 're hãimana za'ra, dama pire na. ĩwa 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã ma tô simi'â na te te da'ãma 're romhuri za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana, ĩsine marĩ zô si da te 're rob'ruiwapari pese za'ra mono da, õhõ na dama 're rowẽ za'ra mono da newa.

24 Babironiza ãma ĩwa 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ te te 're simro, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ zama. Babironiza norĩ zadawa para, ma tô duré daro mono bâ dasiwazari da te 're danhimro. Taha wa, ma tô Babironiza hã daré uprosi ni. — ãne hãiwa ãma romhuri'wa ĩsimiwada'uri pire hã te te ĩrowasu'uzé hã romnhowa.

ãne ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩawaihu'u mono hã, za ĩromhâimana mono zém na hã.

19¹ Taha pari, wa tô duré wapa, hâiwa ãma da'ahâ uptabi na damreme 'râihâ na da te ãnharĩ za'ra ne hã. ãne te damreme 'râihâ na nharĩ za'ra ni:

— Wanhib'apito 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Ta hã Danho'reptui'wa. Danhipai u wẽ uptabi di, duré waihu'u pese uptabi di. ²Marĩ na te te upai ãna, te ã'uwaibaba si te te dama 're arowairébé, sena na. Pi'õi wasédé hã 're ãhâimana wasété mono zéb zarina, ãsine daro mono bâ 're dahâimana wasété za'ra mono wa, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ãwasédé hã ãma tihi. Ma tô wẽ'õ pese. ãsib'a'uwẽ norĩ te te 're simroi mono wa, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã uprosi, pi'õ hã. — ãne pi'õ na 'ri nho'õmo za'ëtẽ na 're ãdahâimana za'ra mono norĩ ãma ãsimiré'ézẽ hã.

³Tawamhã te duré damreme 'râihâ na nharĩ za'ra ni:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. 'Ri nho'õmo za'ëtẽ ro'o nhizé hã õne u'âsi hâimo 're sizédé si'rúi mono wẽ te, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — ãne te nharĩ za'ra ni.

⁴Tawamhã 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã duré maparane si'uiwa na ropoto na ãhâiba norĩ hã ma tô hi'rãtitõ ana, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma wata za'ra da, danhib'apito simasisizém na ãsãmra ãma. ãne te ãma tiwata za'ra:

— Tane tô. 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — ãne te ãma si'uzei pese za'ra.

Pone'ërebã ãmrozém na datozé wasu'u, ãma ãsimiré'ézẽ na hã

⁵Tawamhã danhib'apito simasisizém hawi te ni'wa hã tinha:

— Ma'ãpé, Wanhib'apito 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma si 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mono, uburé ãsib'a'uwẽ norĩ hã, dama aipire za'ra wa'aba norĩ hã, dama aiwapu za'ra wa'aba norĩ hã, duré uburé 'Re ãhâimana u'âsi mono 're ãhâimana wazéb za'ra wa'aba mono norĩ zama. — ãne te ni'wa hã tinha.

⁶Tawamhã wa tô duré wapa, da'ahâ uptabi na 're ãdamreme zusi mono mreme hã. Â'a'a 'râihâ ruru'u ne, damreme hã. Duré tãiwapsa'a za'ëtẽ rãrãã ruru'u ne, damreme hã. ãne te damreme 'râihâ na nharĩ za'ra ni:

— Uburé Danhib'apito uptabi, ãwaihu'u pese uptabi hã ta hã danhipai u, pire uptabi na te 're hâimana, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. ⁷Bãdã hã ma tô ãwa waptãrã, Pone'ërebã ãmrozéb da hã. Duré ãma ãmro da hã ma tô sima apese. Taha wa, ãma 're watoi u'âsi za'ra wa'aba mono. Duré 'Re ãhâimana u'âsi mono hã wẽ uptabi wa, ãma 're

wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. **8** Za ãma ãmro ma hã, ma tô 'Re ãhãimana u'âsi mono hã tãma tisõ, ã'uzã hãirã wẽ uptabi hã, ãma si'uzã da. — ãne te da'ahã uptabi na damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni.

ãma ãmro da uza hã 'Re ãhãimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ te te 're ãromhuri wẽ za'ra mono zé, te wasu'u.

9 Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã te ãma tinha:

— Ma'ãpé, ãne ãma rob'ui'ééré: “Pone'ërebã ãmrozém na datozéb u 'Re ãhãimana u'âsi mono hã sô ãhãrã za'ra norĩ ma, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.” — ãne te hãiwa ãma romhuri'wa hã ãma tinha, te ãma rob'ui'ééré da.

ãne te duré ãma tinha:

— ã hã 'Re ãhãimana u'âsi mono mreme hã tô sena uptabi. — ãne te we ãma tinha.

10 Tawamhã tô õ hã hãiwa ãma romhuri'wa papara, wa tô ãhã'rãtitõ aime, ãma ãwata da aré. Tane nherẽ, te ãma tinha, ãne:

— Tô'ã. ãne 'manharĩ tõ. Wa hã asine, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wa 're ãhãimana, asisãnawã norĩ ne hã, asiré ãsazei'wa norĩ ne hã. Ta norĩ hã roti tô sena uptabi hã, Zezusi te te dama 're ãawaihu'u mono hã te te 're ãwapari pese za'ra mono. Ta norĩ ne, wa 're ãhãimana, wa hã. Ma'ãpé 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma si 're aiwata mono.

— 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã, ãpẽ'ëzani te te tãma 're ãwaihu'u za'ra mono zéb zarina si, te ta norĩ hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. E marĩ na te bété te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. Tô õhõ na, Zezusi, ti'ab ré uburé te te dama 're ãawaihu'u mono na si, te ta norĩ hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. — ãne te ãma tinha, hãiwa ãma romhuri'wa hã.

Awaru ãrã nhisi ãsãmra hã ã hawi ropoto siwamnarĩ ãma te te ã'ai'utéze wasu'u

11 Taha pari, wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, ma tô ãma si'ridawa, hãiwa hã. Tawamhã awaru ãrã hã wa tô 'madã. ãmapraba'wa nhisi hã, Dama ã'umna. Duré ãsisi amo hã, Tô sena uptabi na, ãsisi hã. Ta hã dawasédé hã da te 're ã'manharĩ za'ra mono zéb zarina te te 're da'awẽ'õ mono wamhã, tô ã'uwaibaba si te te 're da'awẽ'õ. Tô ãsarina si te duré te te 're da'ahã za'ra, te te ãma upai ãna. Duré dawasété na 're ãdanomro mono norĩ hã te te 're 'wapé za'ra mono wamhã, tô ãsarina si te te tãma 're rob'manharĩ za'ra, te te ãma upai ãna. **12** Duré ãto hã aiwa unhama ro'o ne, ãto hã. Duré ã'rã na hã ã'rãzaza si'ubuzi hã, ahã uptabi di. Danhib'apito 'rãzaza si'ubuzi ne,

ĩrãzaza mono hã. Duré ìhâiba na danhisi na rob'ui'ééré hã, dama ìsa'rese'õ hã. Ôhõ ma si waihu'u pese di, âma ìsimiré'ézé hã. ¹³ Duré ì'uza hã dawapru na hãzapré di. Taha nhisi hã 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme na, ìsisi hã. ¹⁴ Tawamhã hâiwa âma da'wapéi'wa norĩ hã te duré ìsarina sisa're, awaru ìrã na uza hãirã wê uptabi na. ¹⁵ Duré awaru ìrã na ìsãmra zadai're hawimhã, te sib'ézé 'wa si'uiwa ì'wa pe hã aipra. Taha na, te za da'âma ai'uté, daro mono bâ 're ìdahâimana wasété za'ra mono norĩ âma hã. Simiwada'uri nhiptete na te za duré te te 're da'awada'uri. Uwa 'ru rã hã êt're 're, ìwa'u zô da te 're wati za'ra mono wamhã, te za ìwa'u hã 're pu'u za'ra. Tane te za dawapru hã dawì 're pu'u za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono ìsiptete uptabi hã sa'êtê te te 're da'ahã za'ra mono wamhã. ¹⁶ Tawamhã duré ì'uza hãpa na ìsisi na rob'ui'ééré hã, ìza na zama. Âne ìsisi na rob'ui'ééré hã, uburé danhipai u Danhib'apito. Duré ìsisi amo na rob'ui'ééré hã, Danhipai u dama ìpire.

¹⁷ Tawamhã wa tô duré sabu hâiwa âma romhuri'wa hã, aimawi hã. Bâtâ nhisiwi te za. Tawamhã te hârã 'rãihã na uburé si norĩ zô hã, hâimo uptabi 're ìsisa'rei mono norĩ zô. Âne te sô tihârã za'ra:

— We asina ubumroi wa'aba. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te za oto aima a za'ra wa'wa, sa'êtê na asaihuri aba da. ¹⁸ Tawamhã daro mono bâ da'upsâtã mono nhi na te za asaihuri 'wa, adâ'â norĩ nhi na, ti'ai âma danhib'apito norĩ nhi na, da'wapéi'wa norĩ nhib'apito nhi na, duré da'wapéi'wa norĩ nhi na, duré awaru nhi na, duré awaru 'mapraba'wa norĩ nhi na, duré dapawa'âbã âna dawada'uri zarina si da te dama 're ìromhuri za'ra mono norĩ nhi na, duré dawada'uri âna dasi'uihã na 're ìdahâimana za'ra mono norĩ nhi na, duré dama ìpire norĩ nhi na, dama ìwapu norĩ nhi na zama. Uburé pese daro mono bâ 're ìdahâimana wasété za'ra mono norĩ dâ'â nhi na te za asaihuri 'wa. — Âne ma si norĩ ma waihu'u za'ra, hâiwa âma romhuri'wa hã.

¹⁹ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã wa tô 'madã, ti'ai âma dama ìpire za'ra mono norĩ me. Ta norĩ hã ma tô tite da'wapéi'wai mono bâ te te 'rã'õtô, awaru ìrã 'mapraba'wa hã te te siwi 'wapé da, duré ìsire da'wapéi'wa norĩ zama te te siwi 'wapé za'ra da. ²⁰ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã ma tô âri ni. Awaru ìrã 'mapraba'wa ma tô ti'ã. 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi ò 'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimipisutu newa, romhõsi na dama 're ìsadawa nhipese mono, ma tô duré ìsire ti'ã. Ta hã ma tô aré â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhõsi, dama ìsa'rese'õ na. Te te 're ìromhõsi mono zém na ma tô dama 're sadawa nhipese aré, â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ìhâiba ui'ééré mono hã, ìhâiba 'manharĩ na romhâiba âma 're ìdawata za'ra mono hã. Tawamhã awaru ìrã 'mapraba'wa hã ma tô â hawi ropoto

siwamnarĩ hã wabzu, dama 're ãsadawa nhipese mono me. Unhama ro'o u'ãsi u, ma tô hãiba ré wabzu, êtẽ ro'o nhizédé uzé pire u. ²¹Tawamhã awaru ãrã na ãsamra hã tizadai'ré hawi sib'ézé 'wapa ã'wa pese si'uiwa zahuré na ma tô uprosi, uburé pese da'wapéi'wa norĩ hã. Uburé ma sõ'rebzãri pese. Tawamhã si norĩ hã danhi na saihuri mono wa, ma tô te te 'mahãpãrĩ pese.

Ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ãazabui mono hã, za ãromhãimana mono zém na hã.

Miu na Satanasihi ãma pawasisi ré ãwahubzé wasu'u

20 ¹Tawamhã wa tô duré 'madã, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã. Hãiwa hawi te wei mo, 'ridawazéb ré, ab're 'rehã 'ridawazéb ré, ãsi'uwazi nhorõ rutu ré zama. ²Tawamhã te te si'rai wi, ma tô ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã õne haré sa'êtẽ uptabi ti'ã, siptete uptabi na. Ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã ta hã Satanasi, wanhitob'ru, duréihã wahi na ãsihãiba. Ta hã hãiwa ãma romhuri'wa hã te te sa'êtẽ ãri wamhã, ma tô pawasisi, miu na wahub u pawasisi ré, 're hãimana mono da. ³Taha da, ma tô oto time, ab're 'rehã u. Ma tô ãré sito. Ma tô ãré upto, miu na wahub u daro mono bã sadawa nhipese na te te 're da'a'rãmi tõ mono da. Miu na wahub 'rãsutu parip si, te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para tãma wasihu ni, syry na a'ã 're morĩ da, Satanasi hã.

⁴Tawamhã wa tô duré sabu, danhib'apito simasisizém ne 're ãdasi'ubumroi mono zé hã. ãma ãsi'ubumroi mono ma, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tãma pisutu za'ra, dahãimanazém na te te 're ãda'awaihu'u mono zéb zarina, dama pire na te te dama 're arowairébé mono da, ãsadawa para. Tawamhã wa tô duré 'madãã za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're ã'rãnhihãri za'ra mono norĩ pê'ëzani hã, tô sena na Zezusihi zazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ã'rãnhihãri za'ra mono norĩ pê'ëzani hã. Ta norĩ hã ã hawi ropoto siwamnarĩ ãma 're ãwata za'ra mono õ. Duré ãhãiba 'manharĩ na romhãiba ãma 're ãwata za'ra mono õ. Duré ã hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ã'uihã ui'ééré za'ra õ, duré ãsib'rata ui'ééré za'ra õ. Ta norĩ hã ma tô oto hãiba ré apã 're hãimana za'ra. Ma tô tihãiwa'utu za'ra. Tawamhã Cristuhu siré te oto dama pire na te te dama 're roti za'ra, Satanasi hã pawasisi ré, miu na ãma ãwahub u. ⁵Ã hã, 're ãdahãiwa'utu 'rata za'ra mono zé. Tawamhã miu na wahub 'rãsutu parip si, ma tô daro mono bã uburé pese 're ãdadãã za'ra mono hã tahãiwa'utu za'ra ni, dahãiwa'utu 'rata na 're ãdahãiwa'utu za'ra mono õ norĩ hã. Ãne wa tô te azabu. ⁶Tawamhã, 're ãdahãiwa'utu 'rata za'ra mono norĩ ma hã, tãma 're

rowẽ uptabi za'ra mono di za. Ta norĩ hã 're ìdadâ'â zahu za'ra mono ne, unhamã ro'o u'âsi u, da te 're ìdanhamra za'ra mono norĩ zu 're sisisi mono õ di za. Miu na wahub u te za 'Re ìhâimana u'âsi mono ma sasedoti na 're hâimana za'ra, Cristuhu ma zama. Te za duré ìsiré dama pire na te te dama 're roti za'ra, miu na wahub u.

Satanasi, unhamã ro'o u'âsi u, da te ìmezé wasu'u

⁷Tawamhã miu na wahub 'rãsutu wapsi, te za Satanasihi ma wasihu ni, 're ìsa mono zém hawi oto watobro da. ⁸Tawamhã watobro wamhã, daro mono bâ te za oto te te 're da'a'rãmi, sadawa nhipese na. Ti'ai ãma hã darom nhisi zahuré hã maparane za oto. Dodi na duré Madodi na darom nhisi zahuré hã. Tame te za Satanasi hã da'rã'õtõ, dasi'wapé da. Da'ahã uptabi na te za da'a'rã'õtõ. Â poré zaihã na supara 're ìsimi'wara mono ne, da'ahã uptabi di za.

⁹Tawamhã daro mono bâ te za oto dasiwi romnhitom ni. Da te dasiwi romnhito wamhã, te za 'ri nho'u hã dasiwi ubu ni, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ìsawi mono hã, ìsib'a'uwẽ norĩ, ìwa 're ìhâimana za'ra mono zé hã. Ta norĩ hã da te dasiwi uprosi da, te za dasiwi ubu ni. Tane nherẽ, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te za hâiwa hawi uzâ hã sãmra. Te te sãmra wamhã, te za ãma da'uprosi, unhamã ro'o na. ¹⁰Tawamhã Wa'uburé hã sadawa nhipese na te te 're ìda'a'rãmi mono hã te za me ni, unhamã ro'o u'âsi u, êtẽ ro'o nhizédé uzé pire u. Â hawi ropoto siwamnarĩ norĩ, da te ìwabzurizéb u te za me ni. Tawamhã tame te za oto te te 're robzépata za'ëtẽ u'âsi za'ra, õne u'âsi.

Âne wa tô te awaihu'u, ìnhotõ 'rowim ne.

Da te 're ìdaza'ré za'ra mono zé 'rãsutu wasu'u

¹¹Tawamhã wa tô duré 'madâ, danhib'apito simasisizé ìrã hã, ìsa'ëtẽ uptabi hã. ãma ìsãmra hã wa tô duré sabu. Tawamhã uburé uptabi, ma tô ti'a hã ai'utõ, hâiwa zama. Marĩ õ uptabi di oto. Da te 're 'madâ'â zahuré mono õ di oto, ti'a hã hâiwa me. Tâibã ma tô ai'utõrĩ pese zahuré. ¹²⁻¹³Tawamhã wa tô duré 'madâ'â za'ra, 're ìdadâ'â za'ra mono hã, dama ìpire norĩ hã, duré dama ìwapu norĩ hã. Da'upsãtã mono bâ, te aihĩni pese danhib'apito simasisizém nho're aimasam ni. Â poré mono bâ, â na 're ìdasi'utõrĩ mono norĩ zama te aimasam ni, adã 're ìhâimana za'ra mono zém hawib zama. Tawamhã ìbaihã ahã na ma tô sõi za'ra ni, ti'ab ré uburé marĩ, da te 're ìmanharĩ za'ra mono zém na rob'ui'éré hã, marĩ ìwẽ na, duré ìwasété na zama. Ma tô duré sõi ìbaihã hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'rata za rowẽ na 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi ré hã. Tawamhã ìbaihã na da te 're ìmanharĩ wẽ za'ra mono zéb ui'éré zarina, ma tô da'ãma rowairébé za'ra ni. Da te 're ìmanharĩ wasété

za'ra mono zéb u'íéré zarina zama, ma tô aihĩni pese da'ãma rowairébé za'ra ni. **14-15** Tawamhã ni'wam norĩ hã ìbaihã na 're ìhâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ìsimi'wara mono zém na ìsisi ìsimi'wara ô norĩ hã ma tô sãmra ni, unhama ro'o u'âsi u. (Ã hã unhama ro'o u'â hã maparane ãma 're ìdadâ'â zahu za'ra mono zé, te wasu'u.)

'Re ìdadâ'â za'ra mono zé hã tâibã oto. Duré adã hã aré 're ìhâimana za'ra mono zé hã, tâibã duré oto. Ma tô ab're 're sãmra ni, uburé adã'â norĩ hã, unhama ro'o u'âsi u. Taha wa, tâibã oto, adã 're ìhâimana za'ra mono zé hã.

Ãne wa tô, za ìromhâimana mono zé hã te azabu, danhotõ rowim ne da te 're ìrosawêrê za'ra mono ne.

Hãiwa ìté wasu'u, ti'a ìté wasu'u me

21 ¹ Tawamhã wa tô duré 'madã hãiwa ìté hã, ti'a ìtéb zama. Hãiwa 'rada hã ma tô ai'utõrĩ pese, ti'ai 'rata zama. Â zama ma tô ai'utõrĩ pese. ² Tawamhã wa tô duré 'madã, 'ri nho'u hã, ìwasédé hã ìwa 're ìhâimana mono ô hã, Zeruzarê ìtém na ìsisi hã. Hãiwa hawi te wei mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono hawi. Pi'õ hã oto mro da, 're ìsi'uzã wê uptabi za'ra mono ne, ma we si'ra, 'ri nho'u ìwê uptabi hã. ³ Tawamhã damreme 'rãihã hã wã tô duré wapa, danhib'apito simasisizém hawi we te te ìnharĩ hã. Ãne te we ìma tinha:

— Ma'ãpé, waihu'u. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te za oto dasiré 're hâimana u'âsi, 'rãwi. ìsib'a'uwê te za oto 're dahâimana u'âsi za'ra. Te za tô oto dasiré 're hâimana u'âsi. ìsib'apito za'ra te za oto 're hâimana, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. ⁴ Te za duré da'atõmo u'õ, oto dapê'ézé ô u'âsi 're dahâimana u'âsi za'ra mono da. 'Re dadã'â za'ra mono ô di za oto. Duré 're dasiwa'õ za'ra mono ô di za oto. Duré dahãzé, da te 're sépata za'ra mono ô di za oto. E marĩ wa. Uburé 're ìromhâimana 'rata mono zé hã si'utõrĩ pese wa oto. — Ãne ma tô ni'wa tinha, mreme 'rãihã na.

⁵ Tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã danhib'apito simasisizém na ìsãmra hã te ìma tinha, ãne:

— Ma'ãpé waihu'u. Wa hã wa za tô marĩ ìté hã te ab'manharĩ, ãhãna hã. — Ãne te ìma tinha.

Tawamhã te duré ìma ti'ru:

— Ma'ãpé ãne ãma arob'ui'ééré mono. Ãhã wasu'u hã uburé marĩ ìté hã za te ì'ab'manharĩ mono na hã, tô sena. Tô sena wa, ãhã na da te 're rob'umnhasi za'ra mono sina, da te 're ìzazei pese za'ra mono da na, te za ãma ì'arob'ui'ééré mo.

⁶ Tawamhã te duré ìma tinha:

— Tãibã oto. Wa tô te ãma a'uwaimrami. Wa hã ìsãna'rata hawimhã marĩ ô ré hã, wa tô 're ìhâimana u'âsi. Uburé marĩ hã

si'utõrĩ pese nherẽ, ãsarina ãsi'utõrĩ õ di za, wa hã. Õne u'ãsi, wa za 're ãhãimana.

Tawamhã ni'wam norĩ hã te te 're 'rubu za'ra mono wamhã, wa za â u'â hã te tãma 're õb za'ra, wa'âbã ãna, da te 're âhuri mono wa, ãsiré rowẽ na 're ãdanomro u'ãsi mono zéb da hã. **7** Ni'wam norĩ hã tidã'ázéb u ãwi sipizari ãna, Satanasihĩ ãma te te ãai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma, wa za ãsib'apito za'ra 're ãhãimana. ãnhĩb'a'uwẽ si te za oto 're hãimana za'ra. **8** Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã te za unhamã ro'o u'ãsi wa'wa 're hãimana u'ãsi za'ra, aré da te 're simroi mono pipa te, ãwi 're ãsipizari za'ra mono norĩ hã, duré te te 're ãzazei utõrĩ za'ra mono norĩ hã, duré marĩ ãwasété uptabi na 're ãhãimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré dapãrĩ'wa norĩ hã, duré dahãiba na 're ãhãimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré simi'ã na 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã, duré romhãiba 'manharĩ ãma ãupana 're ãwata za'ra mono norĩ hã, duré sadawa nhipse na 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã. Uburé pese, te za êtẽ ro'o nhizédé uzé pire wa'wa 're dahãimana u'ãsi za'ra, 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ hã, unhamã ro'o u'ãsi wa'wa. Unhamã ro'o u'â hã maparane ãma 're ãdadã'ã zahu za'ra mono zé, te wasu'u. — ãne ma tô ãma rowaihu'u siro, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

Zeruzarẽ íté wasu'u

9 Tawamhã 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ siré hã ma tô misi we ãtẽme 'maimo, 7 na u'awi ré ãhãimana za'ra norĩ siré hã, rob'manharĩ pipa na te te dama 're ãrob'manharĩ wasété za'ra mono norĩ siré hã. Tawamhã ãne te ãzatõ:

— We ãsiré aimorĩ, Pone'ërebã mro da hã sabu da. — ãne te ãzatõ.

10 Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ëzani hã ma tô duré aimawi ãuihã pi'ra. Te te ãuihã pi'rai wa, wa tô duré aimawi ãhãiba. Taha pari, ma tô hãiwa ãma romhuri'wa hã ãzaprõ, êtẽ 'rãihã za'ëtẽ uptabi u, ãrãihã uptabi u. Te te ãzaprõni wamhã, Zeruzarẽ íté hã wa tô 'madã, marĩ ãwasédé hã ãwa 're ãhãimana mono õ hã, hãiwa hawi we te te ãsi'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hawi. **11** 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimirowa'a na, te 'ri nho'u hã tirowa'a za'ëtẽ. Êtẽ'ubuzi zarob'a si'ubuzi ne, ma ai'ubuzi, 'ri nho'u hã. **12-13** Duré 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra hã 'rãihã uptabi di. 'Ridawa ãsa'ëne hã 12 na ãhãiba hã. Bãtã pusizém niwĩmhã si'ubdatõ 'ridawa ãsa'ëne hã, duré bãtã zasizém niwĩmhã si'ubdatõ 'ridawa ãsa'ëne hã. Duré hãiwa'a're nhimire niwĩmhã, si'ubdatõ. Duré hãiwa'a're nhimi'e niwĩmhã si'ubdatõ, 'ridawa ãsa'ëne hã. Uburé hã 12 na ãhãiba hã. Duré 'ridawa za'ëtẽ mono bã te hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa norĩ hã misi si simasa, 'ridawa 'madã'ã'wa norĩ hã. Duré 'ridawa za'ëtẽ mono bã rob'ui'ére hã misi si, Izarazéhé 'ra nhisi mono na

rob'ui'ééré hã, 12 na ĩ'ra nhisi mono na rob'ui'ééré hã. 14 Duré wa'ra nhana'rata uparizé mono hã êtê tōmo wawē topa hã 12 na ĩhâiba hã. Taha na 12 na Pone'ërebâ zadawa wasu'u'wa norĩ nhisi mono hã. Misi si âma ĩsisi ui'ééré mono hã.

15 Tawamhã hâiwa âma romhuri'wa hã te te ĩma ĩnharĩ hã te wedehu waré ne hã 're ti'â, marĩ pibuzé hã, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ hã. 'Ri nho'ōmo zada're te te âma ĩpibuzéb da hã te 're ti'â, duré 'ridawa ĩsa'êtê mono pibuzéb da zama, duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra pibuzéb da zama. 16 Tawamhã 'ri nho'ōmo zada're te te pibui mono wamhã, ĩsasé're mono hã aiwapsi ma wairébé, ti'ai pibuzém na ĩpibuzé mono hã. ĩna're pibuzé mono hã aiwapsi ma wairébé. Duré ĩ'a're mono pibuzé hã aiwapsi ma wairébé, duré ĩsihâi mono hã. Uburé pese aiwapsi ĩpibuzé mono hã. Āne ĩpibuzé mono hã, 2200 na ti'ai pibuzém na ĩna're pibuzé mono hã duré ĩ'a're pibuzé mono hã, duré ĩsihâi pibuzé mono hã. 17 Tawamhã ma tō duré pibu, wa'ra hã ĩsimi'râmi na hâza'ōtō zô. Te te pibui wamhã, 64 na ĩpibuzé hã. Ti'ai âma da te 're ĩropibu za'ra mono zéb za'ratazéb zarina, ĩpibuzé hã. 18 Duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra hã êtê'ubuzi zarob'a na ĩ'manharĩ hã. Duré 'ri nho'u hã oru uptabi na si 'ri mono hã, aimawi na wazari āna. Aiwa simhi ne hã sarob'a uptabi di duré. 19-20 Duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra nhana'rata uparizé mono wazarimhã, misi si êtê'ubuzi wa'âbâ za'êtê mono hã ĩwamri mono bâ. 12 na êtê'ubuzi wa'âbâ za'êtê mono hã, ĩwamri mono bâ, ĩto pré wamri mono bâ, duré ĩtob'uzé wamri mono bâ. 21 Duré 12 na 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra 'ridawa za'êtê mono hã, a'é tōmo wawē ne ĩtob'a 'manharĩ mono hã, misi si. Duré 'ri nho'ōmo 'ri wa'wa 'ri nhi'riti wawē hã êtê'ubuzi pré oru uptabi na ĩ'manharĩ hã, ĩwazari ō na. Aiwa simhi ne sarob'a uptabi di.

22 Tawamhã 'ri nho'ōmo âma 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zé hã te ĩwa sãmri ō di. Robaba di. Uburé Danhib'apito uptabi hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ĩwaihu'u pe hã, duré Pone'ërebâi me oto 'râwi da'rata 're hâimana u'âsi zahuré mono na dâ'âsina, ĩsōrōwa hã oto hâimana ō di. 23 Duré 'ri nho'ōmo na hã bâdâ te te 're rob'uiwē mono ō di za oto, a'amo zama. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimirowa'a na te za oto te te 're rowa'a, Pone'ërebâ nhimirowa'a na zama. 24 Tawamhã daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã te za ĩsimirowa'a na 're dahâimana za'ra. Duré dama ĩpire za'ra norĩ hã te te 're ĩda'madâ'â za'ra mono norĩ hã te za tinhibro hã ahâ uptabi na 'wasa, 'ri nho'u ĩtéb u. 25 Tawamhã duré 'ridawa za'êtê mono hã 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra 'ridawa za'êtê mono hã te za 'ridawa haré 're simasab u'âsi, ōne u'âsi sitob āna. Tame oto 're mara waihu'u mono ō wa, te za 'ridawa haré 're simasab u'âsi. 26 Tawamhã daro mono bâ te za danhibro hã

'wasari ni, 'ri nho'u ítéb u. Uburé dawaihu'u pese na romhuri pese zéb ré, te za asisi ni. ²⁷Tawamhã marĩ ĩwasédé hã da te 'mazasi za'ra õ di za. Duré 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré 're ĩdazadawa nhipese za'ra mono norĩ hã ítême 're danhisisi waihu'u mono õ di za oto. Ībaihã na 're ĩdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi 're ĩsimi'wara mono zém na, ĩsisi, 're ĩsimi'wara mono norĩ si, te za ítême 're sisisi, Pone'ërebã te na ĩsisi u'íéré ré mono hã.

Ãne romnhowa ĩromhâimana mono hã, te ĩ'azabui mono hã.

22 ¹Tawamhã hãiwa ãma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã, tô õ hã ma tô duré ĩzaprõ, â u'â hã te 'madâ'â da. Â u'â hã da te 're âhuri mono wa, dato sina 're ĩdanomro u'âsi mono zé hã. Simhi zarob'a uptabi ne â zarob'a uptabi di, â u'â hã. Panho'u 're ĩpraba za'ra mono ne, te 'Re ĩhâimana u'âsi mono norĩ simasisizéb zahâpã hawi tipraba, Pone'ërebã me. ²Ri nho'õmo wa'wa, 'ri nhi'ridi ĩnomro wa'wa, te tipraba. Duré wede hã â praba zaihã si'uiwa na ĩsãna'rata si'uiwa hã te tame 're sa, ĩrã hã da te 're huri mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata, dato sina 're ĩdanomro u'âsi mono zé hã. A'amo sidâpãsi ĩrãzé hã. Wahub sidâpãsi te 're 'rãi u'âsi. Duré ĩsu hã daro mono bâ apã ãma 're ĩdazéptã'ã za'ra mono zéb da hã. ³Duré marĩ ĩwasédé hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩ'awẽ'õ pese mono hã, ĩwa 're hãimana za'ra mono õ di za, 'ri nho'õmo ãma hã. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're ĩda'awẽ'õ pese mono hã ĩwa 're dahâimana za'ra mono õ di za.

Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono norĩ simasisizé hã te za 're hãimana, Pone'ërebã me, danhib'apito simasisizém ne hã, te te ãma 're ĩda'ab'madã'ã u'âsi zahuré mono zéb da hã. Taha wa, te za ĩsib'a'uwẽ norĩ hã ãma 're wata u'âsi za'ra. ⁴Te za duré ĩ'ubu hã te te siwi 're 'madã'ã u'âsi za'ra. Duré ĩsisi na uihã u'íéré ré, te za 're hãimana za'ra. ⁵Tamemhã 're mara waihu'u mono õ di za. 'Re robra waihu'u mono õ dã'ãsina, rob'uiwézém na da te 're rob'uiwẽ za'ra mono õ di za oto. Duré bâdã hã te te 're rob'uiwẽ mono õ di za oto. Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono si te za te te dama 're rowa'a. Tawamhã ĩsib'a'uwẽ norĩ hã te za ĩsadawa para pire na 're hãimana u'âsi za'ra, õne u'âsi.

Ãne romhã ré ĩromhâimana mono hã, ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hã, duré te ĩ'awaihu'u mono hã.

Zezusi apã we timorízém na te te sina ĩdapo're pu'uzé wasu'u

⁶Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã tô õ hã te duré ĩma tinha, ãne:

— ãhã wasu'u hã tô sena. Tô sena wa, te za rob'umnhasi sina da te 're sazei pese za'ra, da te 're wawã za'ra mono ãna. 'Re ĩhâimana

u'âsi mono hã te tizadawa wasu'u'wa norĩ ma, Tipẽ'êzani hã te te tãma 're anhomri, taha na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Ta hã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô hãiwa ãma tãma ìromhuri'wa hã we ìzatõ, tô sena za ìromhâimana mono zém na te aima awaihu'u sirõmo mono da, duré ìnhipai u ìsib'a'uwẽ norĩ ma, te aima ì'awaihu'u mono zéb zarina tãma waihu'u za'ra mono da. — ãne hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ìma waihu'u.

⁷ Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô wapa, tizazei'wa norĩ te te ìpo're pu'uzé hã. ãne te tinha:

— Ma'ãpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morĩ su apã. ãhã wasu'u hã tô sena, ìbaihã na za ìromhâimana mono zém na rob'ui'ére hã ni'wa hã te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowẽ u'âsi mono di za. — ãne te tinha, Zezusi hã.

⁸ Wa hã Zuwã hã wa tô ãne uburé marĩ hã te awapari. Wa tô duré ãne te ab'madã'ã. Tawamhã ãne te awapari mono pari, duré ãne hã te ab'madã'ã mono pari, wa tô hãiwa ãma romhuri'wai papara aime, ãma ìwata da, za ìromhâimana mono zém na te te ìma ì'awaihu'u mono ãma. ⁹ Tane nherẽ, te sina ì'uwati, ãma ìwata tã da. ãne te ìma tinha:

— Tô'ã. ãne 'manharĩ tã. Wa hã asine, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wa 're ìhâimana, duré asisãnawã norĩ ne hã, ìwasu'u'uwẽ na te te dama 're ìsadawa wasu'u za'ra mono norĩ ne hã. Duré ãhã wasu'u na ì'arob'ui'ére mono wapari pese 'wa norĩ ne hã wa hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa. Taha wa, ma'ãpé 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma si 're aiwata u'âsi mono. — ãne te ãma ìwada'u.

¹⁰ Tawamhã te duré ìma tinha, ãne:

— ãhã wasu'u hã za ìromhâimana mono zém na ì'arob'ui'ére mono hã asima sawi õ di za. ãma ronomro õ ré, za romhâimana mono na dã'ásina, te za sã'awi dama 're ì'awaihu'u mo. ¹¹ ãne na za romhutu na ìromhâimana mono zém na dama 're awaihu'u mono nherẽ, ni'wam norĩ hã tiwasété si õne haré te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono wamhã, õhõ na si ãma 're hãimana za'ra mono tô. Duré ni'wam norĩ hã tihãiba na 're hãimana siwamnarĩ u'âsi za'ra mono wamhã, õhõ na si ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono tô duré, rob'rãsutu u hã. Duré ni'wam norĩ hã te te 're 'manharĩ wẽ u'âsi za'ra mono wamhã, wẽ u'âsi ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma si 're nomro u'âsi mono wamhã, tô õhõ na si 're nomro u'âsi mono tô, rob'rãsutu u hã. — ãne hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ìma waihu'u.

¹² Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô duré wapa, tizazei'wa norĩ te te ìpo're pu'uzé hã. ãne te tinha:

— Ma'ápé waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morĩ su apâ. We ĩmorĩ wamhã, ĩnhimipawa'âbâzé hã wa za we ĩsiré ti'â, da te ĩma 're ĩromhuri wẽ za'ra mono zéb zarina te âma da'apawa'âbâ mono da. **13** Wa hã duréihã marĩ õ ré hã wa tô 're ĩhâimana. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherẽ, ĩsarina ĩsi'utõrĩ õ di za wa hã. Õne u'âsi, wa za 're ĩhâimana u'âsi. — ãne Zezusihi mreme, te ĩwapari hã.

14 Duré, ni'wam norĩ hã uza hãirã da, ti'uza te te 're ĩ'upsõĩ pese za'ra mono hã, ta norĩ ma si tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Tane tiwasété wi, 're ĩsipizari za'ra mono hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩwasédé te te tãma 're ĩ'a'upsõĩ mono zé, te wasu'u, ĩ'uza hãirã hã. Ta norĩ si te za rob'rãĩ u'â hã te te 're huri, da te 're huri mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata âma 're ĩdanomro u'âsi mono zé hã. Ta norĩ si te za duré õne haré 'ri nho'õmo u 're sisisi, 'ridawa za'ëtẽ na, ni'wa te te tiwi sitob za'ra âna. **15** Ni'wam norĩ si 'ri nho'õmo u 're sisisi waihu'u mono õ di za, marĩ ĩwasété uptabi na 're ĩdahâimana wasété uptabi za'ra mono norĩ hã, duré simi'â na 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã, duré dahâiba na 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré dapãrĩ'wa norĩ hã, duré romhâiba 'manharĩ âma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana 're ĩdawata za'ra mono norĩ hã, duré sadawa nhipese ze te, uburé dama 're ĩsadawa nhipese za'ra mono norĩ hã. Ta norĩ hã 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'ri nho'õmo u hã.

16 Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô duré wapa. ãne te ĩma tinha:

— Wa hã Zezusi, wa tô hãiwa âma ĩma romhuri'wa hã we atẽme satõ, ã hã te ĩawaihu'u mono hã te te aima awaihu'u mono da, 'ri nho'õmo mono bâ ĩzazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtõ u'âsi mono norĩ ma, awaihu'u mono da, ĩsipai u. Wa hã apito Dawihi nhihudu, za ĩsine ĩpire na te 're ĩda'ab'madâ'â mono da hã. Wa hã awẽ u, wasi wawẽ 're ro'o pese mono ré, da'âma 're ĩ'awẽ za'ra mono ne, wa za romhâimanazép té, te dama 're apisutu, ĩmama nhib'a'uwẽ norĩ ma. — ãne te duré ĩma siwasu'u, Zezusi hã.

17 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ezani hã te Pone'ërebâi mro da me, dazõ 're hãrã u'âsi zahuré, ãne:

— We 're anomro aba mono, â u'âsi u. — ãne te dazõ 're hãrã u'âsi zahuré.

Tawamhã ni'wam norĩ hã ãne hã te te 're wapari za'ra mono wa, â u'âsi u 're nomro mono wamhã, te za duré ĩhãrã zahuré na dazõ 're hãsi u'âsi.

Da te 're 'rubu za'ra mono wa, da te 're ĩ'âhuri mono ne, ni'wam norĩ hã te te sima 're wẽ za'ra mono wamhã, te za tô â u'âsi u 're nomro, te te 're âhuri u'âsi mono da, wa'âbâ âna. Â u'â hã da te 're âhuri mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata 're ĩdanomro u'âsi mono zé.

Zuwã, te te dama ãma ĩrob'ui'éré 'rãsutu zé wasu'u

18 Wa hã Zuwã hã, wa za oto ãma aipo're pu'u sirõmo za'ra wa'wa ĩmreme pire na, ãhã wasu'u na, ã ĩbaihã na, za ĩromhãimana mono zém na te ĩ'arob'ui'éré mono hã, 're ĩwapari za'ra wa'aba mono norĩ hã. Ni'wam norĩ hã ãhã wasu'u hã siwa'ru sihawim na te te ãma 're sa'ëtê za'ra mono wamhã, te za 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te 're hã za'ra, ã ĩbaihã na te te dama 're ĩrob'manharĩ pipa mono zé ĩsimi'wara mono zarina. Taha na, te za te te tãma 're sa'ëtê za'ra, ĩ'ahãri hã. 19 Duré ni'wam norĩ hã ãhã wasu'u hã za ĩromhãimana mono zém na te ĩ'arob'ui'éré mono hawimhã tô senai õ newa, te te 're sani za'ra mono wamhã, te za 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã rob'rãi u'â hã te te tiwi 're sawi za'ra, te te dame 're huri tã mono da, 'Re ĩhãimana u'âsi mono 'rata rowê na 're danomro u'âsi tã mono da. Te za duré 'ri nho'u ĩté hã ĩwê uptabi hã te te tiwi 're sawi za'ra, ĩwasédé hã ĩwa 're ĩhãimana mono õ hã. ãhã na, wa tô ã ĩbaihã na ãma rob'ui'éré pa, ã 'ri nho'õmo na hã, duré rob'rãi u'âsi na hã.

20 Tawamhã Zezusi hã te duré ĩrême ma siwasu'u, ã te ãma ĩ'arob'ui'éré mono na te te ĩma ĩ'awaihu'u mono 'wa hã. ãne te siwasu'u:

— Tô sena, wa za wei morĩ su apã. — ãne te siwasu'u.

Tane tô. Wanhĩb'apito Zezusi apã we aimorĩ su'u tô.

21 Wa hã Zuwã hã wa za oto asawi za'ra wa'wa, ĩrême ma. Wa ĩsima te 're aiwê u'âsi za'ra wa'wa, Wanhĩb'apito Zezusi te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono da, duré te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da. ãne wa ai'ãma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa.